

การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน
และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
**The Administration of the Model Schools in Instruction Process
and Management on Sufficiency Economy Principle of Schools
under Phetchaburi Primary Educational Service Area office 1**

เปรมฤทัย พงษ์พันธุ์

Premruthai Pongpun

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Master of Education Thesis in Educational Administration

Phetchaburi Rajabhat University

2555

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 **ผู้วิจัย** นางเปรมฤทัย พงษ์พันธุ์ **สาขาวิชา** การบริหารการศึกษา **พ.ศ.** 2555 **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) วิจัยเอกสาร 2) สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 3) วิจัยภาคสนาม และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน รวมทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาใช้แบบการบูรณาการไปในกระบวนการบริหารสถานศึกษา 3 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบริหารบุคลากร

2. การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 ลักษณะ คือ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้โดยสอดคล้องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 2) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ (1) กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) กิจกรรมนักเรียน โดยบูรณาการในกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมชุมนุมต่างๆ และ (3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจ และความมุ่งมั่นในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการสถานศึกษา และ การจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของนักเรียน

Thesis Title: The Administration of Model Schools in Instruction Process and Management on Sufficiency Economy Principle of Schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. **Researcher:** Mrs. Premruthai pongpun **Major:** Educational Administration. **Year:** 2012
Advisor: Assoc.Prof.Dr.Kanchana Boonsong

Abstract

The study aimed to : 1) investigate the administration of model schools according to sufficiency economy principle, and 2) study instruction process according to sufficiency economy principle in the schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 by using qualitative research. The research process had four steps, including 1) research documents, 2) created and investigated the quality of tools, 3) field research and 4) data analysis. The main contributors were thirty school administrators, teachers, chair members of basic education and students. Tools used in this study were a formal interview and a field data form. Synthesis in-depth content was used for data analysis.

The findings of the study were as follows :

1. The administration of model schools according to sufficiency economy principle in the schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 had three steps as 1) a policy stating by inserting sufficiency economy principle in motto, vision and school strategies, 2) educational quality planning and 3) educational quality plan propelling through four structures of administration as academic administration, budget administration, personnel administration and general administration.

2. Instruction processes according to sufficiency economy principle in schools had two aspects of curriculum development and learning activity management as 1) preparation of learning unit and lesson plans by inserting sufficiency economy principle in every learning units and 2) activity management for student development in three aspects as (1) guidance activity and student counselling (2) student activities which were integrated in the activities of boy scouts, girl scouts, contributors and clubs, and (3) social and public welfare activities.

The findings of this study indicated that the administration of model schools would be successful, if the school administrators and teachers had awareness, knowledge, understanding and a commitment on sufficiency economy principle for the effective management of the schools and instruction processes as well as their operating as models of students.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง ประธานกรรมการและที่ปรึกษา ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุเทพ ล้อมอรุณ ซึ่งเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์นิภา เพชรสม ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ช่วยแนะนำ แก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณนายชัฐ ะหว่างบ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหญ้าปล้องวิทยานายไฉน ยังล่อ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 นายวีระน้อยสง่า ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกุฎี (นันทวิท) ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ซึ่งให้สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและ การบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นกรณีศึกษา 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ที่ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ นายตรีสุต พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล คอยแนะนำ ส่งเสริม และให้กำลังใจเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สำหรับประโยชน์อันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัย ขอมอบบูชา ให้ บิดา มารดา ญาติ พี่ น้อง ครู อาจารย์ และขอบคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนในทุกด้าน

เปรมฤทัย พงษ์พันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(9)
สารบัญแผนภาพ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	9
หลักแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	12
ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	15
แนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	15
แนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน	
และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	20
บริบทของโรงเรียนที่ศึกษา.....	29
โรงเรียนบ้านคลองมอญ.....	29
โรงเรียนวัดบางลำภู.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
โรงเรียน วัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอน การดำเนินการวิจัย	52
ขั้นตอนที่ 1 วิจัยเอกสาร(documentary research) โดยศึกษาแนวความคิดทฤษฎี ศึกษาเอกสารและ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
ขั้นตอนที่ 2 สร้างและหาคูณภาพเครื่องมือ สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย.....	54
ขั้นตอนที่ 3 วิจัยภาคสนาม (Field research) โดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลเชิงคุณภาพ	55
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	56
4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการ สถานศึกษา.....	57
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	85
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	96
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษา.....	99
ตอนที่ 5 ผลการศึกษาผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ.....	101
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	111
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	116
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	121
ภาคผนวก ข ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.....	134
ภาคผนวก ค ภาพบริบทและกิจกรรม.....	138

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง คู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	166
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	200
ภาคผนวก ช รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	202
ประวัติผู้วิจัย	205

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....31
2.2	ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....31
2.3	ข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....32
2.4	ข้อมูลจำนวนนักเรียนอนุบาล 3 ขวบ ที่องค์กรส่วนปกครองท้องถิ่น ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนบ้านคลองมอญจัดการเรียนการสอน.....32
2.5	ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....32
2.6	ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนวัดบางลำภู.....35
2.7	ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนวัดบางลำภู.....36
2.8	ข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนวัดบางลำภู.....36
2.9	ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดบางลำภู.....37
2.10	ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....41
2.11	ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....42
2.12	ข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....43
2.13	ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....43
4.1	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....76
4.2	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณของโรงเรียนวัดบางลำภู.....77
4.3	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณของ โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....79
4.4	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารบุคคลของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....80
4.5	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารบุคคลของโรงเรียนวัดบางลำภู.....81
4.6	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารบุคคลของ โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....82
4.7	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไปของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....83
4.8	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไปของโรงเรียนวัดบางลำภู.....83
4.9	โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไปของ โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ).....84

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ	14
3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	53
4.1 เทคนิคบันได 3 ขั้น ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ.....	65
4.2 แบบฝึกคิดวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบางลำภู.....	69
4.3 เทคนิค ATAC Model ของโรงเรียนวัดบางลำภู.....	71
4.4 เทคนิค 4 ขั้น ของโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาคาร).....	74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ของโลกปัจจุบันไทยได้รับอิทธิพลกระแสโลกาภิวัตน์เช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลก โดยเปิดรับการไหลบ่าของเทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรม และองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งด้านการสื่อสาร การถ่ายเทสินค้า บริการ เงินตรา ข้อมูล ข่าวสารและวัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้ การเชื่อมโยงถึงกันอย่างไร้พรมแดน สิ่งที่เกิดขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่ง สามารถแผ่อิทธิพล ไปส่วนอื่นของโลกได้รวดเร็วและกว้างขวาง อุปสรรคที่เคยกั้นขวางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ถูกลดทอน ทำให้ แต่ละส่วนของโลกเข้าถึงกันได้ง่าย

นอกจากนี้ สภาพโลกาภิวัตน์มิได้ส่งผลกระทบต่อเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่ได้ส่งผลกระทบต่อทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมและประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และด้านการเมือง สภาพการณ์เช่นนี้ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งหากประเทศไทยสามารถตั้งรับได้เป็นอย่างดี ประเทศไทยจะสามารถป้องกันปัญหาที่มาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ สามารถพัฒนาและแข่งขันกับนานาประเทศได้ ในทางตรงข้ามหากประเทศไทยไม่ตระหนัก และไม่ได้ตั้งรับกระแสโลกาภิวัตน์ อย่างเท่าทัน จะเกิดปัญหาตามมาอย่างมาก เช่น ปัญหาคูณธรรมจริยธรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองปัญหาความล้ำหลังของประเทศ ฯลฯ และอาจต้องเสียประโยชน์ หรือถูกเอาเปรียบจากประเทศอื่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งวิกฤติด้านเศรษฐกิจที่เด่นชัด คือ วิกฤตการณ์ความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ ครั้งประวัติศาสตร์ ของประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2540 ทำให้ประเทศไทยต้องขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน IMF เพื่อฟื้นฟูสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศทำให้สังคมไทยได้หันกลับมาทบทวน แนวทางในการพัฒนาประเทศครั้งใหญ่ ในประวัติศาสตร์ ซึ่งบทสรุปที่ได้ คือ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550 : 4)

จากวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว ส่งผลให้มีการอัญเชิญพระราชดำรัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเสริมสร้างครอบครัว ชุมชน ให้พึ่งพาตนเองต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในยุค โลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ผู้ที่จะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการศึกษา เพิ่มพูนความรู้วิชาการ ตลอดจนจหนักษะการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้อยู่ได้กับสภาพการณ์ปัจจุบันอย่าง

ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมุ่งเน้นให้ทุก ๆ คนเกิดความร่วมมือกันในครอบครัว ชุมชน และสังคม

เป็นที่ประจักษ์กัน โดยทั่วไปแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีสายพระเนตรและพระอัจฉริยภาพในด้านการพัฒนาต่าง ๆ ปรากฏแก่สายตาประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ภาพพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงปฏิบัติ นับตั้งแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติในปี 2489 แสดงให้เห็นถึงพระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณ ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่พสกนิกรทั้งแผ่นดิน ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงทุ่มเทพระวรกายตรากตรำและมุ่งมั่นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกร ไม่ว่าจะเชื้อชาติใด ศาสนาใด หรืออยู่ห่างไกลสักเพียงใด ก็มีทรงย่อท้อ เข้าไปช่วยเหลือราษฎรทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การเกษตร การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ และพลังงาน หรือแม้กระทั่ง การจราจร ทรงคิดค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างแยบยล ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัว และสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีความละเอียดรอบคอบและทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด มีคุณค่าและควรยึดเป็นแบบอย่างในการเจริญรอยตามเบื้องยุคลบาท นำมาปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติตลอดไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 2)

การน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงสอนให้ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความพอดี ตั้งมั่นอยู่ในความอดทน ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม ใช้สติปัญญาอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต จะทำให้ผู้ปฏิบัติ “ร่ำรวยความสุข” มากกว่า “ร่ำรวยเงินทอง” อย่างที่สังคมกำลังคลั่งไคล้อยู่ขณะนี้ ดังจะขอเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อน้อมนำไปปฏิบัติ ดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่า เรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่า เราสามารถที่จะไปปรับปรุงหรือไม่ใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและโลกที่พัฒนาดีขึ้น พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542 (สมเกียรติ ศรีถัมภ์, 2550 : 35)

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือน ตัวอาคาร ไว้แน่นอน สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากวารสารชัยพัฒนา (วิวัฒน์ชัย อัครถาวร, 2549 : 1)

“คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนผู้อื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า

ว่า พอประมาณไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2541 (สมเด็จพระติ ศรลัมพ์, 2550 : 34)

ผลสืบเนื่องจากการเน้นย้ำของพระองค์เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในโอกาสต่าง ๆ ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการวางแผนพัฒนาประเทศ ได้ัญเชิญพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) และต่อเนื่องมาถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550 : 4) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่มีความสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาคนให้มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งผลจากความพยายามนี้ ได้ทำให้ประชาชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และแทบทุกภาคส่วนของประเทศ ตื่นตัวและสนใจในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวางในหลายระดับและหลายลักษณะ (นิธิ เอียวศรีวงศ์ อ้างถึงใน สหัทธยา พลบัณเฑาะ, 2548 : 2)

สหประชาชาติได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปเผยแพร่ใน 144 ประเทศทั่วโลก เพราะเห็นว่าสามารถใช้ได้ทุกที่ จึงเป็นการพิสูจน์โดยทางอ้อมว่าแนวพระราชดำรินี้เป็นประโยชน์จึงเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้นประเทศไทยในฐานะที่เป็นต้นแบบของแนวคิดแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงสมควรที่นำความพอเพียงมาใช้เป็นเครื่องชี้วัดความเจริญเติบโตของประเทศ ดังเช่นที่ประเทศภูฏานได้ประกาศใช้ความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) และความสุขมวลรวมของประชาชนในประเทศ (GDH) เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญแก่การสร้างเงื่อนไขต่างๆ อันจะนำไปสู่การบรรลุความสุขมวลรวมประชาชาติอย่างจริงจัง มีการกำหนดให้เป็นเป้าหมายที่สำคัญอย่างชัดเจน ฉะนั้น หากประเทศไทยจะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็น ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ (GROSS DOMESTIC SUFFICIENCY หรือ GDS) และกำหนดตัวชี้วัดความพอเพียงที่เป็นรูปธรรม ก็จะเป็นการแปลผลแนวพระราชดำริไปสู่ภาคปฏิบัติที่ง่ายแก่การเข้าใจซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างอนเนกอนันต์ในการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบและสันติ (ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, 2550 : 7-8)

รัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) มาดำเนินการให้เป็นรูปธรรมโดยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตราที่ 83 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และมาตรา 84(2) รัฐต้องสนับสนุนให้มีการใช้ หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ”

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนพัฒนาประเทศ จึงได้น้อมนำปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจ

พอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับและทุกภาคส่วนของสังคมมีความเข้าใจในการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ อันนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ประชาชนอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข สังคมมีความเข้มแข็ง ประเทศชาติมีความมั่นคง ทั้งหมดนี้ คือที่มาของการนำปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และต่อเนื่องมาถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550 : 4)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานการเสริมสร้างงานของประเทศทางสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาคอนที่เน้นการพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีจิตสำนึกในคุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้พร้อมที่จะเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และสังคมที่สันติสุข

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มุ่งเน้นในการจัดทำนโยบายการจัดการศึกษาให้เข้ากันนโยบายของรัฐบาล ซึ่งหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องหนึ่งที่เป็นนโยบายในการจัดการศึกษา ดังนั้นนอกเหนือจากการเดินหน้าในการปฏิรูปการศึกษา ตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว กระทรวงศึกษาธิการกำลังจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสอนนักเรียนในทุกระดับการศึกษา (เจริญ ภูวิจิตร, 2550 : 32)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน ตลอดจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเอง และผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไป โดยกำหนดให้มีสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีสถานศึกษาแบบอย่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,122 แห่ง ที่ผ่านการคัดเลือก

ซึ่งสถานศึกษาแบบอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีจำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาคาร) ซึ่งสถานศึกษา ทั้ง 3 แห่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือก ให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือเรียกว่า “สถานศึกษาพอเพียง” ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2552 โดยใช้เทคนิคในการบริหารจัดการนวัตกรรมน้อมนำแนวคิดชีวิตพอเพียง ที่แตกต่างกันและนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินชีวิตของครู นักเรียน และชุมชน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเข้าสู่วิถีการดำเนินชีวิต สร้างความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของชุมชน และเป็นต้นแบบที่ดีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในสังคมปัจจุบัน

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร) ว่ามีการบริหารสถานศึกษาสู่สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ “สถานศึกษาพอเพียง” ได้อย่างไร และ เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เพื่อศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาแบบอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งจะได้นำเสนอผลการวิจัย ให้เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม มีคุณภาพ และยั่งยืน ในสถานศึกษาที่สนใจต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เป็นอย่างไร
2. การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาแบบอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาแบบอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. พื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ โรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ครู โรงเรียนละ 4 คน รวม 12 คน นักเรียนโรงเรียนละ 4 คน รวม 12 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง หมายถึง การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ
2. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านคลองมอญ 2) โรงเรียนวัดบางลำภู 3) โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร)
3. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านคลองมอญ 2) โรงเรียนวัดบางลำภู 3) โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร)

4. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านคลองมอญ 2) โรงเรียนวัดบางลำภู 3) โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษา อยู่ในสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านคลองมอญ 2) โรงเรียน วัดบางลำภู 3) โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

6. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านคลองมอญ 2) โรงเรียนวัดบางลำภู และ 3) โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 นำการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปเป็นแบบอย่างของสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอน ของสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อให้เกิดความเข้าใจและครอบคลุมเรื่องที่ศึกษาวิจัย ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.3 หลักแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.4 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. บริบทของโรงเรียนที่ศึกษา
 - 4.1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ
 - 4.2 โรงเรียนวัดบางลำภู
 - 4.3 โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ถ้าย้อนหลังไปศึกษาพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท แนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนับตั้งแต่ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2493 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่ง มหาชนชาวสยาม” แล้วจะพบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ธรรมะในการปกครองอาณาจักร และพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า สุขสงบ ร่มเย็นภายใต้ธรรมะพระมหากษัตริย์ของ พระองค์อย่างหนักแน่นมั่นคงตลอดมา พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท แนวพระราชดำริต่างๆ ของ พระองค์ที่ได้พระราชทานแก่ พสกนิกรทุกหมู่เหล่า จึงทรงเน้นในเรื่องของความพอเพียงตลอดมาใน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนั้นทรงเน้นย้ำเด่นชัดยิ่งขึ้น โดยทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานให้แก่พสก นิกรทุกหมู่เหล่า เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2517 ความตอนหนึ่งที่ ขอน้อมอัญเชิญ มาบางตอน ดังนี้ “...ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอกินมีความ สงบและทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกินไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ที่มีความพอกินมีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพอกินนี้ได้เราก็จะยอดยิ่งยวดได้..” นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสถึงเศรษฐกิจพอเพียงอีกหลายครั้งเพื่อให้บุคคล หน่วยงานที่เจอน้อมนำปรัชญา พระราชทานเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกัน (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550 : 1-2)

1.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 34 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ ทาง เศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2549: 3)

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความหมาย ของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้

วรนุช แสงนิมมวล (2550 ; อ้างถึงใน สมภาพร วงษ์ศรีแก้ว, 2551 : 43) ได้กล่าวถึง ความหมายของ “เศรษฐกิจพอเพียง” ว่า เป็นปรัชญาทางเศรษฐกิจ เน้นความพอดี บางคนเรียกว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบมัชฌิมา คือ ยึดทางสายกลางการดำรงชีวิตโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกำกับ ให้จำอย่างง่าย ๆ 3 ประการ คือ 1) ทนชีวิต 2) ยั้งคิด 3) สมดุล

ทุนชีวิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้คำภาษาอังกฤษสำหรับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพระองค์ว่า Sufficiency Economy ซึ่งคำว่า Sufficiency แปลว่า “พอ, เพียง”

ดังนั้นการดำเนินการตามหลักทฤษฎีเบื้องต้น คือ ต้องทำให้การดำรงชีวิตมีความพอเพียงเสียก่อน หรือมีทุนชีวิตที่มั่นคง การมีทุนชีวิตที่พอเพียงสามารถมองได้เป็น 2 แ่ง คือ แ่งส่วนตัว และแ่งส่วนรัฐ การสร้างทุนชีวิตให้พอเพียงในแ่งส่วนตัว คือ การรู้จักขวนขวาย ขยัน ประหยัด จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามสภาพอาชีพตน ในส่วนของรัฐ รัฐต้องสนับสนุนให้ประชาชนมีทุนชีวิตที่ดี โดยการบริการด้านการศึกษา การสาธารณสุข ปลูก นับตั้งแต่เส้นทางยานพาหนะในการคมนาคม การชลประทาน การไฟฟ้า การประปา อย่างพอเพียง ตลอดจนการให้ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเต็มທີ່อีกด้วย

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์ (2545 : 12) กล่าวไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ วิธีการดำเนินชีวิตของคน โดยการพึ่งตนเอง มีความประหยัด พัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ ภูมิปัญญา สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่า อย่างยั่งยืน มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง และสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันถือเป็นแนวทางที่คนไทยจะต้องรู้เพื่อนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะเป็นกำลังของประเทศในอนาคต ครูจึงควรนำความรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปส่งเสริมในโรงเรียน

พระมหาประทีป พรหมสิทธิ์ (2545 : 7) กล่าวไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองอยู่ได้ โดยไม่ต้องเดือดร้อน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ให้ตนเองสามารถอยู่ได้อย่างพอกินพอใช้

อภิชัย พันธเสน (2549 : 17) กล่าวไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ต้องประกอบด้วย ความพอเพียง หรือความพอประมาณ คือ ไม่ฟุ่มเฟือย แต่ก็ไม่จำเป็นต้องกระเบียดกระเสียนจนเกิดความเดือดร้อน แต่ที่สำคัญที่สุดก็จะต้องมีเหตุผลแต่เป็นเหตุผลในพุทธธรรมหรือจริยธรรมของทุกศาสนา นั่นคือ ความโลภจนเกินไป ซื่อสัตย์สุจริตและไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น

ปริญานูช พิบูลสรารุช (2549 : 10) กล่าวไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จักศักยภาพของคนที่มียู่

2. ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความมีสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

3. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ

4. มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวัง

5. ปฏิบัติตนและดำเนินวิถีชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน เพียรพยายามแบ่งปัน มีสติปัญญา มีวินัยพึ่งตนเอง แบ่งปัน เอื้ออาทร รับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

กานต์ชนิต ติะนัย (2550 ; อ้างถึงใน มุลนิธิชัยพัฒนา, 2551 : 8) กล่าวไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การยึดทางสายกลางในการดำรงหลักการพึ่งตนเอง อาจแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ 1) ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเอง และชาติ โดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2) ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่ง เป็นอิสระ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่าโดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน 4) ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี ต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง 5) ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้และไม่มีการมุ่งที่ลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือจะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชกระแสด้วยว่า “...หากพวกเราร่วมมือร่วมใจกันทำสัก 1/4 ประเทศชาติของเราก็สามารถรอดพ้นจากวิกฤติได้...”

เสถียร ชูระชัย (2551 ; อ้างถึงใน มิ่งหมาย มุ่งมาจน, 2552 : 10-11) กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่สอนเอาความร่ำรวยเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่เรื่องการถอยหลังเข้าคลอง ไม่ใช่สอนให้คนหยุดพัฒนา หยุดกระตือรือร้น หยุดรับความรู้ ไม่ใช่สอนให้คนรอรับการสงเคราะห์ ไม่ใช่การเน้นเพียงตัวเลข การเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ตรงกันข้ามเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องการสอนให้ทุกคน ทุกครอบครัว ทุกองค์กร ทุกเชื้อชาติ ให้อยู่ในโลกอย่างมีสติปัญญา รู้เท่าทันโลก ขยันขันแข็ง ทำทุกภารกิจอย่างพอดีพอประมาณ ให้อยู่ในโลกไม่กินพอดี กล้าเผชิญกับปัญหาในโลกปัจจุบันอย่างใช้ปัญญา เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง ให้ครอบครัว ให้สังคม ไม่ตกเป็นเหยื่อภายใต้กระแสทุนนิยมสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างสง่างาม รู้จักทวนกระแสกิเลส อันเป็นสาเหตุแห่งความโลภ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548 : 1-2) กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับ

ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันโลกโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2546 : 23) กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของความพอดี ซึ่งเป็นเรื่องของแนวคิดและปรัชญาที่อยู่เหนือวิชาเศรษฐศาสตร์ เพราะโยงไปถึงศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาพุทธ อย่างที่ E.F. Schumacher เขียนในหนังสือที่ชื่อว่า Small is Beautiful หรือพุทธเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือ เศรษฐกิจพอเพียงไม่น่าจะมีความหมายเหมือนจุดดุลยภาพ (Equilibrium) ในวิชาเศรษฐศาสตร์ แต่หมายถึงจะทำอย่างไรจึงจะทำให้คนมีเหตุผลในลักษณะที่มีความพอดี แต่ก็เชื่อมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายทางเศรษฐศาสตร์สามารถควบคุมความโลภและกิเลสของคนได้

สรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางการปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย โดยทรงชี้ให้เห็นว่าในการปฏิบัติตนให้มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข ต้องมีความพอเพียง มีความพอดี ซึ่งจะต้องมีความรอบคอบ มีเหตุผล ดำรงชีวิตในทางสายกลาง และประกอบด้วยภูมิคุ้มกันที่ดีในการป้องกันเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ อันประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรม เป็นสำคัญที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิม ของคนไทยซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

1.3 หลักแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการ

วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ จึงประกอบด้วยหลักการหลักวิชา และหลักธรรมหลายประการ อาทิ

1. เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ

2. เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง

3. ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทัน โลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

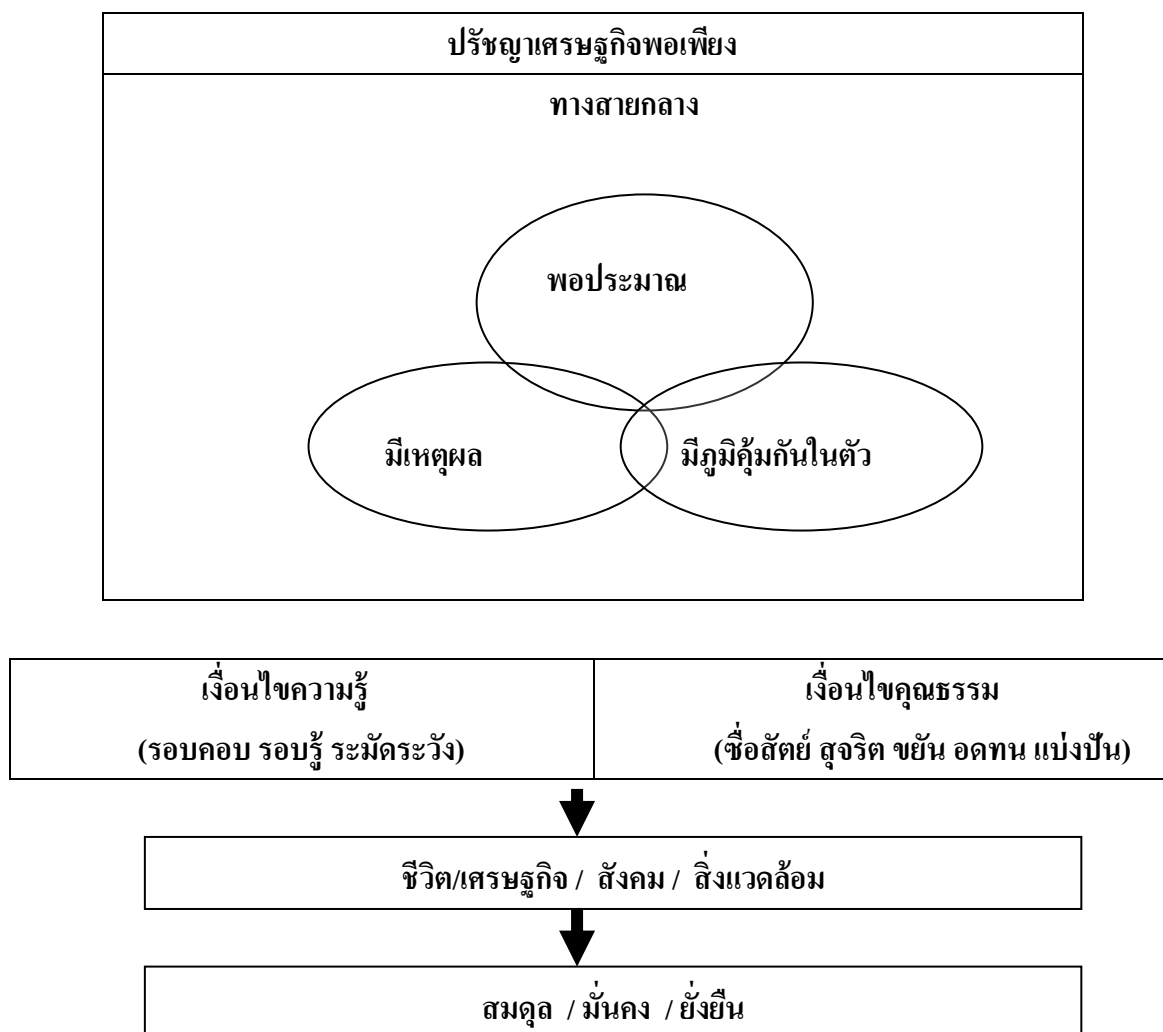
4. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

5. จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

6. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ

ทั้งนี้แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี โดยมีแผนภาพหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 15)

1.4 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจน และการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบ โดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบาย ต่าง ๆ ให้เหมาะสม
6. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกิน และอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ
7. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่ เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

จากความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักแนวคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสภาวะการณ์ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ และสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยว ควบคู่กับการดำเนินชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับ บุคคล ชุมชนหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ สถาบัน จนถึงระดับรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

2. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การบริหารสถานศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องดูแลรับผิดชอบ บริหารจัดการให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้มีนักบริหารและ นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สุนีย์ ทองห่อ (2548 : 16) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้อำนาจการดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการ

ให้การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องกระบวนการบริหารสถานศึกษาและรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

นายมงคล อินทร โสติ (2552 : 43-44) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

วรรณภา บุญใหญ่ (2553 : 56) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งสติปัญญาร่างกายและจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุข

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาระงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ศาสตร์และศิลป์เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ คือ นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุข

จากความหมายของการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามภาระงานปกติของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ต่อมาได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

เจริญ อภิไชย (2551 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ดังนี้ กำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษา โดยใช้หลักในการบริหารจัดการและประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากร การบริหารทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สภาพแวดล้อม อย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้

สุชาดา นันทะไชย (2548:8-9) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการ การดำเนินงานในการบริหารจัดการให้เป็นสถานศึกษาที่ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำเนินงานได้ ดังนี้ 1) กำหนดแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 2) จัดตั้งคณะกรรมการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนที่รับผิดชอบ การพิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่าง ๆ 3) สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน และชุมชน เพื่อกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติงานภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4) กำหนดนโยบายให้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 5) สนับสนุน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเน้นความมั่นคง และยั่งยืน 6) ประชาสัมพันธ์แนวคิดและเผยแพร่ผลงานให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 7) แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือเหลือจากหน่วยงานในชุมชน และหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน

ปริยานุช พิบูลสรารุช (2550 : 3) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมาย คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมเอกลักษณ์ความเป็นไทย 2) การจัดการดำเนินการได้ใน 4 ส่วน คือ การบริหารจัดการสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ การพัฒนาบุคลากร

สุชาดา นันทะไชย (2548:8-9) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินประสิทธิผลการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการ จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นไปตามแนวทาง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร

กลุ่มวิจัยและพัฒนา (2551 ; อ้างถึงใน คัมภีร์ สุดและวิรัตน์ จุมปาแปล. ม.ป.ป. : 131) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินการ ตามแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. พัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก มีทักษะการปฏิบัติ และนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปถือปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวัน
3. เผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
4. ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับบริบท และศักยภาพของสถานศึกษา
5. จัดทำ หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรของสถานศึกษาที่พัฒนาบูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้แล้วโดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

8. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการโดยผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ตรีศุล พงษ์พันธุ์ (2552 : 30 - 38) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. หลักความพอประมาณ คือ การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักความพอประมาณ ซึ่งมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงานจัดการศึกษาโดยยึดหลักทางสายกลาง ความพอดี ความเหมาะสม ค่อยเป็นค่อยไป ความพอเหมาะพอดี ไม่ทำเกินฐานะและกำลัง หรือ ทำด้วยความเร่งรีบ บริหารโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพ(อัตรภาพ)ของสถานศึกษา รักษาระเบียบ วินัย และกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงานไม่ตึงหรือหย่อนเกินไป บริหารโดยคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาบริหารโดยไม่ทำให้ตนเองและบุคลากรเดือดร้อน วางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้พอดีกับปริมาณงานของสถานศึกษา กำหนดมาตรการการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า ประหยัด และไม่ฟุ่มเฟือย ผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า วางแผนการจัดสรรและใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา วางแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษาโดยใช้หลักความพอดีระหว่างงบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายของสถานศึกษาไม่สร้างหนี้ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา อะลุ่มอล่วยตามความเหมาะสม ไม่เคร่งครัดจนทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความตึงเครียดหมดกำลังใจและเสียขวัญในการทำงาน มีการประเมินตนเองอย่างเป็นกลางและเป็นระบบ และส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้จ่ายอย่างประหยัด

2. หลักความมีเหตุผล คือ การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักความมีเหตุผล ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการยึดหลักการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการทำความเข้าใจกัน ร่วมกันคิดอ่าน ศึกษาข้อมูล ข้อความรู้ นำมาพิจารณาและปฏิบัติแก้ไขปัญหาคด้วย

เหตุผล มีความสอดคล้องกับภูมิสังคม และสภาพของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการดำเนินการในสถานศึกษา มีการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลเสมอ มีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่บุคลากร โดยคำนึงถึงความสามารถและความถนัดของบุคลากรเป็นหลัก มีการพิจารณาความดีความชอบที่ใช้หลักเหตุผล โดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรเป็นหลัก มีการพิจารณาความดีความชอบ ก็ใช้หลักเหตุผล โดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรเป็นหลัก จัดให้มีการประชุมบุคลากรในงานด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการระดมความคิดจากบุคลากร เพื่อนำข้อสรุปจากการประชุมไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป มีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาแบบแยกแยะออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว และส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีการพิจารณาได้ตรงต่อ วิเคราะห์ ค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษา

3. หลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างรอบคอบ รัดกุม เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนในทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรทุกคน รู้เท่าทันและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน สร้างระบบที่เป็นหลักประกันความมั่นคงของสถานศึกษา วางมาตรการป้องกันความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดมทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจากชุมชน และส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และการดำเนินชีวิตประจำวัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การใช้หลักในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน โดยสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน และชุมชน ภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสานทุกภาคส่วนในการ ใช้ทรัพยากร ทั้งทางด้าน บุคลากร งบประมาณ สภาพแวดล้อม อย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุด ต่อผู้เรียน บุคลากร สถานศึกษา และชุมชน

3. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญและ ได้มีนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกกระดับ เพื่อให้ ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ด้านการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเอง และผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไป จึงกำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2550 - 2554) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ปี 2550 กำหนดให้มีสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่น้อยกว่า 80 แห่งซึ่งในปี 2550 มีสถานศึกษาสมัครขอเข้ารับการประเมินเพื่อเป็นสถานศึกษาแบบอย่าง และผ่านการคัดเลือกจำนวน 135 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 118 แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 1 แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 8 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 3 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง และสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง

ซึ่งในส่วนของจังหวัดเพชรบุรี มีสถานศึกษาผ่านการคัดเลือก จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน และ โรงเรียนจุฬารัตนาราชวิทยาลัยเพชรบุรี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2552 : 97-100)

ระยะที่ 2 ปี 2551-2552 กำหนดให้มีสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัด จำนวน 800 แห่ง ซึ่งมีสถานศึกษาสมัครขอเข้ารับการประเมิน จำนวน 2,032 แห่ง โดยผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น จำนวน 1,124 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 885 แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 83

แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 28 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 78 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 แห่ง และ สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 26 แห่ง และสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 10 แห่ง

ซึ่งในส่วนของจังหวัดเพชรบุรี มีสถานศึกษาผ่านการคัดเลือก จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 แห่ง คือ 1) โรงเรียนบ้านคลองมอญ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 2) โรงเรียนวัดบางลำภู อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 3) โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ) อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 4) โรงเรียนบ้านลาดวิทยา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี และ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (กระทรวงศึกษาธิการ:ประกาศ 23 ธันวาคม 2552)

ระยะที่ 3 ปี 2553 - 2554 พัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ (ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2552 : 7)

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 1 – 33) ได้กล่าวถึง การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย มี 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ มี 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณา การหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ มี 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป มี 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการ เรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วย การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดทำเครื่องมือ และวัด และประเมินผลที่หลากหลาย แลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกาด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ คือ
องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียน ได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ได้ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 นำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มี 4 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหา /พัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามผลและขยายผล มี 3 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนิน โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ คือ
องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา มี 1 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา มี 1 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรสถานศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐาน การเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (ม.ป.ป. : 1 - 5) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีพอเพียง การพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการบริหารทรัพยากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วม รู้รักสามัคคี ไม่ประมาท และจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในกิจกรรมที่มีการใช้วัสดุ ในการปฏิบัติ เช่น วิชาศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในกิจกรรมการทอเสื่ออก เป็นต้น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม เช่น กิจกรรมเกษตรเพื่ออาหารกลางวันใน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริง ทั้งในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ นอกโรงเรียน ทั้งในรูปแบบการจัดทำโครงการ โครงการงาน และอื่น ๆ ทั้งการศึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่ม โครงการลูกเสือเออาถ่าน การผลิตน้ำส้มควันไม้ เป็นต้น และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุม ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะกระบวนการ (Process) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การต่อยอด หรือพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับภูมิสังคม และบริบท เช่น กิจกรรมการกรีดยางพารา เป็นต้น ดำเนินการหลักโดยผู้เรียนด้วยความ

สมัครใจ โดยมีครูช่วยสนับสนุน ผู้เรียนใช้หลักคิด หลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักวิชาการอย่าง สมเหตุสมผล มีการวางแผนอย่างรอบคอบ คำนึงถึงความเสี่ยงต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้ และคุณธรรม และมีกิจกรรมเพื่อสังคม จิตสาธารณะ เน้นการมีส่วนร่วม และการเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 (2549; อ้างถึงใน ปรีชา ศรีลับขวา, 2550 : 25-32) ได้กล่าวถึง แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้บริหารจัดการศึกษา ใน สถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 กล่าวโดยสรุปเป็นองค์ประกอบได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดระบบบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการดังนี้ 1) ปรับโครงสร้าง และกระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี 3) พัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) จัดระบบการ นิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร โดยดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรโดย บูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ปรับปรุงวิสัยทัศน์ เป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียนในหลักสูตร สถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการดังนี้ 1) จัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เน้นกิจกรรมการทดลอง การปฏิบัติจริง ใน ชีวิตประจำวัน ทั้งในรูปแบบ โครงการ โครงการงานต่าง ๆ และ 2) วัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

องค์ประกอบที่ 4 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดกระบวนการและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดอาคาร สถานที่สิ่งแวดลอมให้ร่มรื่น เป็นแหล่งเรียนรู้สะท้อนการอนุรักษ์สืบสานทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาไทย 2) กำหนดระเบียบธรรมเนียมปฏิบัติให้ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรม ระเบียบปฏิบัติ กฎ กติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การแต่งกาย การเข้าแถว 3) ส่งเสริมและพัฒนา บรรยากาศด้านคุณธรรม 4) ส่งเสริมการแสวงหาและเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง 5) ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบุคลากร จัดโครงการ กิจกรรม และ 6) ส่งเสริมการดำเนินวิถี ชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 5 ระบบบริหารจัดการงบประมาณ โดยดำเนินการดังนี้ 1) วางแผน จัดสรรงบประมาณ และ 2) ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ บริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน

องค์ประกอบที่ 6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 7 การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา โดยดำเนินการดังนี้ 1) ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบ การปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติตน ในชีวิตประจำวัน ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของทุกภาคส่วน 2) ติดตามประเมินผลความเหมาะสมของการดำเนินงานแต่ละด้าน และ 3) รายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาเป็นระยะๆ ทั้งรายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณะชน และการรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 8 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา ในขั้นตอนสำคัญ ทุกขั้นตอน ได้แก่ ร่วมกำหนดแนวนโยบาย การวางแผน การให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพบรรยากาศในโรงเรียน และ 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ การปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน ที่อื่น ๆ และร่วมการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา

จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์ (ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการประกอบด้วย นโยบาย วิชาการ งบประมาณ และการบริหารทั่วไป 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 3) การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การติดตามขยายผล 4) การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ คือ 1) กำหนดเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา 2) พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ประชาสัมพันธ์แก่ผู้เกี่ยวข้อง 4) ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร 5) ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ 6) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 7) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 8) เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม 9) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และ 10) การมีส่วนร่วมของชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 30) ได้กล่าวถึงภาพความสำเร็จที่คาดหวังของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านผู้บริหารสถานศึกษา** ภาพความสำเร็จที่คาดหวัง คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา 3) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดี และ 4) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. **ครูผู้สอน** ภาพความสำเร็จที่คาดหวัง คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียน 3) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดี และ 4) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. **บุคลากรทางการศึกษา** ภาพความสำเร็จที่คาดหวัง คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ 3) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดี และ 4) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. **ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน** ภาพความสำเร็จที่คาดหวัง คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดี 3) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

5. **นักเรียน** ภาพความสำเร็จที่คาดหวัง คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. บริบทของโรงเรียนที่ศึกษา

4.1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

1. ที่ตั้งของโรงเรียน อยู่ที่ หมู่ 3 ถนนบ้านเหมืองไทร ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

2. ทิศ โรงเรียนบ้านคลองมอญ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ระยะห่าง 17 กิโลเมตร มีพื้นที่ 3 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับโรงเรียนใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ โรงเรียนวัดไทรทองฯ โรงเรียนขยายโอกาส

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ โรงเรียนบ้านเหมืองไทร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ โรงเรียนบ้านท่าแร่ โรงเรียนขยายโอกาส

ทิศใต้ ติดต่อกับ โรงเรียนอิสลามดำรงธรรม โรงเรียนเอกชน

3. ประวัติความเป็นมาโรงเรียนบ้านคลองมอญ

โรงเรียนบ้านคลองมอญ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่บนพื้นที่ 2 ไร่ 41 ตารางวา ซึ่งได้รับการบริจาคจากนายบุญมาและนางนิยา ม่วงอุมิงค์ ในระยะแรกได้จัดสร้างอาคารชั่วคราวและเปิดทำการสอนมาตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2499 ต่อมาทางราชการได้จัดสรรงบประมาณ จำนวน 4 ครั้ง เป็นจำนวนเงิน 245,000 บาท เพื่อดำเนินการจัดสร้างอาคารเรียน แบบ ป.1ข. จำนวน 7 ห้องเรียน ต่อมาได้รับงบประมาณจัดสร้างอาคารอเนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง จำนวนเงิน 242,100 บาท และได้รับการจัดสรรสร้างส้วม จำนวน 5 ห้อง และทางราชการได้แต่งตั้ง นายเหว่า สีขัว มาดำรง ตำแหน่งครูใหญ่เป็นคนแรก

ในปัจจุบันได้แต่งตั้ง นายพิสิษฐ์ แม้นเขียน มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 101 คน มีข้าราชการครู จำนวน 10 คน ครูสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 2 คน จัดจ้างโดยงบบริจาค จำนวนเดือนละ 2,000 บาท ลูกจ้างประจำ 1 คน ดำเนินจัดการศึกษาใน 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา มีจำนวนห้องเรียน 9 ห้องเรียน

4. ลักษณะภูมิสังคมของโรงเรียน บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม โดยมีความลาดเทเล็กน้อยจากด้านทิศตะวันตก ประมาณ 0.3% ไปสู่ทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนาข้าว ปัจจุบันมีการใช้พื้นที่ขุดบ่อเลี้ยงปลาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีคลองท่าแร่เป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงพื้นที่ทั้งสองตำบลและเป็นเส้นแบ่งเขตตำบลท่าแร่กับตำบลท่าแร่ ออก

5. เขตบริการของโรงเรียนมีดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านดอนเทพศักดิ์ ตำบลท่าแร่ อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

หมู่ที่ 2 บ้านคลองแหลม ตำบลท่าแร่ อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

หมู่ที่ 3 บ้านคลองมอญ ตำบลท่าแร่ อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

6. ประชากรเขตบริการของโรงเรียน มีดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านดอนเทพศักดิ์ มีประชากรประมาณ 672 คน 156 ครัวเรือน

หมู่ที่ 2 บ้านคลองแหลม มีประชากรประมาณ 512 คน 119 ครัวเรือน

หมู่ที่ 3 บ้านคลองมอญ มีประชากรประมาณ 711 คน 174 ครัวเรือน

7. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเกษตรกรรม รายได้หลักของตำบลมาจากการรับจ้างทั่วไป เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ โดยแยกเป็น อาชีพเกษตร ปลูกสัตว์ ประมาณ 45 เปอร์เซ็นต์ อาชีพค้าขาย ประมาณ 7 เปอร์เซ็นต์ อาชีพประมง ประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ อาชีพรับจ้าง ประมาณ 38 เปอร์เซ็นต์ และอาชีพอื่น ๆ ประมาณ 2 เปอร์เซ็นต์

8. สภาพสังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนบริเวณโรงเรียน ประชากร ร้อยละ 60 นับถือศาสนาอิสลาม โดยมีโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม 2 แห่ง คือ โรงเรียนอิมานะตุอูลูมิดดีนียะห์ หมู่ที่ 3 บ้านคลองมอญ ตำบลท่าแร่ ออกรังจังหวัดเพชรบุรีและ โรงเรียนเอี้ยะฮยาอียะห์ หมู่ที่ 4 บ้านป่าขวาง ตำบลท่าแร่ ออกรังจังหวัดเพชรบุรี

9. ข้อมูลปัจจุบันของโรงเรียน

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

อาคาร	จำนวนอาคารทั้งหมด	
	หลัง	ห้อง
อาคารเรียน แบบ ป.1 ข	2	7
อาคารประกอบ		
- อาคารเอนกประสงค์	1	-
- อาคารห้องประชุม	1	-
- ส้วม	1	-
- โรงเรือนเพาะชำกล้วยไม้	1	-
รวม	6	7

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิ	งานประจำ/พิเศษ
1.	นายพิสิษฐ์ แม้นเขียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ค.ม.	บริหาร/อนุบาล 1
2.	นางสาวอารยา เพิ่มชัย	ครู คศ. 2	คบ.	ป.6/ภาษาไทย ป.1-6
3.	นางสาวอารีลักษณ์ จันทร์ปลอด	ครู คศ. 2	คบ.	ป.4/คณิต ป.3-6
4.	นางรุ่งกาญจน์ บัวสุน	ครู คศ. 2	คบ.	ป.5/ศิลปะ/งานอาชีพ/ป.3-6
5.	นายสุรชัย ม่วงอุ่มมิ่ง	ครู คศ. 2	ศษ.บ.	อังกฤษ/คอมฯ ป.1-6

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

ชั้น	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
อนุบาล 1	9	9	18	1
อนุบาล 2	7	6	13	1
รวมก่อนประถมศึกษา	16	15	31	2
ประถมศึกษาปีที่ 1	3	5	8	1
ประถมศึกษาปีที่ 2	6	8	14	1
ประถมศึกษาปีที่ 3	7	1	8	1
ประถมศึกษาปีที่ 4	11	8	19	1
ประถมศึกษาปีที่ 5	6	3	9	1
ประถมศึกษาปีที่ 6	3	9	12	1
รวมประถมศึกษา	36	34	70	6
รวมทั้งสิ้น	52	49	101	8

ตารางที่ 2.4 จำนวนนักเรียนอนุบาล3ชวบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

ชั้น	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
อนุบาล 3 ชวบ	5	6	11	1

ตารางที่ 2.5 ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านคลองมอญ

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	
1. ส.ต.ท.อนันต์ มานะนัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
2. นายฟา นากสุก	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รองประธาน
3. นายบุญลือ จารีย์	ผู้แทนผู้ปกครอง	กรรมการ
4. นายชอบ ม่วงอุมังค์	ผู้แทนองค์กรชุมชน	กรรมการ
5. นายชูชบ ภักดีเตล็บ	ผู้แทนผู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
6. นายราวี หวังขาว	ผู้แทนศิษย์เก่า	กรรมการ
7. นายเอื้อง ทองแก้ว	ผู้แทนศาสนา	กรรมการ
8. นายสุรชัย ม่วงอุมังค์	ผู้แทนครู	กรรมการ
9. นายพิสิทธิ์ แม้นเขียน	กรรมการและเลขานุการ	

เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อเพื่อจัดการศึกษา

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ 18 เครื่อง คือ สภาพการใช้งานคอมพิวเตอร์ เพื่อการบริหารจัดการทั้งหมด 2 เครื่อง มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน 16 เครื่อง และเพื่อสืบค้นข้อมูล 4 เครื่อง
2. ห้องจัดกิจกรรม มี 7 ห้อง คือ ห้องพยาบาล ห้องสำนักงาน ห้องสมุด ห้องสหกรณ์ ห้องสื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และ ห้องวิชาการ
3. สนามฟุตบอล
4. ลานกีฬาเอนกประสงค์
5. แหล่งเรียนรู้ มีดังนี้ 1) ห้องสมุด 2) บ่อปลาน้ำเรียน 3) สวนต้นไม้ 4) สวนหย่อมเพลินใจ 5) กล้วยไม้สวยสด 6) สวนกล้วยบ้านฉัน 7) พันธุ์ไม้หลากหลาย 8) สมุนไพรชนวนรู้ และ 8) ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากวิทยากรมาถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน ในเรื่อง เพลงไทย ดนตรีไทย นาฏศิลป์ กีฬาไทย ตะกร้อลอดบ่วง มวยไทย คุณธรรมตามหลักศาสนา กีฬาวิวัฒนาการ และการเกษตรตามธรรมชาติ

10. ความเป็นมาของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในโรงเรียน

โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้เล็งเห็นความสำคัญ ด้านคุณภาพชีวิตของนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียน ซึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ อยู่กันหลายครอบครัว ในบ้านหลังเดียวกัน มีการย้ายถิ่นฐานน้อยมาก ยึดมั่นเคร่งครัดในหลักศาสนา มีความเชื่อให้บุตรหลานต้องศึกษาด้านศาสนา โดยต้องเรียนศาสนาทุกวัน แม้แต่เสาร์ อาทิตย์ ก็ไม่หยุดเรียน เด็กของโรงเรียนนี้ จะมีความเครียดที่ต้องเรียน ด้านศาสนาควบคู่กับการเรียนพุทธ สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีภาวะทางจิตใจ ถูกกดดัน เนื่องจากมีเวลาว่างที่จะได้มีโอกาสพักผ่อน เหมือนกับเด็กทั่วไปมีน้อยมาก การแสดงออกของนักเรียนจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว และรุนแรง มีการระบายออกที่โรงเรียนในลักษณะมาก เนื่องจากในโรงเรียนสอนศาสนาจะมีบทลงโทษรุนแรง นอกจากนี้ นักเรียนในชุมชน มีปัญหาว่าเรียนไม่จบ และส่วนใหญ่ จะเรียนไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ประมาณ 20% และส่วนที่เรียนจบภาคบังคับ ไปศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณ 60% และส่วนน้อยเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เหลือ ไม่ไปไหน อยู่บ้าน และทำงานโรงงาน และ เรียนจบระดับ ปริญญาตรี ประมาณ 10% ของจำนวนประชากร และยังมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากชุมชนบ้านคลองมอญ มีอาชีพด้านเกษตรกรรม ประกอบด้วยการทำนา การเลี้ยงสัตว์ เช่น ปลาน้ำจืด วัวเนื้อ วัวนม กระจ่าง หนูแพะ เป็นต้น มีรายได้ไม่มาก ทำให้ปัญหาความยากจนจึงมีมากในชุมชนแห่งนี้ สืบเนื่องจากผลผลิตต่ำ ความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาอาชีพ เกษตรกรรมมีน้อย ปัญหาคือ ต้องส่งเสริมอาชีพเกษตรกรจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจในอาชีพ และใช้หลักวิชาการเกษตรในการเพิ่มผลผลิต

ให้เพียงพอ เพื่อลดปัญหาความยากจน และสร้างค่านิยมให้เห็นคุณค่าของการทำงานรักการทำงาน และรู้จักพัฒนางาน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่มั่นคง จากสภาพปัจจุบันและปัญหาของชุมชนและของโรงเรียนบ้านคลองมอญ จึงเป็นเหตุผลที่จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องหาแนวทางจัดการศึกษาที่สามารถช่วยลดความรุนแรงของปัญหาที่กำลังเกิดอยู่ในปัจจุบัน หรือสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งในที่สุดทางโรงเรียนก็ได้ตระหนักว่าแนวทางในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นหนทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนและโรงเรียน ได้อย่างยั่งยืนที่สุด ทางโรงเรียนจึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา

4.2 โรงเรียนวัดบางลำภู

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

1. ที่ตั้งของโรงเรียน ตั้งอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเพชรบุรี หมู่ที่ 4 ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ 4 ไร่

2. ทิศ

ทิศเหนือและทิศตะวันออก ติดกับ แม่น้ำเพชรบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ถนนหมู่บ้าน(ถนน โสภิตวัชรกิจประชาสรรค์)

ทิศใต้ ติดกับ ชุมชนมอญ หมู่ที่ 4 ตำบลบางครก

3. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนวัดบางลำภู

โรงเรียนวัดบางลำภู ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2484 โดยอาศัยศาลาของวัดเป็นที่เรียน ซึ่งมี นายฉรงค์ แก้วเนตร เป็นครูใหญ่คนแรก จนกระทั่ง พ.ศ. 2508 เจ้าอาวาสวัดบางลำภู พร้อมผู้ปกครองนักเรียนใช้ร่วมกันจัดหาเงินสมทบกับงบประมาณของทางราชการ สร้างอาคารเรียน แบบ ป.1 ข. ชั้น 1 หลัง ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2519 พระครูโสภิตวัชรกิจเจ้าอาวาสวัดบางลำภู เห็นว่าอาคารเรียนตั้งอยู่ในสถานที่ไม่เหมาะสมจึงได้จัดซื้อที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามกับวัด โดยมีแม่น้ำเพชรบุรี กั้น เป็นที่หมู่ที่ 4 ตำบลบางครก จำนวน 4 ไร่ พร้อมรื้อย้ายอาคารเรียน และของงบประมาณสร้างอาคารเรียน แบบ 017 ชั้น 1 หลัง มี 8 ห้องเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ

4. ลักษณะภูมิสังคมของโรงเรียน

ชุมชนโดยรอบเป็นชาวไทยรามัญ มีบ้านเรือนตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเพชรบุรี

5. เขตบริการของโรงเรียน คือ หมู่ที่ 3 ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

6. ประชากรเขตบริการของโรงเรียน คือ หมู่ที่ 3 บ้านบางลำภู มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 124 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 481 คน เป็นชาย จำนวน 241 คน เป็นหญิง จำนวน 240 คน

7. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และ ค้าขาย มีความเป็นอยู่แบบชนบทฐานะค่อนข้างยากจน มีรายได้ไม่ค่อยแน่นอน

8. สภาพสังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ประชาชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายมอญ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง คือ ประเพณีและวัฒนธรรมมอญ ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ การแต่งกาย ภาษา อาหาร และการละเล่น เช่น การเล่นสะบ้า เป็นต้น

9. ข้อมูลปัจจุบันของโรงเรียน

ตารางที่ 2.6 ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนวัดบางลำภู

ประเภทอาคาร	ที่	รายการ	จำนวน	ที่มา
อาคารเรียน	1	แบบ 017	1 หลัง 8 ห้องเรียน	งบประมาณ
	2	สร้างเอง	1 หลัง 2 ห้องเรียน	สร้างเอง
อาคารประกอบ	1	อาคารเอนกประสงค์- แบบสร้างเอง	1 หลัง	เงินบริจาค
	2	ห้องส้วม แบบ 601/26	1 หลัง 4 ที่	งบประมาณ
	3	โรงจอดรถ	1 หลัง	สร้างเอง
	4	สทกรณ์	1 หลัง	สร้างเอง
	5	ศาลาพักผ่อน	1 หลัง	สร้างเอง
สนามเด็กเล่น และสนามกีฬา	1	สนามเด็กเล่น	1 สนาม	สร้างเอง
	2	สนามวอลเลย์บอล	1 สนาม	สร้างเอง
	3	สนามเซปักตะกร้อ	1 สนาม	สร้างเอง
	4	สนามกีฬาเอนกประสงค์	1 สนาม	การกีฬา- แห่งประเทศไทย สร้างให้

ตารางที่ 2.7 ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนวัดบางลำภู

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิ	งานประจำ/พิเศษ
1.	นายตรีศุล พงษ์พันธุ์	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ค.ม.	บริหาร
2.	นางสาวโสภา เทียวหาทรัพย์	ครู คศ. 2	ค.บ.	อนุบาล 1-2/ งานห้องสมุด
3.	นางกัญญารัตน์ พูลพิพัฒน์	ครู คศ. 2	ค.บ.	ป.1- ป.2 /งานพัสดุ
4.	นายชัยวัฒน์ ปานฉ่ำ	ครูอัตราจ้าง	ค.บ.	ป.3 – ป.4/งานอนามัย
5.	นางปัทมา เฝ้าสำราญ	ครู คศ. 2	ค.บ.	ป.5/งานการเงิน
6.	นายสพรั่ง อุบลน้อย	ครู คศ. 2	ค.บ.	ป.6/ งานวิชาการ
7.	นางสาวจุลลิตดา วงษ์วีราช	พี่เลี้ยงเด็กอนุบาล		อนุบาล
8.	นางสาวนลินี สุขพร้อม	พี่เลี้ยงเด็กอนุบาล		อนุบาล
9.	นางสาวจุลีพร กริทธิ	เจ้าหน้าที่ธุรการ		งานธุรการ

ตารางที่ 2.8 ข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนวัดบางลำภู

ชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	1	3	5	8
อนุบาล 2	1	1	4	5
รวมระดับก่อนประถมศึกษา	2	5	10	13
ประถมศึกษาปีที่ 1	1	5	5	10
ประถมศึกษาปีที่ 2	1	9	3	12
ประถมศึกษาปีที่ 3	1	4	7	11
ประถมศึกษาปีที่ 4	1	4	7	9
ประถมศึกษาปีที่ 5	1	7	7	14
ประถมศึกษาปีที่ 6	1	9	4	13
รวมระดับประถมศึกษา	6	43	43	69
รวม 2 ระดับ	8	48	53	82

ตารางที่ 2.9 ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดบางลำภู

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1. นายสัมฤทธิ์ ทองเต็ม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
2. จ.ส.อ.สง่า บุตรรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ
3. นางมณฑา สุขเสงี่ยม	ผู้แทนผู้ปกครอง กรรมการ
4. นายประธาน มงคล	ผู้แทนองค์กรชุมชน กรรมการ
5. นายประสงค์ ศรีศักดิ์	ผู้แทนผู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
6. นายปรีดา บุตรรัตน์	ผู้แทนศิษย์เก่า กรรมการ
7. พระครูโสภิตวัชรกิจ	ผู้แทนศาสนา กรรมการ
8. นายสพรั่ง อุบลน้อย	ผู้แทนครู กรรมการ
9. นายตรีสุท พงษ์พันธุ์	ผู้อำนวยการโรงเรียน กรรมการและเลขานุการ

เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อเพื่อจัดการศึกษา

1. คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก จำนวน 1 เครื่อง
2. คอมพิวเตอร์ แบบตั้งโต๊ะ จำนวน 17 เครื่อง
3. สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน 6 ชุด
4. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์พร้อมจอรับภาพ จำนวน 1 ชุด

10. ความเป็นมาของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในโรงเรียน

โรงเรียนวัดบางลำภูได้ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่จะ เป็นแนวทางสำคัญในการป้องกัน และแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การเมือง และสิ่งแวดล้อม จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มา ประยุกต์ใช้ในโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 โดยได้ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนใน 4 งาน คือ งานบริหารทั่วไป งานบริหารบุคลากร งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารวิชาการ ใน ด้านงานบริหารทั่วไป งานบริหารบุคลากร และงานบริหารงบประมาณ นั้น ได้ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการพิจารณาและปฏิบัติงาน ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการ ดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผน การนิเทศติดตามและประเมินผล และการปรับปรุงและพัฒนา งาน ส่วนด้านงานวิชาการนั้น ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการใน 2 ประการ ประการแรก จัดการเรียนการสอนเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชั้นเรียน ประการที่ 2 คือ จัดการเรียนการสอนเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกห้องเรียนซึ่งกำหนดไว้เป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยได้จัดทำโครงการฝึกทักษะอาชีพเกษตรกรรมตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาบูรณาการใช้ในการเรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม

2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมและอาชีพสุจริต

4. เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

5. ประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้างความตระหนัก และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามขั้นตอน คือ

5.1 ประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดโครงการ

5.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 จัดทำคู่มือ และเครื่องมือการจัดการเรียนรู้การฝึกทักษะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 แหล่งเรียนรู้ คือ การปลูกผัก การเลี้ยงปลานิลในบ่อซีเมนต์ การปลูกกล้วยน้ำว้า การเพาะเห็ดนางฟ้า และการเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

4. จัดทำแหล่งเรียนรู้การฝึกทักษะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 แหล่งเรียนรู้ คือ การปลูกผัก การเลี้ยงปลานิลในบ่อซีเมนต์ การปลูกกล้วยน้ำว้า การเพาะเห็ดนางฟ้า และการเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

5. จัดนักเรียนเข้าฝึกทักษะตามแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

ชั้น ป.1 -2 ฝึกทักษะเรื่องการปลูกผัก

ชั้น ป.3 ฝึกทักษะเรื่องการเลี้ยงปลานิลในบ่อซีเมนต์

ชั้น ป.4 ฝึกทักษะเรื่องการปลูกกล้วยน้ำว้า

ชั้น ป.5 ฝึกทักษะเรื่องการเพาะเห็ดนางฟ้า

ชั้น ป.6 ฝึกทักษะเรื่องการเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

6. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

ผลการดำเนินการ

1. ผู้บริหาร ครู และนักเรียน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาบูรณาการใช้ในการเรียนรู้ ปฏิบัติงาน และดำเนินชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืน

2. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมและอาชีพสุจริต

4. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการคิดวิเคราะห์
6. นักเรียนมีทักษะในการบริหารและจัดการงานต่างๆที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

1. ที่ตั้งของโรงเรียน มีเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 16 ตารางวา เลขที่ 5 หมู่ที่ 3 ตำบลบางตะบูนออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 76110

2. ทิศ

ทิศเหนือ	ติดกับ วัดปากอ่าว
ทิศตะวันออก	ติดกับ ถนนสายบางตะบูน
ทิศตะวันตก	ติดกับ ชุมชนบางตะบูน
ทิศใต้	ติดกับ ชุมชนบางตะบูน

3. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)

โรงเรียนวัดปากอ่าวก่อตั้งโดย พระครูญาณสาคร (แฉ่งสำเภการเงิน) อดีตเจ้าอาวาสวัดปากอ่าวบางตะบูน เมื่อ พ.ศ.2450 บริเวณปากแม่น้ำบางตะบูน มีเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 16 ตารางวา ตั้งอยู่เลขที่ 5 หมู่ที่ 3 ตำบลบางตะบูนออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 76110 โทรศัพท์ 032-489246, โทรสาร 032-489246 กลุ่มโรงเรียนบางตะบูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

พ.ศ.2450 พระครูญาณสาคร (แฉ่ง สำเภการเงิน) อดีตเจ้าอาวาสวัดปากอ่าวบางตะบูน เป็นผู้ริเริ่มเปิดสอนนักเรียน โดยจ้างครูมาสอนบุตรหลานชาวบางตะบูน ด้วยทุนส่วนตัว

พ.ศ.2462 ได้รับการยกฐานะเป็นโรงเรียนประชาบาลประเภทประชาชนจัดตั้งเปิดสอนตั้งแต่ชั้น ป.1 ถึงชั้น ป.3

พ.ศ.2481 โอนจากอำเภอเขาย้อย มาขึ้นกับอำเภอบ้านแหลม

พ.ศ.2485 ได้สร้างอาคารเรียน แบบ ป.2 พิเศษ (อาคาร 1)

พ.ศ.2501 เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษา ม.1 - ม.3 ใช้อักษรย่อว่า พ.บ.11

พ.ศ.2502 ได้รับงบประมาณพร้อมกับประชาชนสมทบ สร้างอาคาร 2 แบบสามัญ 004 ขนาด 8 ห้องเรียน งบประมาณ 194,000 บาท

พ.ศ.2504 เปลี่ยนจากกรมสามัญศึกษาขึ้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ศ.2509 โอนจากกรมสามัญศึกษาขึ้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

- พ.ศ.2511 ได้จัดซื้อที่ดินเพิ่มเติม จำนวน 3 ไร่ ก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 008 (จำนวน 6 ห้องเรียน) ได้งบประมาณพร้อมกับประชาชนสมทบ สร้างอาคาร 3 แบบกรมสามัญ 008
- พ.ศ.2517 ประกวดโรงเรียนดีเด่นระดับจังหวัด ได้รับรางวัลชนะเลิศ
- พ.ศ.2522 ได้งบประมาณก่อสร้างอาคาร 4 แบบ 017 (4 ห้องเรียน)
- พ.ศ.2538 ได้ประกวดโรงเรียนดีเด่น ได้รับรางวัลชนะเลิศ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
- พ.ศ.2540 ได้รับการพิจารณาให้เป็นโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาของ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านแหลม ได้รับเงินบริจาคเพื่อสร้างห้องเรียน จำนวน 4 ห้องเรียน
- พ.ศ.2541 ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนสหวิทยาการ สาขาคอมพิวเตอร์
- พ.ศ.2542 โรงเรียนสหวิทยาการดีเด่นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
- พ.ศ.2543-2545 การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ด้วยยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม การใช้แผน ในการปฏิบัติงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นและการ บูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- พ.ศ.2546 โรงเรียนวัดปากอ่าวฯ มีอายุครบ 84 ปี (7 รอบ) แห่งการก่อตั้ง และได้รับการประเมินภายนอกจาก สมศ.เมื่อวันที่ 13, 14, 18 เดือน กุมภาพันธ์ 2546 โดยบริษัท มาตรฐานการศึกษาแมค จำกัด
- พ.ศ.2547 พัฒนานักเรียนทางด้านสุขภาพอนามัยผู้เรียนจนได้รับรางวัลเหรียญทองจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี
- พ.ศ.2548 พัฒนานักเรียนทางด้านคุณธรรมจริยธรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกวดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธจนประสบความสำเร็จรับรางวัล โรงเรียนวิถีพุทธดีเด่น จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
- พ.ศ.2549 โรงเรียนวัดปากอ่าวฯ ได้รับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอกจาก สมศ. โดยบริษัทการศึกษาก้าวหน้า เมื่อวันที่ 7 - 9 เดือน สิงหาคม 49 ได้รับการรายงาน (ฉบับร่าง) เรียบร้อยแล้วเป็น 1 ใน 701 โรงเรียนที่ผ่านประเมิน สมศ.ชั้นดีทุกมาตรฐาน (คม ชัด ลึก ฉบับวัน เสาร์ ที่ 2 กันยายน) พ.ศ. 2549 เวลา10:08 น.

พ.ศ.2550 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อวัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาผู้เรียนระดับ
ก่อนประถมศึกษา และการส่งเสริมงานอาชีพให้นักเรียนเพื่อหารายได้
ระหว่างเรียน

4. ลักษณะภูมิสังคมของโรงเรียน

ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มและเป็นที่ยาบชายฝั่งทะเล มีน้ำท่วมถึงดินเป็นดินเลน
ชายทะเล ด้านทิศตะวันออก มีสภาพเป็นป่าชายเลน มีแม่น้ำและลำคลองไหลผ่าน เช่น แม่น้ำบาง
ตะบูน (สาขาของแม่น้ำเพชรบุรี) เช่น คลองไทรหลัก คลองลัด เป็นต้น

5. เขตบริการของโรงเรียน มี 4 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 4 บ้านคิ่งตำหนัก ตำบลบางตะบูนนอก

หมู่ที่ 6 บ้านคลองไทรหลัก ตำบลบางตะบูนบางส่วน

หมู่ที่ 7 บ้านบางกว้าง ตำบลบางตะบูน

หมู่ที่ 8 บ้านบางสามแพรก ตำบลบางตะบูน

6. ประชากรเขตบริการของโรงเรียน

มีชุมชน 4 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 423 ครัวเรือน จำนวนประชากร ประมาณ
1,591 คน แยกเป็นชาย 791 คนหญิง 800 คน

7. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ชาวบางตะบูน มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
ปลูกป่าเผาถ่าน เย็บจาก และรับจ้างทั่วไป จะมีบางส่วนที่ทำประมงเลี้ยงสัตว์น้ำ พืชพรรณต่าง ๆ ที่
ขึ้นในพื้นที่ล้วนเป็นพันธุ์ไม้ชายเลนอันเป็นที่น้ำกร่อยหรือน้ำเค็ม เช่น โกงกาง ตะบูน ตะบัน แสม
ลำแพน ลำพู จาก ฯลฯ พบว่ามีอยู่เกือบยี่สิบชนิดที่ขึ้นอยู่ปะปนกันไป บางชนิดมีความจำเป็นต่อการ
ดำเนินชีวิต การหาเลี้ยงชีพของคนในชุมชน สามารถนำมาประกอบอาหาร เป็นสมุนไพรในการรักษา
โรค เป็นต้น

8. สภาพสังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนบริเวณโรงเรียน

ประชาชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ อยู่แบบเรียบง่าย

9. ข้อมูลปัจจุบันของโรงเรียน

ตารางที่ 2.10 ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

ประเภทอาคาร	ที่	รายการ	จำนวน	ที่มา
อาคารเรียน	1	แบบ ป 2 พิเศษ	1 หลัง 6 ห้องเรียน	งบประมาณและ บริจาค

ตารางที่ 2.10 ข้อมูลอาคารสถานที่ของโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)(ต่อ)

ประเภทอาคาร	ที่	รายการ	จำนวน	ที่มา
อาคารเรียน	1	แบบ ป 2 พิเศษ	1 หลัง 6 ห้องเรียน	งบประมาณและ บริจาค
	2	แบบ 004	1 หลัง 8 ห้อง	งบประมาณ
	3	แบบสามัญ 008	1 หลัง 1 ห้อง	งบประมาณ
	4	แบบสามัญ 017	1 หลัง 8 ห้อง	งบประมาณและ บริจาค
อาคารประกอบ	1	อาคารเอนกประสงค์	1 หลัง	งบประมาณ
	2	ห้องส้วม แบบ สปช.601/26	1 หลัง 4 ที่	งบประมาณ
	3	ห้องส้วมแบบ 401	1 หลัง 5 ที่	งบประมาณ
	4	ห้องส้วมแบบ สร้างเอง	1 หลัง 2 ที่	บริจาค
สนามเด็กเล่น และสนามกีฬา	1	สนามเด็กเล่น	1 สนาม	บริจาค
	2	สนามวอลเลย์บอล	1 สนาม	บริจาค
	3	สนามฟุตบอล	1 สนาม	บริจาค

ตารางที่ 2.11 ข้อมูลบุคลากรของโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิ	งานประจำ/พิเศษ
1.	นายธีระพันธ์ ไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ค.ม.	บริหาร
2.	นางกาหลง ทิพย์ชัย	ครู คศ. 2	คบ.	ครูประจำชั้นอนุบาล 1
3.	นางสมยา บุญตัน	ครู คศ.3	คบ.	ครูประจำชั้นอนุบาล 2
4.	นางสาวจิตรรา ขวัญยืน	ครู คศ.3	คบ.	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
5.	นางสัมพันธ์ สิริวิภัทร	ครู คศ. 3	คบ.	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
6.	นางสาวระเบียบ เจริญเร็ว	ครู คศ. 2	คบ.	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
7.	นางสมร พิชยานุวรรต	ครู คศ. 2	คบ.	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
8.	นางสมบุญ สรรพอุดม	ครู คศ.3	คบ.	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
9.	นางสาวโกศย์ แสงพิมล	ครู คศ. 2	คบ.	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
10.	นายสุโรจน์ ป้านทอง	ครู คศ. 2	คบ.	ครูพิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

ตารางที่ 2.12 ข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

ชั้นเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน		รวม
		ชาย	หญิง	
เด็กเล็ก	-	-	-	-
อนุบาล 3 ขวบ	-	-	-	-
อนุบาลปีที่ 1	1	15	13	28
อนุบาลปีที่ 2	1	16	8	24
รวมก่อนประถมศึกษา	2	31	21	52
ประถมศึกษาปีที่ 1	1	9	11	20
ประถมศึกษาปีที่ 2	1	14	11	25
ประถมศึกษาปีที่ 3	1	9	10	19
ประถมศึกษาปีที่ 4	1	11	14	25
ประถมศึกษาปีที่ 5	1	11	12	23
ประถมศึกษาปีที่ 6	1	9	7	16
รวมประถมศึกษา	6	63	65	128
รวมทั้งสิ้น	8	94	86	180

ตารางที่ 2.13 ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดปากอ่าว

(ญาณสาครวิทยาการ)

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1. นายเข้ม ประสมศรี	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
2. นายสมพงษ์ สักวาฬเพชร	ผู้ทรงคุณวุฒิ รองประธาน
3. นายบุญเลิศ รักรวงษ์ไทย	ผู้แทนผู้ปกครอง กรรมการ
4. นายไสว วงศ์สมุทร	ผู้แทนองค์กรชุมชน กรรมการ
5. นายชัยยศ สงวนทรัพย์	ผู้แทนผู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
6. นางจรรยา พุ่มพวง	ผู้แทนศิษย์เก่า กรรมการ
7. พระครูสิริวัชรสาคร	ผู้แทนศาสนา กรรมการ
8. นางสมบุญณี สรรพอุดม	ผู้แทนครู กรรมการ
9. นายธีระพันธ์ ไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากอ่าวฯ กรรมการและเลขานุการ

เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อเพื่อจัดการศึกษา

1. คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก	จำนวน 1 เครื่อง
2. คอมพิวเตอร์ แบบตั้งโต๊ะ	จำนวน 17 เครื่อง
3. สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม	จำนวน 6 ชุด
4. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์พร้อมจอรับภาพ	จำนวน 1 ชุด

10. ความเป็นมาของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในโรงเรียน

โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีลักษณะพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่ม และเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีน้ำท่วมถึง ดินเป็นดินเลนชายทะเล ด้านทิศตะวันออก มีสภาพเป็นป่าชายเลน มีแม่น้ำและลำคลองไหลผ่าน เช่น แม่น้ำบางตะนูน (สาขาของแม่น้ำเพชรบุรี) เช่น คลองไทรหลัก คลองลาด และ ชุมชนโดยรอบมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกป่า เผาถ่าน เย็บจาก และรับจ้างทั่วไป และหาเลี้ยงครอบครัวโดยทำการประมงจับสัตว์น้ำ และเนื่องจากสภาพปัจจุบัน สัตว์น้ำเริ่มลดน้อยลง ทำให้รายได้ไม่พอกับการดำรงชีพ และต่อมาได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ร่วมกับธนาคารออมสิน ภาคที่ 4 ให้โรงเรียนวัดปากอ่าวฯ เป็นศูนย์การเรียนรู้การเพาะปทุมมา เพื่ออนุรักษ์ปทุมมาไม่ให้สูญพันธุ์ และส่งเสริมสู่ธรรมชาติ ทำให้ชุมชนได้รับผลดีอย่างยิ่ง เมื่อปริมาณปทุมมาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความเป็นอยู่และมีรายได้ในการดำรงชีวิตดีขึ้น และทางโรงเรียนจึงเห็นความสำคัญ จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อน โครงการเพาะปทุมมา โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนและขยายผลโครงการดังกล่าวสู่ชุมชน จึงเป็นที่มาเกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้ขยายผลในโรงเรียนเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมต่างๆ อีกมากมาย เช่น โครงการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน ขายขนม ผลไม้ ทุกวันพุธ กิจกรรมปลูกเห็ดนางฟ้า การแปรรูปอาหาร เช่น การทำเห็ดหวาน กิจกรรม “ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง” กิจกรรมคัดแยกขยะ (รีไซเคิล) นำเศษวัสดุมาประดิษฐ์ เช่น นำกล่องนม ประดิษฐ์เป็นหมวก ขวดน้ำประดิษฐ์เป็นดอกไม้ และทำเป็นโคมเทียนถวายพระพร กิจกรรมปลูกป่าชายเลน(ปลูกต้นไม้) กิจกรรมอนุรักษ์แม่น้ำเพชรบุรี ฯลฯ เป็นต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จักรกฤษ วิชา (ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์บทเรียนและนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ 1) การพัฒนารูปแบบที่คาดหวังด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary

Research) 2) การพัฒนารูปแบบที่เป็นไปได้ ด้วยวิธีกรณีศึกษา (Case Study) ในสถานศึกษาพอเพียง ต้นแบบ 10 แห่ง สรุปผลการวิจัยรูปแบบประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของ รูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยนโยบาย วิชาการ งบประมาณและการบริหารทั่วไป 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์ 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การ ติดตามขยายผล และ 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ประกอบด้วยสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการเพิ่มเติมอีก 2 ด้าน คือ 1) การให้ผู้ปกครองและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 2) การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ควรดำเนินการตามแนวทางดังนี้ คือ 1) กำหนดนโยบายการจัดการ ศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา 2) พัฒนาความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง 4) ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนาการบริหารจัดการ 5) จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติม โครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 6) ปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา 7) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8) เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 9) จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล และ 10) ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน

สมมติ สมพวงภักดี (2550 : 89-91) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี พบว่า 1) ผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี รับรู้สภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เพื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นด้านงบประมาณรับรู้ในระดับ ปานกลาง เมื่อเรียงลำดับการรับรู้ จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ด้านอาคาร และสถานที่ ด้านการ วางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้าน ความสัมพันธ์กับชุมชน 2) ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุดรธานีรับรู้สภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นด้านงบประมาณรับรู้ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับการรับรู้จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านอาคารและสถานที่ ด้านการวางแผน ด้าน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารโรงเรียน มีการรับรู้สภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า ครูผู้สอน

สมาพร วงษ์ศรีแก้ว (2551 : 95-96) ศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้าน โพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า 1) การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 การดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวงรอบที่ 1 ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและหากลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทองจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้มีมติในที่ประชุมว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน โพนทอง มีปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด คือเรื่องการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลยุทธ์ที่ควรนำมาใช้จะต้องอยู่ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่าด้วยหลักความพอประมาณจึงจะเหมาะสมที่สุด เพราะโรงเรียนบ้าน โพนทอง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ได้รับจากทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาด้านบุคลากรมีข้าราชการครูที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ตรงกับสาขาที่โรงเรียนต้องการครูทุกคนจึงต้องอาศัยการพัฒนาตนเองและที่ประชุมยังได้มีข้อสรุปร่วมกันว่ากระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน โพนทอง ใช้กระบวนการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริงมีกระบวนการปฏิบัติงานอยู่ 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและหากลยุทธ์โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าด้วยหลักความพอประมาณ กระบวนการพัฒนา กระบวนการสังเกต และกระบวนการประเมินผล 2) การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 การดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่ไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาทำการพัฒนาตามกระบวนการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังการพัฒนาพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้นจนสามารถพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งปรากฏว่าบรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้ คือการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทอง

กานต์ชนิต ต๊ะนัย (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ศึกษาผลการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจ

พอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2550 เก็บข้อมูลจากประชากรจำนวน 62 คน จากการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไข ปรับปรุง และศึกษาผลการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า ควรให้มีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดอบรม สัมมนาหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคณะครู บุคลากรในสถานศึกษาและการให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

ปรีชา ศรีลับขวา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 1 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบและศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที(t-test) ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านระบบบริหารจัดการงบประมาณ และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตรีศุล พงษ์พันธุ์ (2551 : 88-92) ศึกษาการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเปรียบเทียบการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก จำนวน 134 คน และในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่ จำนวน 201 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก 2) การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามหลักความมีเหตุผล และตามหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักความพอประมาณไม่แตกต่างกัน

มงคล อินทรโชติ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 3 พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ บริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และจำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาอุปสรรค คือ ผู้บริหารเห็นว่าการดำเนินงานบางงานเป็นเรื่องของครูบางกลุ่มไม่ใช่เรื่องของครูทั้งโรงเรียนข้อเสนอแนะ

คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีงหมาย มุ่งมาจน (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 1) ในการศึกษาการประยุกต์ใช้ด้านหลักสูตรของโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศกจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า เป็นหลักสูตรที่ปรับประยุกต์เข้ากับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีไทยของชาวชุมชนราชธานีโอศกที่มีได้แยกเป็นเอกเทศจากวัดและโรงเรียนแต่สอดร้อยในทางสายกลางด้วยเหตุผลในการร่วมกันพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ มีความพอประมาณในการจัดหลักสูตร รวมถึงมีภูมิคุ้มกันในด้านารพึ่งตนเองได้ด้วยหลักธรรมของศาสนาพุทธและการพึ่งตนเองในการประกอบสัมมาอาชีพ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทั้งวิชาการและวิชาชีพควบคู่กันไป ในทางสายกลางด้วยความมีเหตุผลของความร่วมมือของชุมชนอย่างพอประมาณในการจัดกิจกรรมเหมาะสม สมดุลกับบริบทของชุมชนสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีกับนักเรียน อยู่บนความพอเพียงด้วยการรู้จักการพึ่งตนเอง มีคุณธรรม ด้วยหลักของศาสนาพุทธ เพราะมีหลักของความพอเพียงในสามองค์กร 3) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกภายในและอาคารสถานที่มีผลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนในทางที่ดีขึ้นสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่เป็นธรรมชาติ ของจริง ใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันและอยู่ภายใต้พื้นฐานของความขยันและอดทน ในด้านอาคารสถานที่ต้องได้รับความเห็นชอบเป็นมติจากการประชุมชุมชน คำนึงถึงหลักความคุ้มค่า พอเพียง ประโยชน์สูง ประหยัดสุด ในการใช้สอยร่วมกันในสามองค์กร อยู่ภายใต้ความพอเพียงอย่างมีเหตุผล ผ่านการประมาณจากคณะกรรมการอย่างครบถ้วน 4) ด้านปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานีโอศก จังหวัดอุบลราชธานี มีปัญหา 4 ด้าน คือ ด้านภูมิศาสตร์ มีน้ำท่วมขังทุกปีเป็นเวลาหนึ่งถึงสี่เดือน การแก้ปัญหาดำเนินการ โดย ก่อนก่อสร้างอาคารต้องถมดินให้สูงและจัดหาเรือใหญ่ ปรับเป็นเรือที่พักและใช้ในการสัญจรเข้าออก ปัญหาด้านบุคลากร ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เช่น ครูภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ครูฐานงานไฟฟ้าและฐานเครื่องกลหนัก ดำเนินการแก้ปัญหาโดยเชิญครูพิเศษที่ขาดแคลนมาสอน ปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบูรณาการ ดำเนินการแก้ปัญหาโดยมีครูฝ่ายประสานงานวิชาการที่ทำหน้าที่ช่วยครูฐานงานในการจัดทำและนำไปงานที่มีองค์ความรู้สู่ฐานงานการเรียนการสอน ด้านการปฏิบัติศีลและทักขิของแต่ละคนมีความแตกต่างกันสูงดำเนินการแก้ปัญหาโดยให้พบสัตบุรุษและฟังธรรมเพื่อการปฏิบัติศีลให้สูงขึ้นรวมทั้งปรับทักขิให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทั้งหมดของปัญหามีการแก้ปัญหาโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความพอประมาณ มี

เหตุผล และมีความสัมพันธ์กันโดยอาศัยความรอบรู้ระดับระหว่าง ไม่ประมาท และมีภูมิคุ้มกันจากธรรมชาติทางศาสนาอย่างแท้จริง

ประธาน พิทักษ์โกศล (2552 : 105-106) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 พบว่า 1)ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านบริหารงานวิชาการ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 2) ด้านบริหารงานงบประมาณ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 3) ด้านบริหารงานบุคคล พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 4) ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 2) การวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 ที่จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) การวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 ที่จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อยู่ในโรงเรียน ที่มีลักษณะการเปิดสอนแตกต่างกันมีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางในการดำเนินการ ได้แก่ 1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา 2) พัฒนาความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง 4) ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการการจัดการ 5) จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 6) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 7) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8) เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 9) จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล 10) ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน 11) นำกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยปรับปรุงให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และชุมชน 12) ปลุกฝังค่านิยมให้บุคลากร นักเรียน และอื่น ๆ ให้เกิดความตระหนักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 13) การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 14) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 15) การบริหารโดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ ในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research method) ประเภทกรณีศึกษาในหลายพื้นที่ (Multi-site Case Studies) โดยมีวิธีการศึกษา 2 ลักษณะ คือ การวิจัยเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัยเอกสาร(Documentary Research) โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี ศึกษาเอกสาร และ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

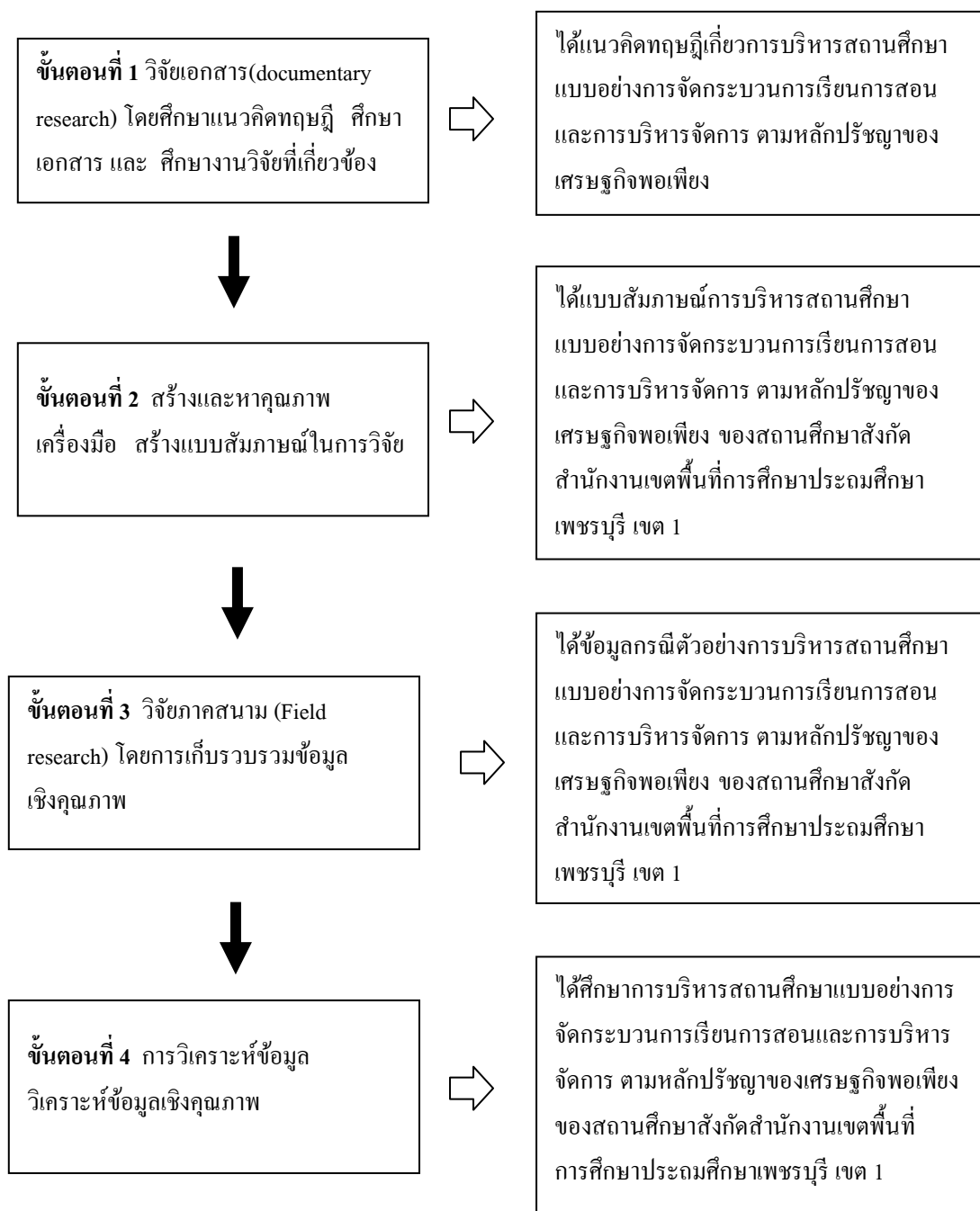
ขั้นตอนที่ 2 สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 วิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ทั้ง 4 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพประกอบ ต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 วิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี ศึกษาเอกสาร และ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเอกสาร เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ในการวิจัยภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยจากการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากเอกสาร หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ มากำหนดข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ (Formal Interview)

แบบสัมภาษณ์ (Formal Interview) แบ่งเป็น 5 ประเด็น โดยมีขอบเขตคำถามครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 คือ

- ประเด็นที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ
- ประเด็นที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- ประเด็นที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ประเด็นที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
- ประเด็นที่ 5 ด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ

2.2 หาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คือ 1) นายชูรัฐ ระหว่างบ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหญ้าปล้องวิทยา 2) นายไฉน ยังละออ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และ 3) นายวีระ น้อยสง่า ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคูฎี(นันทวิทเทศ) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์

2.2.3 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 3 วิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยภาคสนาม ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ประเภทกรณีศึกษาในหลายพื้นที่ (Multi-site Case Studies) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การคัดเลือกกรณีศึกษา ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง โดยใช้แนวทางของ สุกางค์ จันทวานิช (2537:26) ที่ว่าเลือกพื้นที่ที่สามารถตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการได้ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการเลือกกรณีศึกษาเพื่อใช้ในการวิจัย คือ

3.1.1 เป็นสถานศึกษา ที่ได้รับการคัดเลือก ให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง 52” ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.2 เป็นสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ประสบการณ์ ทศนคติ และความรู้ลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

3.2.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการวิจัย เป็นบุคลากรของโรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน 2) ครู จำนวน 12 คน 3) ตัวแทนนักเรียน จำนวน 12 คน 4) ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

3.2.2 การสังเกต การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกต 2 แบบ คือ

3.2.2.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) โดยการสังเกตสภาพทั่วไป การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ของการบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาแบบอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นกรณีศึกษา (Case Study)

3.2.2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในการบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง และเข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน ของสถานศึกษาแบบอย่าง ซึ่งเป็นกรณีศึกษา (Case Study)

3.2.2.3 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลภายหลังการเก็บข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความครบถ้วนถูกต้องตามความจริง ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบโดย

1) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (Validity) ด้วยการนำเทปบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์เจาะลึกมาถอดข้อความคำสัมภาษณ์คำต่อคำ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการบันทึกภาคสนามซึ่งบันทึกไว้อย่างเป็นระเบียบ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อความจากการเปิดเทปบันทึกเสียง ฟังซ้ำในส่วนที่ไม่ชัดเจน แล้วนำไปซักถามย้อนกลับอีกครั้งก่อนการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

2) ตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลแบบสามเส้า ด้วยวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ซึ่งผู้วิจัย ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลหลายวิธีในการเก็บข้อมูลเดียวกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์ เจาะลึกควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และจากเอกสารที่รวบรวม และด้านแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน (Data Triangulation) ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึกข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลาย

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้เริ่มวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่แรกเข้าสถานศึกษา โดยข้อมูลทั้งหมดมีการตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตลอดเวลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกลุ่มข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างตารางสำหรับการจำแนกข้อมูลเป็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในโปรแกรม Microsoft Word

2. สังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนข้อมูลการสัมภาษณ์ จากสถานศึกษา โดยได้นำวิธีการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาตามแนวคิดของโนบลิตและแฮร์ (Noblit & Hare, 1988) มาประยุกต์ใช้ในการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลเป็นระบบ และสะดวกต่อการวิเคราะห์อภิปรายผล และเขียนข้อสรุปการวิจัย

บทที่ 4

ผลของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย คือ สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ) กลุ่มเป้าหมาย คือ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษา
- ตอนที่ 2 ผลการศึกษาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ตอนที่ 4 ผลการศึกษาการพัฒนานุเคราะห์ของสถานศึกษา
- ตอนที่ 5 ผลการศึกษาผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษา

สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้แบบบูรณาการไปในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ซึ่งกำหนดขั้นตอนการบริหารเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โดยได้ กำหนดไว้ในคำขวัญ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อให้นโยบายที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมสถานศึกษาก็ได้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 2) จัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นแผนระยะ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ และขั้นตอนที่ 3) ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ ผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

สถานศึกษา มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากำหนดไว้ใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และนอกจากนี้ โรงเรียนวัดบางลำภู ยังน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากำหนดไว้ในคำขวัญของโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญได้ดำเนินการกำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ คือ สร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่มาตรฐานชาติ สร้างบรรยากาศชุมชนร่วมจัดการศึกษา มุ่งมั่นพัฒนาคุณธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แนวทางการดำเนินชีวิต โดยยังกำหนดไว้ในพันธกิจว่า ประสานความร่วมมือกับชุมชน ร่วมจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้สนใจใฝ่เรียนรู้ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และกำหนดไว้ในเป้าประสงค์ว่า นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ รู้จักดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่น รักและหวงแหน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บุคลากรมุ่งมั่นในวิชาชีพครู และชุมชนร่วมจัดการศึกษา และนอกจากนี้ยังดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ใน กลยุทธ์ ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ป.1 - ป. 6 และส่งเสริมความสามารถ กลยุทธ์ ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ ที่ 3 ความเสมอภาคทางการศึกษา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพด้วยตนเอง กลยุทธ์ ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และ กลยุทธ์ ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน(แผนกลยุทธ์) โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และนักเรียน

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการกำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีการกำหนดไว้ใน คำขวัญของโรงเรียน “ความรู้ดี คุณธรรมเด่น เน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” วิสัยทัศน์ของโรงเรียน “โรงเรียนวัดบางลำภูจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานมีความภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น อาคารสถานที่มีบรรยากาศ น่าอยู่ น่าเรียน บุคลากรได้รับการพัฒนาเป็นมืออาชีพ และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” นอกจากนี้ยังกำหนดไว้ใน พันธกิจ คือ 1) จัดทำและพัฒนามาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและมีทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) จัดประสบการณ์นักเรียนในด้าน ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาท้องถิ่น 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่น และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5) พัฒนาอาคารสถานที่ให้มีความร่มรื่น สวยงามน่าอยู่น่าเรียน มีความปลอดภัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 6) พัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ 7) จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ที่ ภายในและภายนอก ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 8) ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน กำหนดไว้ในเป้าประสงค์ คือ 1) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ความเสมอภาคในการ เข้ารับการศึกษา 2) โรงเรียนมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น 3) โรงเรียนมีมาตรฐาน สถานศึกษา 4) ครูทุกคนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ครูทุกคนเป็นครูมืออาชีพ 6) นักเรียนทุกคนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและมีทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 7) นักเรียนทุกคนมีทักษะภาษาไทย ภาษามอญ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดนตรีไทย กีฬา และทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข 8) นักเรียนทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นคนดีของ สังคม 9) โรงเรียนมีอาคารสถานที่ ร่มรื่นสวยงามน่าอยู่ น่าเรียน มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการ จัดการเรียนการสอน 10) โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ 11) ชุมชน องค์กร ต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 12) ชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนอกจากนี้ยังดำเนินการตามโครงการที่ กำหนดไว้ใน กลยุทธ์ ที่ 1 พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้น พื้นฐาน ป.1 - ป. 6 และส่งเสริมความสามารถ กลยุทธ์ ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็น ชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ ที่ 3 ความเสมอภาคทางการศึกษา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพด้วยตนเอง กลยุทธ์ ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์

ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน(แผนกลยุทธ์) โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และนักเรียน

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินการกำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ มุ่งมั่นจัดการศึกษา เพื่อเป็นตัวอย่างด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เน้นคุณธรรมจริยธรรม สร้างเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการเรียนรู้อย่างหลากหลาย นักเรียนมีความสุขและสุขภาพอนามัยดี ชุมชนร่วมพัฒนา นอกจากนี้ยังกำหนดไว้ใน พันธกิจ คือ จัดการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่เด็กในวัยเรียนทุกคนให้มีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา 2) ส่งเสริมให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามุ่งไปสู่มาตรฐานสถานศึกษา 3) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่น 4) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าสู่มาตรฐานระบบปฏิบัติการเรียนรู้ ปฏิรูประชาการ 5) ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีแหล่งการเรียนรู้วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีส่วนร่วมพัฒนาของชุมชน 6) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามศักยภาพ กำหนดไว้ในเป้าประสงค์ คือ 1) ประชากรทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามสิทธิอย่างเท่าเทียม ทั้งถึงและตรงตามศักยภาพ 2) ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนอกจากนี้ยังดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ใน กลยุทธ์ ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ป.1 - ป.6 และส่งเสริมความสามารถ กลยุทธ์ ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ ที่ 3 ความเสมอภาคทางการศึกษา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพด้วยตนเอง กลยุทธ์ ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน(แผนกลยุทธ์) โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และนักเรียน

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาบูรณาการ และสอดแทรกไว้ใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และคำขวัญของโรงเรียน เพื่อให้ได้เป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน อีกทั้ง บุคลากร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการ

กำหนดนโยบาย ทำให้กำหนดนโยบายได้ครอบคลุมทุกกิจกรรม ทุกกลุ่มงาน อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคม และสภาพบริบทของสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 จัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนระยะ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนระยะ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยขับเคลื่อนผ่าน กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

1. โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครู และนักเรียน นำหลักปรัชญาใช้ในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับมิติด้านสังคม
2. โครงการฝึกทักษะอาชีพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนที่ร่วมโครงการ ฝึกทักษะอาชีพ และสามารถสร้างอาชีพให้ตนเองได้ สอดคล้องกับมิติด้านสังคม
3. กิจกรรมโครงการพอเพียง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ และเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับมิติด้านสังคม
4. กิจกรรมโครงการท้องถิ่นคลองมอญ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจสภาพท้องถิ่น สอดคล้องกับมิติด้านวัฒนธรรม
5. กิจกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับมิติด้านสิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมศิลปะการใช้จ่าย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียน มีนิสัยประหยัด การอดออม สอดคล้องกับมิติด้านเศรษฐกิจ
7. กิจกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียน มีคุณนิสัยจิตสาธารณะ สอดคล้องกับมิติด้านสังคม
8. กิจกรรมรักวัฒนธรรมอิสลาม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนภูมิใจวัฒนธรรมของตนเอง สอดคล้องกับมิติด้านวัฒนธรรม
9. กิจกรรมนักพัฒนารุ่นเยาว์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสร้างนิสัยจิตอาสา สอดคล้องกับมิติด้านสังคม

10. โครงการทำความดีถวายในหลวง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียน สร้างความดีเพื่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับมิติด้านสังคม

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนระยะ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยขับเคลื่อนผ่าน กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรการ คือ 1) ส่งเสริมจิตสำนึกความเป็นไทยในสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข 2) ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่สร้างจิตสำนึกความเป็นไทยในสถาบันชาติ สถาบันศาสนาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข 3) ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมในสถานศึกษา และแก้ไขปัญหาเสพติด ได้แก่

1. โครงการเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับมิติด้านวัฒนธรรม

2. โครงการฝึกทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจและดำเนินชีวิตแบบพอเพียง มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม ฝึกอาชีพสร้างรายได้ สอดคล้องกับมิติด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม

3. โครงการสหกรณ์โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีนิสัยรักการออมทรัพย์ ร่วมกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน สอดคล้องกับมิติด้านสังคม

4. โครงการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวโดยการออมซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนรักการออม มีการออมทรัพย์ สอดคล้องกับมิติด้านเศรษฐกิจ

5. จัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ – เนตรนารี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีระเบียบวินัยมีประสบการณ์การเข้าค่ายพักแรมตามหลักสูตรกำหนด และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับมิติด้านสังคม

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนระยะ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยขับเคลื่อนผ่าน กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ได้แก่

1. โครงการลูกเสือเนตรนารีในโรงเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน มีความสามัคคี
ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับมิติด้านสังคม

2. โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมคุณธรรมชั้นนำ ซึ่งมีวัตถุประสงค์
เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี และ
สร้างจิตสำนึกตามคุณธรรม 8 ประการ สอดคล้องกับมิติด้านวัฒนธรรม

3. โครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนแบบครบวงจร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ
ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ สร้างนิสัยการประหยัด อดออมไม่ฟุ่มเฟือย ฝึกการมีวินัย มีตักจะกับตัวเอง
เสริมสร้างทักษะการประกอบอาชีพสุจริต ฝึกนิสัยขยันหมั่นเพียร สอดคล้องกับมิติด้านสังคม

4. โครงการเรียนรู้เพื่อนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้
นักเรียนได้ศึกษาตามหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบันตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่
แผนจัดการเรียนรู้บูรณาการและปฏิบัติจริง พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 8 ประการ ตาม
หลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมกิจกรรมในสถานศึกษาให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง สอดคล้องกับมิติด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม

5. โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมี
คุณลักษณะตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีพฤติกรรมตามระบอบประชาธิปไตย มีวินัยในตนเอง ให้เกิด
ความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อแก้ไขและป้องกัน
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนและฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็น
ของผู้อื่น สอดคล้องกับมิติด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม

6. โครงการส่งเสริมดนตรี-นาฏศิลป์ไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีโอกาส
แสดงออกทางดนตรี-นาฏศิลป์ไทย สอดคล้องกับมิติด้านวัฒนธรรม

7. กิจกรรมส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะ
อาชีพตามความถนัด และความสามารถของตนเอง ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักวางแผนการทำงาน
สอดคล้องกับมิติด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้นำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดทำเป็น
แผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน โดยนำมาขับเคลื่อนในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
ซึ่งบูรณาการให้สอดคล้องกับมิติ 4 ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้าน
สิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพความเป็นจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
ของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา

สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โครงการและกิจกรรมต่างๆ ผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารทั่วไป ตามรายละเอียดดังนี้

งานที่ 1 งานบริหารวิชาการ

สถานศึกษา ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินงานบริหารวิชาการ โดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความรู้ชัดเจน และเข้าใจอย่างถูกต้อง โดยศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วารสารต่าง ๆ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่งานบริหารวิชาการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการงานบริหารวิชาการ โดยจัดทำโครงการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยนักเรียน และได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำกรอบแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณนิสัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการศึกษาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่

1. ศึกษาพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระองค์ทรงพระราชทานแก่ครู นักเรียน สถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อศึกษาพระราชประสงค์ของพระองค์ท่านในการปลูกฝังเด็กเยาวชนและการศึกษาให้ดำเนินไปในลักษณะใด

2. ศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในแนวทางสายกลาง ยึดหลักของความเป็นเหตุเป็นผล มีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้ คุณธรรม เพื่อความสมดุล ยั่งยืนของชีวิต เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

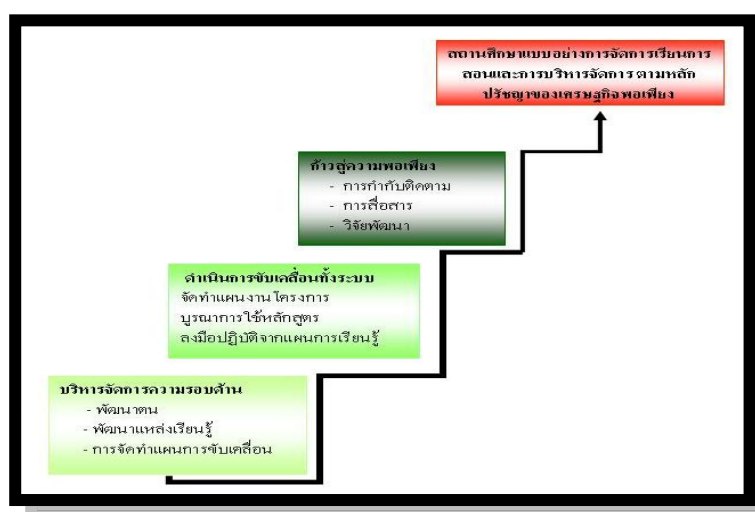
3. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2545 สถานศึกษามีการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งได้กำหนดสาระหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภายใต้มาตรฐาน ส 3.1(4) เข้าใจระบบวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส.31 (5) เข้าใจเกี่ยวกับระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปใช้ประยุกต์กับชีวิตประจำวันได้ บทบาทของโรงเรียนต้องพัฒนาหลักสูตร บูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา แหล่งเรียนรู้ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คณะทำงานได้ร่วมกันกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยนักเรียน ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการให้เกิดความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ

วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 ด้านประกอบด้วย 1) การสร้างจิตสำนึกที่ดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม 2) รู้รักสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 3) อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 4) ฝึกฝนอาชีพ และใช้จ่ายอย่างประหยัด 5) รักการเรียนรู้ ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และ 6) ยึดมั่นคุณธรรมหลักศาสนา จากกรอบการพัฒนาคุณนีสัยนักเรียน 6 ประการดังกล่าว จึงได้กำหนดโครงการดังนี้ 1) โครงการเสริมสร้างวินัย และประชาธิปไตยในโรงเรียน 2) โครงการส่งเสริมกีฬาไทย โครงการส่งเสริมดนตรีไทย 3) โครงการสหกรณ์โรงเรียน 4) โครงการเรียนรู้วิชาอิสลามศึกษา 5) โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 6) โครงการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้นั้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการสู่การเรียนรู้ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์

โรงเรียน ได้ใช้เทคนิคในการดำเนินงานและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนแผนปฏิบัติงานประจำปีผ่าน โครงสร้างการบริหาร 4 งาน โดยสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.1 เทคนิค บันได 3 ชั้น ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

จากแผนภาพที่ 4.1 อธิบายได้ว่าการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคนิค บันได 3 ชั้น ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีจุดเริ่มต้นโดยเน้นการบริหารจัดการความพร้อมของสถานศึกษา โดยเริ่มจากการพัฒนาตน ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อจากนั้นต้องมีการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ประกอบด้วยพัฒนาสถานที่ภายใน ภายนอกโรงเรียน การจัดหาวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ และมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อเตรียมการจัดทำแผนงาน โครงการ ในวางแผนการปฏิบัติงาน คิดนวัตกรรม ดำเนินการขับเคลื่อนทั้งระบบ เป็นแนวดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ มาดำเนินการควบคู่ไปกับ

การเรียนการสอนตามหลักสูตรการเรียนการสอน และในขณะเดียวกันก็จะมีทีมงานมาประสานงานในการขับเคลื่อน ในส่วนการก้าวสู่ความพอเพียง จะมีการกำติดตามดำเนินงาน การสื่อสารประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนและการศึกษาผลการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

บันไดขั้นที่ 1 บริหารจัดการความพร้อมรอบด้าน 1) การพัฒนาคน เพื่อให้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในสถานศึกษา เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล ที่ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรม เป็นพื้นฐานของกระบวนการ เรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันของศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างสมดุล และยั่งยืน โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการศึกษา เอกสาร การจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดอบรมและศึกษาดูงานที่ โรงเรียนจุฬารัตนาธิราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี นักเรียนก็เช่นกัน ทางโรงเรียนได้สร้างความเข้าใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อนในอันดับแรก โดยการจัดอบรมพานักเรียน ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนจุฬารัตนาธิราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2552 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากแหล่งเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน จะเป็นแนวทางที่พัฒนาคณะครู ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว และนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีความจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สถานที่ต่าง ๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการจัดสร้างขึ้นมาใหม่ ประสานงานการขอเข้าใช้ ทำหนังสือเชิญ มาเป็นวิทยากรของโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน สหกรณ์โรงเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ บ่อเลี้ยงปลา คุก นาข้าวของโรงเรียน แปลงผัก สวนมะละกอ แปลงปลูกแก้วมังกร คลองท่าแร่ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า ห้วยทราย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ศูนย์สาธิตพืชไร่และพืชสวนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี สวนสัตว์เขาดินวนา กรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ นายนิล ป้อมปรานี ให้ความรู้เกี่ยวกับคลองท่าแร่ นายไพบุลย์ แดงประดับ ให้ความรู้เกี่ยวกับดิน และนายบุญเลิศ บำรุงพงษ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับ

การทำนา เป็นต้น 3) การจัดทำแผนการขับเคลื่อน การพัฒนาสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาแบบอย่าง การจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็น สถานศึกษาพอเพียงนั้น โรงเรียนต้องมีการจัดทำแผนการขับเคลื่อน เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายใน โรงเรียนมีความเข้าใจตรงกัน แบ่งงานกันรับผิดชอบ สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ให้เวลา และ งบประมาณที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บันไดขั้นที่ 2 ดำเนินการขับเคลื่อนทั้งระบบ 1) จัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาคุณลักษณะ นิสัยนักเรียน โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำกรอบแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการศึกษาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ศึกษาพระบรม ราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระองค์ทรงพระราชทานแก่ครู นักเรียน สถานศึกษา ต่าง ๆ เพื่อศึกษาพระราชประสงค์ของพระองค์ท่านในการปลูกฝังเด็กเยาวชนและการศึกษาให้ดำเนิน ไปในลักษณะใด ศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในแนวทางสายกลาง ยึดหลักความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้ คุณธรรม เพื่อความสมดุล ยั่งยืนของชีวิต เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2545 สถานศึกษามีการใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งได้กำหนดสาระหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภายใต้มาตรฐาน ส.3.1 (4) เข้าใจระบบวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส.3.1 (5) เข้าใจเกี่ยวกับระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปใช้ประยุกต์กับชีวิตประจำวัน ได้ บทบาทของโรงเรียนต้องพัฒนาหลักสูตร บูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ คณะทำงานได้ร่วมกันกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยนักเรียน ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการให้เกิดความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ด้าน สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสร้างจิตสำนึก ที่ดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม ด้านรู้รักสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม ด้านฝึกฝนอาชีพและใช้จ่ายอย่างประหยัด ด้านรักการเรียนรู้ ยึดมั่นขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่น และด้านยึดมั่นคุณธรรมหลักศาสนา และดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ตามโครงการได้แก่ โครงการเสริมสร้างวินัย และประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการ ส่งเสริมกีฬาไทย โครงการส่งเสริมดนตรีไทย โครงการสหกรณ์โรงเรียน โครงการเรียนรู้วิชาอิสลาม ศึกษา โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับท้องถิ่น 2) การบูรณาการการ ใช้หลักสูตร โรงเรียนได้นำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มาเป็นทิศทางในการจัดการ เรียนการสอน โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ใน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐานการเรียนรู้ ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสาระ/มาตรฐาน/ มาตรฐานการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงรายปี กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำแผนการเรียนรู้ และนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้กับนักเรียน ได้แก่ แผนบูรณาการพระนครศรีเพื่อการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ “รักษ์แผ่นดินถิ่นคลองมอญ” แผนการจัดการเรียนรู้ “คุณค่าข้าวไทย” และแผนการจัดการเรียนรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีกิจกรรม คือ จัดกิจกรรม สืบค้นสิ่งแวดล้อมชุมชนบ้านคลองมอญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อการจัดการขยะแบบยั่งยืน กิจกรรมการอนุรักษ์คุณภาพน้ำ กิจกรรมหมอดินน้อยนักเรียน กิจกรรมการอนุรักษ์พันธุ์พืชในชุมชนบ้านคลองมอญ กิจกรรมการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ในชุมชนบ้านคลองมอญ 3) ลงมือปฏิบัติจากแหล่งเรียนรู้จากการเตรียมความพร้อมจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบการจัดการเรียนการสอนงานสู่อาชีพ โดยโรงเรียนได้จัดแหล่งเรียนรู้ ด้านอาชีพ ประกอบด้วย การทำนา การเลี้ยงปลา การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะขยายพันธุ์พืช การปลูกพืชล้มลุก เช่น กัญชง มะละกอ พริก มะเขือ โดยนักเรียนทุกคนต้องร่วมกิจกรรมจากการลงมือปฏิบัติจริงจากวิทยากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ และประสบการณ์ ผลจากการดำเนินการนักเรียนจะมีคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน มีเงินออม เรียนรู้อาชีพในการดำเนินชีวิต การนำคนตรีไทย กีฬาไทย มาใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่อนคลาย และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

บันไดขั้นที่ 3 ก้าวสู่ความพอเพียง โรงเรียนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปลูกฝังคุณนิสัยของนักเรียน โดยการเน้นย้ำ แนวทางสายกลาง ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม สร้างความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ผ่านการฝึกฝนจากกิจกรรมด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ มิติด้านเศรษฐกิจ โรงเรียนได้จัดกิจกรรม กิจกรรมการออม กิจกรรมสหกรณ์ โรงเรียน กิจกรรมการฝึกงานสู่อาชีพ และกิจกรรมปลูกข้าวให้นักเรียน มิติด้านสังคม โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน และกิจกรรมประชาธิปไตย และวินัยนักเรียน มิติด้านสิ่งแวดล้อม โรงเรียนได้จัดกิจกรรมอนุรักษ์คลองท่าแร่ กิจกรรมการจัดขยะอย่างยั่งยืน กิจกรรมสิ่งแวดล้อม และ ป่าชายเลน กิจกรรมอนุรักษ์ดิน หรือ “หมอดินน้อย” กิจกรรมเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชุมชนของหนู

กิจกรรมหลากหลายพันธุ์สัตว์ในชุมชนบ้านคลองมอญ และกิจกรรมหลากหลายพันธุ์พืช ในชุมชนบ้านคลองมอญ มีในด้านวัฒนธรรม โรงเรียนได้จัดกิจกรรมดนตรีไทย โดยเน้นที่การเป่าขลุ่ย กิจกรรมที่ทำตะกร้อ ลอดบ่วง กิจกรรมแม่ไม้มวยไทย กิจกรรมรักแผ่นดินถิ่นคลองมอญ และโครงการอิสลามศึกษา โดยได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการดำเนินการขับเคลื่อนทั้งระบบ

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการงานบริหารวิชาการ โดยจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน คือ 1) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น/รายวิชาเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ กาละแม่มอญ บ้านแหลมของเรา และเมืองพริบพรี 3) จัดและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน มีการดำเนินการจัดกิจกรรม ได้แก่ 1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรายวิชาเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ กาละแม่มอญ บ้านแหลมของเรา และเมืองพริบพรี 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) จัดกิจกรรมการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยใช้แบบการคิดวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแบบฝึก ดังนี้

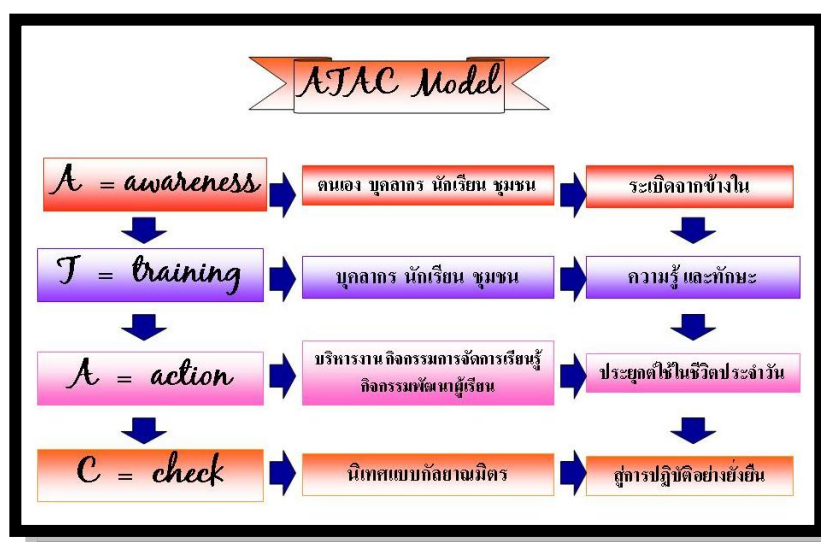
แผนภาพที่ 4.2 แบบฝึกคิดวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนวัดบางลำภู

แบบฝึกการคิดวิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
โรงเรียนวัดบางลำภู อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี	
ชื่อ.....	นามสกุล.....ชั้น.....
คำอธิบายการใช้แบบฝึกหัดการคิดวิเคราะห์	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>ให้นักเรียนผู้สอนหรือนักเรียนหรือร่วมกันกำหนดประเด็นหรือเรื่องที่จะฝึกการคิดวิเคราะห์โดยเริ่มจากเรื่องง่ายและใกล้ตัว ซึ่งเป็นประเด็นหรือเรื่องที่อยู่ในการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วนำมาตั้งเป็นประเด็นหรือหัวข้อในการคิดวิเคราะห์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแกนในการวิเคราะห์</p> </div>	
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	
ประเด็น/เรื่องที่คิดวิเคราะห์.....	
1. ความพอประมาณ	
2. ความมีเหตุผล	
3. ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	
4. เงื่อนไขความรู้ที่ต้องใช้	
5. เงื่อนไขคุณธรรมที่ต้องมี	
6. ส่งผลต่อด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ คือ	
7. ส่งผลต่อด้านสังคม คือ	
8. ส่งผลต่อด้านสิ่งแวดล้อม คือ	
9. ส่งผลต่อด้านวัฒนธรรม คือ.....	

กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน มีการดำเนินการจัดกิจกรรม ได้แก่ 1) กำหนดกิจกรรมชุมนุมยุวเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของหลักสูตร โรงเรียนวัดบางลำภู พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมี 5 ชุมนุม คือ ชุมนุมปลูกผัก ชุมนุมเลี้ยงปลา ชุมนุมปลูกมะลิ ชุมนุมเพาะเห็ดนางฟ้า และชุมนุมเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ 2) จัดทำแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การเพาะเห็ดนางฟ้า ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงกล้วยไม้ ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงปลาชุก ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงปลานิล ฐานการเรียนรู้การปลูกกล้วยน้ำว้า ฐานการเรียนรู้การปลูกมะลิ ฐานการเรียนรู้การปลูกผัก ฐานการเรียนรู้การปลูกพืชสมุนไพร ฐานการเรียนรู้การปลูกแก้วมังกร ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์ดินลำพู เป็นต้น 3) จัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายากหายาก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ศูนย์สาธิตพืชไร่และพืชสวนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น 4) เชิญวิทยากรภายนอกมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียน ได้แก่ วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมสาธิตการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนภาษามอญ วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนกีฬาพื้นบ้าน(การเล่นสะบ้า) วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนการเย็บปักถักร้อยและงานประดิษฐ์ วิทยากรศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จัดกิจกรรมการทำบัญชีรับ-จ่าย ของนักเรียน วิทยากรจากสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลมมาจัดกิจกรรมการสาธิตการเพาะเห็ดฟาง 5) ส่งนักเรียนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี อุทยานสิ่งแวดล้อมสิรินธรจังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น 6) จัดให้มีโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ โครงการฝึกทักษะอาชีพเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการคัดแยกขยะ โครงการสร้างภูมิคุ้มกันโดยการออม โครงการพ่อครัวแม่ครัวน้อย โครงการจัดทำแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน กิจกรรมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน กิจกรรมชุมนุมยุวเกษตรกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมบันทึกรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมบันทึกความดีตามรอยพ่อ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมค่ายพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน กิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อม กิจกรรมคัดแยกขยะ เป็นต้น

โรงเรียน ได้ใช้เทคนิคในการดำเนินงานและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนแผนปฏิบัติงานประจำปีผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน โดยสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.3 เทคนิค ATAC Model ของโรงเรียนวัดบางลำภู

จากแผนภาพที่ 4.3 อธิบายได้ว่าการบริหารสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค ATAC Model ของโรงเรียนวัดบางลำภู มีรายละเอียดดังนี้

A คือ awareness แนวคิด การทำอะไรให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่จะกระทำหรือปฏิบัติ จะต้องมีคามตระหนักในความสำคัญ และความจำเป็นของสิ่งนั้นเสียก่อนเป็นลำดับแรก เพราะคนธรรมดาของมนุษย์เราจะไม่ทำอะไรถ้าสิ่งนั้นไม่สำคัญและไม่จำเป็นสำหรับตัวเขา และเมื่อ การสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องที่จะดำเนินการจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด และเป็นประเด็นแรกในการก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงได้พยายามสร้างความตระหนักในเรื่องความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครู บุคลากร นักเรียน และชุมชน ในส่วนตัวของผู้บริหารนั้น ก็เริ่มที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากสิ่งเล็กๆไปก่อน เช่น การประหยัดน้ำ ประหยัดไฟฟ้า ประหยัดน้ำมัน ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น มีการออมทรัพย์ กัดแยกขยะ ปลุกผักสวนครัวไว้รับประทาน ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลาง เป็นต้น การที่ผู้บริหารโรงเรียนเริ่มนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองก่อน นอกจากจะส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีชีวิตที่มีความสุขตามอัตภาพแล้ว ยังทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนและชุมชนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีผู้รู้กล่าวไว้ว่า “การปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีนั้น ถือว่าเป็นการสอนผู้อื่นที่ดีที่สุด” จากนั้นก็เริ่มสร้างตระหนักให้เกิดขึ้นกับ ครู บุคลากร นักเรียน และชุมชน โดยใช้ในโอกาสต่างๆ ได้แก่ การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ

การประชุมประจำเดือน การประชุมนักเรียน การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การประชุมของชุมชน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ต่างๆ เช่น เลียงตามสาย แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น หรือที่ เรียกว่า “ระเบิดจากข้างใน”

T คือ training บุคลากร นักเรียน ชุมชน ต้องมีความรู้ และทักษะ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยบูรณาการในการบริหารงาน 4 งาน ของโรงเรียน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ซึ่งจะเน้นให้งานบริหารงานวิชาการเป็นหลักโดยให้งานบริหารงานด้านอื่นเป็นงานสนับสนุน

A คือ action การดำเนินการบริหารสถานศึกษา โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้ 1) ด้านนักเรียน ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้ มีนิสัยรักการออมทรัพย์ มีทักษะพื้นฐานการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ มีทักษะด้านการเล่นดนตรีไทย มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ภาษามอญ การเล่นสะบ้า มีสมรรถนะตามหลักสูตรโรงเรียนวัดบางลำภู พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านทักษะชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพลังงาน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด มีการออมทรัพย์ ใช้ทรัพย์สินตนเองอย่างประหยัด ปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อเลิกใช้ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ไม่เอาเปรียบเพื่อน ใช้จ่ายส่วนรวมอย่างประหยัด มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 2) ด้านโรงเรียน โรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ “สถานศึกษาพอเพียง 2552” 3) ด้านชุมชน ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการร่วมกลุ่มเกษตรกรเพื่อประกอบอาชีพเสริม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเลี้ยงไก่ และกลุ่มเลี้ยงปลา ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

C คือ check การดำเนินการประเมินผล โดยดำเนินการตามโครงการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ซึ่งส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนมีการบริหารจัดการการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบโดยเริ่มตั้งแต่การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดไว้ในคำขวัญของโรงเรียนที่ว่า “ความรู้ดี คุณธรรมเด่น เน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นอกจากนั้น ยังกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ “โรงเรียนวัดบางลำภู จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานมีความภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น

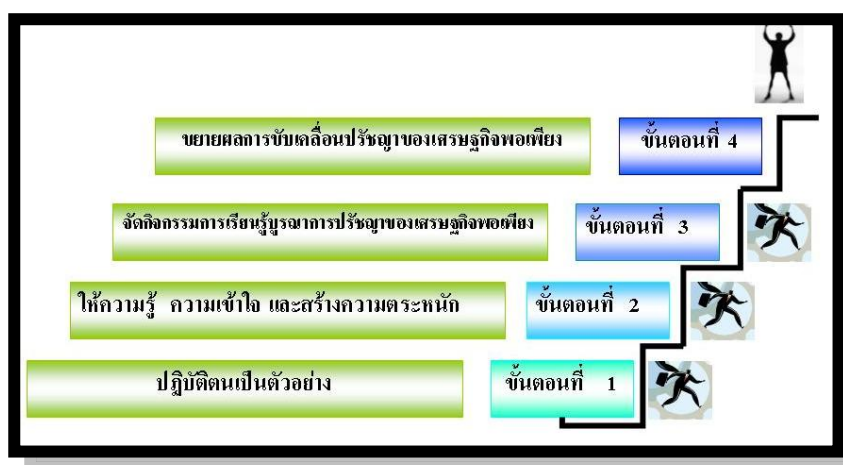
อาคารสถานที่ที่มีบรรยากาศน่าอยู่ น่าเรียน บุคลากรได้รับการพัฒนาเป็นมืออาชีพ และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” และขับเคลื่อนให้บรรลุตามคำขวัญ และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน(แผนกลยุทธ์ของโรงเรียน) ซึ่งเป็นแผนระยะกลาง และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยนำสู่การปฏิบัติด้วยโครงการต่างๆ เช่น โครงการฝึกทักษะอาชีพ เกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการสร้างภูมิคุ้มกันโดยการออม โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการขยายสร้างสรรค์ชุมชน โครงการขยายผลเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมชุมนุมยุวเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน เป็นต้น และพัฒนาคุณภาพของโครงการและกิจกรรม ตามวงจร PDCA เพื่อกำกับและติดตามการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรม ซึ่งกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน(แผนกลยุทธ์ของโรงเรียน) และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังมีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ซึ่ง ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม โปร่งใส คุ้มค่า มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคม จนส่งผลให้โรงเรียนเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง ปี 2552 2) ด้านบุคลากรของสถานศึกษา บุคลากรทุกคนของโรงเรียนมีความตระหนักและมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่สถานศึกษา โดยครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้อย่างมีคุณภาพ 3) ด้านชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนวัดบางลำภู สามารถก้าวสู่สถานศึกษาพอเพียง เนื่องจาก ชุมชนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสนับสนุนแรงงานและเงินในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ โรงเรียนเพาะเห็ดนางฟ้าวาริน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ชื่อวาริน ขวานทอง โดยได้มอบเงินจำนวน 4,000 บาท เพื่อจัดสร้างโรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้าดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ โรงเรือนเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ กระจ่างปลูกมะลิ จำนวน 30 กระจ่าง และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น คือ สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม และสำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี ได้สนับสนุนปุ๋ยมูลสัตว์เลี้ยงปลาจุก จำนวน 2 บ่อ

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินการ ด้านงานบริหารวิชาการ โดยจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และบริบทของสถานศึกษา ตามแนวทางดังนี้ 1) จัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้ ที่เชื่อมโยงสู่การเรียนการ

สอนตามกลุ่มสาระต่าง ๆ และผู้วัฒนธรรมองค์กร ในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้ ให้ความสำคัญแก่การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติเป็นพิเศษ 2) พัฒนาโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ ให้ผ่านเกณฑ์การประเมินไม่น้อยกว่า ร้อย 80 3) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย และสนับสนุนกิจกรรมเป็นพิเศษ 4) เสริมความเข้มแข็งให้กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนาระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน และระบบควบคุมความเสี่ยงของนักเรียน ตามโครงการและกิจกรรม ดังนี้ 1) โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมคุณธรรมชั้นนำ กิจกรรมทำบุญวันพระ กิจกรรมครูพระสอนศีลธรรมกิจกรรมสวดมนต์สรภัญญะ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา 2) โครงการลูกเสือเนตรนารีในโรงเรียน 3) โครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนแบบครบวงจร กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน 4) โครงการอาหารกลางวัน 5) โครงการเรียนรู้น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6) กิจกรรมวันสำคัญ 7) โครงการโรงเรียนสีขาว 8) โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน 9) โครงการส่งเสริมดนตรี-นาฏศิลป์ไทย

โรงเรียน ได้ใช้เทคนิคในการดำเนินงานและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติงานประจำปีผ่าน โครงสร้างการบริหาร 4 งาน โดยสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.4 เทคนิค 4 ขั้น ของโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)

จากภาพที่ 4.4 อธิบายได้ว่าการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคนิค 4 ขั้น ของโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง เช่น การมาทำงานแต่เช้า กลับเย็น ตรวจสอบ ดูแลซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ พร้อมใช้ เพื่อประหยัดงบประมาณในการก่อสร้าง

ใหม่ โดยให้นักการภารโรง ดำเนินการ ถัดเดินกำลัง ก็จะขอรับความร่วมมือจากชาวบ้านมาช่วย
ดำเนินการหรือจ้างช่างมาดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก โดยการจัดการประชุมครู
นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อชี้แจงให้เห็นถึงหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง เมื่อครู นักเรียน เริ่มเข้าใจ ก็ส่งเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน เช่น โรงเรียนจุฬาภรณ
ราชวิทยาลัย เพชรบุรี โครงการศูนย์ขยายพันธุ์พืชไร่และพืชสวนตามพระราชดำริ ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้าน
แล่ม และ จัดอบรมเรื่องการเพาะเลี้ยงปูม้าให้กับนักเรียน และชุมชน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบุรี ได้รับความอนุเคราะห์คณะวิทยากรจากโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริ ตำบล
บางแก้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสอดแทรกตาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถนำแนวปรัชญา
เป็นหลัก โดยให้นักเรียนฝึกเขียนเรียงความ, คัดลายมือพระราชดำรัสเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ฝึกการค้าขาย ฝึกการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายต่างๆบัญชีต้นทุน กำไร
การออมเงิน 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความพอเพียงในการใช้
ทรัพยากร การสร้างสมดุลของธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม การช่วยเหลือชุมชน คุณธรรม 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ การสร้าง
จิตสำนึกในการรักษาท้องถิ่น 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การใช้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น การสร้างจิตสำนึกการใช้เทคโนโลยีอย่างประหยัด การค้นคว้าโครงการพระราชดำริ การ
ประดิษฐ์สิ่งของ ประดิษฐ์ ของเล่นจากเศษวัสดุ นำไปจำหน่าย 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี
นาฏศิลป์ การสร้างสรรค์งานศิลปะจากเศษวัสดุ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา
การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองด้วยการออกกำลังกาย การเรียนรู้การเล่นแบบไทย 8) กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับความพอเพียง การฝึกเขียนเรื่อง การฝึกกล่าว
สุนทรพจน์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง 9) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดแทรกในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่
กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมแนะแนว การช่วยเหลือนักเรียน ฝึก
ปฏิบัติพื้นฐานงานอาชีพ และกิจกรรมชุมนุม ตามความสนใจของนักเรียน เช่น กลุ่มกิจกรรม “ชุมนุม
เศรษฐกิจพอเพียง”

ขั้นตอนที่ 4 ขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการดำเนินการ
ดังนี้ 1) จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ 2) การประชุมผู้ปกครอง 3) การเดินรณรงค์ 4) การจัด
นิทรรศการ 5) การอบรมให้ความรู้ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7) การจัดค่ายกิจกรรม

งานที่ 2 งานบริหารงบประมาณ

สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินงานบริหารงบประมาณ โดยมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างพอเพียง โดยกำหนดการใช้จ่ายงบประมาณ และผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน และยังใช้จ่ายอย่างประหยัดคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการงานบริหารงบประมาณ โดย มีการวางแผน และจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงการใช้จ่ายประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว ตรวจสอบได้ทุกโครงการ และรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ และนำผลการรายงานมาปรับปรุงพัฒนา และแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ตามรายละเอียดแผนงานโครงการดังนี้ ตารางที่ 4.1 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

ที่	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ป.1- ป.6 ทุกคน - กิจกรรมลำดับญาติของหนู - กิจกรรมเยี่ยมผู้ใหญ่ชุมชน - กิจกรรมโครงงานท้องถิ่นคลองมอญ - กิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม - กิจกรรมศิลปะการใช้จ่าย	5,000 1,000 1,000 1,000 1,000 1,000	อ.เนาวรัตน์ คำทิพย์
2	โครงการพัฒนาศักยภาพ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมเด็กไทยรักชาติ, กิจกรรมรณรงค์วันธรรมสวนีสถา กิจกรรมโครงงานพอเพียง, กิจกรรมนักพัฒนาหุ่นยนต์	6,000	อ.อารยา เพิ่มชัย, อ.รุ่งกาญจน์ บัวสุน, อ.ธนรัตน์, อ.สุรัช ม่วงอุมิงค์
3	โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	31,360	นายเบ็ญญา สังข์ประเสริฐ
4	โครงการละหมาดเพื่อชีวิต	1,500	อ.อารีลักษณ์ จันทร์ปลอด
5	โครงการค่ายคุณธรรมมุสลิม	5,000	อ.สุรัช ม่วงอุมิงค์
6	โครงการพัฒนาประสบการณ์ชีวิต - กิจกรรมประชาธิปไตยและสร้างเสริมวินัย - กิจกรรมสหกรณ์สร้างคุณภาพชีวิต - กิจกรรมเรียนรู้การปกครองท้องถิ่น - กิจกรรมจิตสาธารณะ	9,000 1,000 1,000 6,000 1,000	อ.พุทธิพร อ่วมจันทร์ อ.พุทธิพร อ่วมจันทร์ อ.ฐิตาพร นาคปานเอี่ยม อ.อารีลักษณ์ จันทร์ปลอด อ.พุทธิพร อ่วมจันทร์
7	โครงการรอบรู้โลกกว้าง กิจกรรมโต๊ะข่าว	1,000	อ.ฐิตาพร นาคปานเอี่ยม
9	โครงการฝึกทักษะอาชีพ	30,000	นายเบ็ญญา สังข์ประเสริฐ

ตารางที่ 4.1 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ (ต่อ)

ที่	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
10	โครงการทำความดีถวายในหลวง	1,000	อ.จิตาพร นาคปานเอี่ยม
11	โครงการพัฒนาบุคลากร - กิจกรรมพัฒนาครู 8 กลุ่มสาระ - กิจกรรมศึกษาดูงาน โรงเรียนคุณภาพ	8,000	อ.รุ่งกาญจน์ บัวสุน
12	โครงการพัฒนาครู ผู้ระบบ ICT - กิจกรรมพัฒนาครู 8 กลุ่มสาระ - กิจกรรมศึกษาดูงาน โรงเรียนคุณภาพ	1,500	อ.สุรชัย ม่วงอุ่มมิ่ง
14	โครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยสอน	1,500	อ.อารยา เพิ่มชัย
15	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โรงเรียนเพื่อการเรียนรู้	180,300	นายเบ็ญจา สังข์ประเสริฐ
16	โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	200,000	อ.พิศิษฐ์ แม้นเขียน
17	โครงการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้	10,000	อ.พิศิษฐ์ แม้นเขียน
18	โครงการปลดทุกข์ สุขสันต์	13,000	อ.พุทธิพร อ่วมจันทร์
19	โครงการป้ายนิเทศเคลื่อนที่	1,200	อ.รุ่งกาญจน์ บัวสุน
	รวมงบประมาณทั้งสิ้น	525,360	

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการงานบริหารงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ 1) มีการกำหนดมาตรการและใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า ประหยัด และไม่ฟุ่มเฟือย 2) มีการวางแผนการจัดสรร และใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับแผนงานและโครงการของสถานศึกษา 3) วางแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษาโดยใช้หลักความพอดีระหว่างงบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายของสถานศึกษา และไม่สร้างหนี้ให้กับสถานศึกษา 4) มีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา เป็น 3 ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว 5) มีแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ทำได้จริง 6) มีการระดมทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจากชุมชน ตามรายละเอียดแผนงาน โครงการดังนี้

ตารางที่ 4.2 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนวัดบางลำภู

ที่	แผนงาน / โครงการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ 1.1 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม	15,000	สพรั่ง อุบลน้อย

ตารางที่ 4.2 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนวัดบางลำภู (ต่อ)

ที่	แผนงาน / โครงการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
2	โครงการฝึกทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.1 กิจกรรมปลูกกล้วยน้ำว้า 2.2 กิจกรรมปลูกผัก 2.3 กิจกรรมเลี้ยงปลา 2.4 กิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า 2.5 กิจกรรมเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก 2.6 กิจกรรมปลูกมะลิ	4,000 - - - - - -	สพรั่ง อุบลน้อย - - - - - -
3	โครงการสหกรณ์โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3.1 กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า	1,000	ปัทมา เผ่าสำราญ
4	โครงการสร้างภูมิคุ้มกันโดยการออมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4.1 กิจกรรมออมทรัพย์	1,000	โสภา เที้ยวทรัพย์
5	โครงการเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี ประจำปีการศึกษา 2553 5.1 กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี ประจำปีการศึกษา 2553	15,000	สพรั่ง อุบลน้อย
รวม		36,000	

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร) ได้ดำเนินการงานบริหารงบประมาณ โดยมีการวางแผนให้งานบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด ตามที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ 2) ยึดประสิทธิภาพและคุณภาพของงานทุกขั้นตอนในการดำเนินงาน โปร่งใส และถึงตัวเด็ก 3) เน้นการกระจายอำนาจตามนโยบายรัฐบาล ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทุกระยะ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และจุดเน้น 4) ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ อย่างต่อเนื่อง ตามรายละเอียดแผนงานโครงการดังนี้

ตารางที่ 4.3 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนวัดปากอ่าว
(ญาณสาครวิทยาคาร)

ที่	แผนงาน / โครงการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม - กิจกรรมคุณธรรมชั้นนำ - กิจกรรมทำบุญวันพระ - กิจกรรมครูพระสอนศีลธรรม - กิจกรรมสวดมนต์สรภัญญะ - กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	13,000 1,000 - 1,000 5,000	อ.สมร พิชยานาวรรต
2	โครงการลูกเสือเนตรนารีในโรงเรียน	20,000	อ.โกศย์ แสงพิมล
3	โครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนแบบครบวงจร - กิจกรรมร้านค้า - กิจกรรมออมทรัพย์ - กิจกรรมส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน	5,000 1,000 4,000	อ.สมบูรณ์ สรรพอุดม อ.โกศย์ แสงพิมล คณะครู
4	โครงการอาหารกลางวัน	235,300	อ.ระเบียบ เจริญเร็ว
5	โครงการเรียนรู้น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	18,500	อ.สมบูรณ์ สรรพอุดม และ อ.จิตรา ขวัญยืน
6	กิจกรรมวันสำคัญ	5,000	อ.ระเบียบ เจริญเร็ว
7	โครงการโรงเรียนสีขาว	3,000	อ.โกศย์ แสงพิมล
8	โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน	-	อ.สมบูรณ์ สรรพอุดม
9	โครงการส่งเสริมดนตรี-นาฏศิลป์ไทย	10,000	อ.สาสุข นิมพิบูลย์
	รวม	321,800	

งานที่ 3 งานบริหารบุคลากร

สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินงานบริหารบุคลากร โดยมีการวางแผน กำหนดเป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมสนับสนุนจัดเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ มาจัดไว้ในห้องสมุดโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรนักเรียนมีความรู้ จัดประชุม ส่งเสริมการเข้าร่วมอบรม ในสถานศึกษา ศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการงานบริหารบุคลากร โดยมีการวางแผนการบริหารจัดการบุคลากร ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการบุคลากร ติดตามผลการดำเนินงาน

ตามแผนบริหารจัดการบุคลากร และนำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งกำหนดโครงการตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.4 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารบุคลากร ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1	โครงการพัฒนาบุคลากร -กิจกรรมพัฒนาครู 8 กลุ่มสาระ -กิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนคุณภาพ	เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 4%	นักเรียน ป.1- ป.6 ทุกคน
2	โครงการพัฒนาครู ผู้ ระบบ ICT - กิจกรรมพัฒนาครู 8 กลุ่มสาระ - กิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนคุณภาพ	เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	ครูทุกคนใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน	นักเรียน ป.1- ป.6 ทุกคน
3	โครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยสอน	เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับชุมชน	โรงเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการสอน	จำนวน 2 คน
4	โครงการวิจัยและพัฒนา	เพื่อส่งเสริมครูพัฒนานวัตกรรมเพื่อการสอน	ร้อยละ 100 มีนวัตกรรม การสอนของตนเอง	ครูทุกคน

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการงานบริหารบุคลากร โดยมีการวางแผนงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษารักษาระเบียบกฎเกณฑ์ และวินัยในการปฏิบัติงานไม่ดิ่งหรือหย่อนเกินไป 2) มีการบริหารโดยไม่ทำให้ตนเองและบุคลากรเดือดร้อน 3) มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้พอดีกับปริมาณงานของสถานศึกษา 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้จ่ายอย่างประหยัด 5) มีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่บุคลากรโดยคำนึงถึงความสามารถและความถนัดของบุคลากรเป็นหลัก 6) มีการพิจารณาความดีความชอบ ก็ใช้หลักเหตุผลโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรเป็นหลัก 7) จัดให้มีการประชุมบุคลากรในงานด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการระดมความคิดจากบุคลากร เพื่อนำข้อสรุปจากการประชุม ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป 8) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีการพิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์ ค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษา 9) มีการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 10) มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคน 11) มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร

ทุกคน 12) ผู้บริหารสถานศึกษารู้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 13) ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรนำหลักการพึ่งตนเอง ไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่ง กำหนดโครงการตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.5 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารบุคลากร ของ โรงเรียนวัดบางลำภู

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1	โครงการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. ร้อยละของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. ครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2	โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ร้อยละของครูที่มีทักษะการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ครูทุกคนมีทักษะการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3	โครงการศึกษาดูงาน	1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ร้อยละของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4	ประชุม นิเทศ ติดตาม และประเมินผล	1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ร้อยละของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินงานบริหารบุคลากร โดยมี การวางแผนงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการกระจายอำนาจในการ บริหารงาน และกำหนดมาตรฐานที่แสดงถึงความเข้มแข็งของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากรให้มีความ เข้มแข็ง ติดตามนิเทศ ช่วยเหลือการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน 2) ส่งเสริมการจัดกลุ่ม เครือข่าย บริหารสถานศึกษา ร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการกระจายอำนาจ 3) ปรับ บัณฑิตภาพในสถานศึกษา ให้เกิดความคล่องตัว และพร้อมรับการพัฒนา ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลง ซึ่ง กำหนดโครงการตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.6 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารบุคลากร ของ โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญานสาครวิทยาการ)

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1	โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้ - กิจกรรมการศึกษาดูงาน/อบรม	1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด	ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด	ครู จำนวน 11 คน
2	โครงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	เพื่อส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ และสามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้	ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ และสามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้	ครู จำนวน 11 คน
3	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อป้องกันการกระทำผิดวินัย	เพื่อส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตนเองเพื่อป้องกันการกระทำผิดวินัย	ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตนเองเพื่อป้องกันการกระทำผิดวินัย	ครู จำนวน 11 คน

งานที่ 4 งานบริหารทั่วไป

สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินงานบริหารทั่วไป โดยบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้พร้อมต่อการเรียนรู้ จัดอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จากการมีส่วนร่วมจากบุคลากร นักเรียน ชุมชน วัด ส่งเสริมสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการงานบริหารทั่วไป โดยการบริหารอาคารสถานที่ และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน ซึ่งกำหนดโครงการตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.7 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไป ของโรงเรียนบ้านคลองมอญ

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โรงเรียนเพื่อการเรียนรู้	เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น จำนวน 2 จุด	แหล่งเรียนรู้ 2 แห่ง
2	โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละ 90 เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นักเรียน ป.3-ป.6
3	โครงการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้	เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	ร้อยละ 90 เข้าใช้ห้องสมุด	สู่มาตรฐาน
4	โครงการปลดทุกข์ สุขสันต์	เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียนให้น่าอยู่	ส้วมในโรงเรียนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์	นักเรียน ป.1-ป.6
5	โครงการป้ายนิเทศเคลื่อนที่	รอบรู้ด้านต่าง ๆ ในสังคม	ร้อยละ 100 ร่วมจัดป้ายนิเทศ	นักเรียน ป.1- ป.6 ทุกคน

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการงานบริหารทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ 1) คำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพ(อัตรภาพ)ของสถานศึกษา 2) จัดการศึกษาโดยยึดหลักทางสายกลาง ความพอดี ความเหมาะสม และค่อยเป็นค่อยไป 3) จัดการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่างๆโดยมีความสอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชน และสภาพของสถานศึกษา 4) ศึกษาข้อมูล ข้อความรู้ และนำมาพิจารณาในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาต่างๆของสถานศึกษา 5) พิจารณาให้เห็นถึงเหตุผลที่แท้จริงในการดำเนินการในสถานศึกษา 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีการตัดสินใจโดยยึดหลักความมีเหตุมีผลทุกครั้ง 7) มีการวางแผนจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างรอบคอบ รัดกุม เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนในทุกด้าน 8) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน 9) สร้างระบบที่เป็นหลักประกันความมั่นคงของสถานศึกษา 10) วางมาตรการป้องกันความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งกำหนดโครงการตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.8 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไปของโรงเรียนวัดบางลำภู

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1	บริหารแบบการมีส่วนร่วม	1.จัดทำแผนร่วมกัน 2. ระดมความคิดเห็นและแนวทางพัฒนา	1.แผนยุทธศาสตร์ 2.การประชุมมีส่วนร่วม	1.มีแผนพัฒนาที่ชัดเจน 2. ปฏิทินปฏิบัติงาน 3.การกำกับ ติดตาม
2	ประชาสัมพันธ์	1.เผยแพร่ผลงานและ ความร่วมมือกับชุมชน	1.จำนวนเอกสาร 2.ความพึงพอใจ	1.อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ฉบับ 2.ระดับพึงพอใจไม่ต่ำกว่า ร้อยละ80

ตารางที่ 4.8 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไปของโรงเรียนวัดบางลำภู (ต่อ)

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
3	ประชุมกรรมการฯ เครือข่าย ผู้ปกครอง	1.ความร่วมมือร่วมใจพัฒนา คุณภาพฯ 2.สร้างระบบเครือข่าย	1.จำนวนผู้ร่วมประชุม 2.จำนวนครั้ง	1.ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 2. ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
4	งานข้อมูลสารสนเทศ	1. สร้างระบบข้อมูล สารสนเทศในการบริหารจัดการ การศึกษา	1.ระบบข้อมูล 2.การจัดเก็บข้อมูล	1. มีข้อมูลครบทุกด้าน และเป็นปัจจุบัน 2. จัดทำที่เก็บเอกสาร และความปลอดภัย

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินการงานบริหารทั่วไป ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ 1) พัฒนาสถานศึกษา อาคารเรียน ให้คงอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมใช้งาน ในการจัดกิจกรรม 2) ดูแล พัฒนา ปรับปรุง สภาพบริเวณสิ่งแวดล้อม โดยรอบ ทั้งใน โรงเรียน และนอก โรงเรียน ให้สวยงาม เป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างยั่งยืน 4) เตรียมความพร้อม ระบบ สาธารณูปโภค ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เพื่อการบริหารจัดการที่สะดวก และรวดเร็ว ซึ่งกำหนด โครงการตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.9 โครงการ/กิจกรรม งานบริหารทั่วไป ของโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
1	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์	เพื่อให้สภาพ สิ่งแวดล้อม สวยงามเป็นแหล่งเรียนรู้	1. สภาพและบรรยากาศของ โรงเรียนสวยงาม 2. การให้การสนับสนุนของ ชุมชน	โรงเรียนได้รับการ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้ ดีขึ้น บริเวณสวยงาม น่าอยู่ น่าเรียน
2	โครงการซ่อมแซมอาคาร เรียน/อาคารประกอบ	1. ให้โรงเรียนอยู่สภาพ สมบูรณ์พร้อมใช้ประโยชน์ ต่อการจัดกิจกรรม	1. สภาพและบรรยากาศของ โรงเรียนได้รับการปรับปรุง 2. การให้การสนับสนุนของ ชุมชน	โรงเรียนได้รับการ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้ ดีขึ้น บริเวณสวยงาม น่าอยู่ น่าเรียน
3	โครงการบริการ สาธารณูปโภค	เพื่อให้มีความพร้อมด้าน สาธารณูปโภค	1. จัดการเรียนการสอน ได้ อย่างมีความสุข	ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์
4	โครงการวารสาร ประชาสัมพันธ์	เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของ โรงเรียน	ปีการศึกษาละ 1 ฉบับ	1 ฉบับ
5	โครงการประชุมผู้ปกครอง นักเรียนในชุมชนและท้องถิ่น	เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม ในการ คิด แก้ปัญหา และ พัฒนา ปรับปรุง	จำนวนผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ	ร้อยละ 70

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อน แผนปฏิบัติงานประจำปีผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ 1) งานบริหารวิชาการ มีแผนงานด้าน

วิชาการ ที่ชัดเจน เป็นระบบ มีความยืดหยุ่น จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงานวิชาการอย่างพอประมาณ และเป็นเหตุเป็นผล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน 2) งานบริหารงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว เบิกจ่ายงบประมาณและใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นอย่างเหมาะสม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบการเบิกจ่ายได้ทุกโครงการและกิจกรรม 3) งานบริหารบุคลากร มีการดำเนินงานที่เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสมตามคำสั่งของสถานศึกษา บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน และมีการบันทึกรายงานผลการ การแก้ไข ปรับปรุงผลการดำเนินงาน และนำข้อบกพร่อง มาอบรม พัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น 4) งานบริหารทั่วไป มีการดำเนินงานตามแผนงาน โดยผู้เรียน บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการใช้ ดูแล บำรุงรักษา ปรับปรุง อาคารสถานที่ และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ได้นานอย่างยั่งยืนต่อไป

นอกจากนี้ สถานศึกษาได้ใช้เทคนิคในการดำเนินงานและบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนแผนปฏิบัติงานประจำปีผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน ผู้การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปได้ 3 เทคนิค คือ 1) เทคนิค บันได 3 ชั้น 2) เทคนิค ATAC Model 3) เทคนิค 4 ชั้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยการกำหนดไว้ในหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยขับเคลื่อนหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2) การบูรณาการสู่การเรียนรู้ 3) จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 4) วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดทำหน่วยการเรียนรู้

สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม และใช้กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่

สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 ได้ดำเนินการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามกลุ่มสาระ คือ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เงิน 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของใช้ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สนุกแบบไทยไม่ไร้คุณค่า 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ใช้จ่ายอย่างฉลาด 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สนุกกายคลายสมอง 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การรื้อยอูบะ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลป์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สร้างสรรค์งานศิลป์ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง Relationship with other people และ ช่วงชั้นที่ 2 ได้ดำเนินการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามกลุ่มสาระ คือ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สนุกกับงานวันเกิดอย่างพอเพียง ร่วมซื้อ ร่วมขายใช้จ่ายอย่างพอเพียง 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การพึ่งตนเองด้วยเศรษฐกิจพอเพียง 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง 1 ภูมิปัญญาที่มีค่ารักษา และยกย่อง เรื่อง 2 ชีวิตพอเพียงไม่เสี่ยงความยากจน เรื่อง 3 เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่ชาติไทย 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กีฬาสนุก 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พืชผักสวยด้วยเศรษฐกิจพอเพียง 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลป์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สืบสานงานศิลป์ถิ่นพระปรี 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง Shopping

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ ปฏิบัติตนดีมีความพอเพียง โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การทำความสะอาดร่างกาย 2) การใช้สิ่งของที่มีอย่างประหยัดและคุ้มค่า 3) เงินทองของมีค่า 4) การแบ่งปันต่อผู้อื่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คือ หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตสดใส พอใจเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) บ้านที่น่าอยู่ 2) จิตสำนึก 3) ชื่อดีมีสุข 4) จิตสาธารณะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือ หน่วยการเรียนรู้ ภูมิใจในตนและชุมชนของเรา โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) บทบาทหน้าที่ต่อชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม 2) รักษาสาธารณสมบัติ 3) ใช้จ่ายอย่างดีมีสุข 4) กินอยู่รู้ค่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตมีคุณค่า พึ่งพาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ดำเนินชีวิต ตามรอยพ่อ พากรอบครัวอยู่สบาย 2)

ทรัพยากรมีคุณค่า ใช้รักษาอย่างพอเพียง 3) รับ-จ่าย อย่างรู้ค่าพาชีวิตให้ปลอดภัย 4) ภูมิปัญญา มีคุณค่ารักษาและยกย่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตที่พอเพียง ไม่เสี่ยงความยากจน โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ปฏิบัติตนตามพ่อสอนดีแน่นอนไม่ยากจน 2) ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ไม่ต้องเสี่ยงความยากจน 3) ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ไม่ต้องเสี่ยงความยากจน 4) ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ หน่วยการเรียนรู้ วิถีชีวิตไทยภูมิใจเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) องค์กรในชุมชน รวมผลพาพอเพียง 2) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมพร้อมใจอนุรักษ์ 3) ใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างพอเพียง 4) องค์กรความรู้ของภูมิปัญญา มีคุณค่าพาพอเพียง

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การค้าขาย ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ลดภาวะโลกร้อน 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง คัดลายมือพระราชดำรัส เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การช่วยเหลือชุมชนด้วยคุณธรรม 8 ประการ 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การเล่นเกมแบบไทย 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ประดิษฐ์ ของเล่นจากเศษวัสดุ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างสรรค์งานศิลปะจากเศษวัสดุ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับความพอเพียง

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ ดำเนินการตามมาตรฐานการเรียนรู้โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบบูรณาการ โดยใช้กลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระซึ่งมีการบูรณาการ 2 แบบ คือ 1) แบบใช้กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2) แบบใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การบูรณาการสู่การเรียนรู้

สถานศึกษาได้ดำเนินการบูรณาการสู่การเรียนรู้ เหมือนกันในกิจกรรมที่ 1 และ แตกต่างกันใน กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมที่ 3 และกิจกรรมที่ 4 ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมสภาพชุมชน และสภาพบริบทโดยรอบ ของโรงเรียน ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการบูรณาการสู่การเรียนรู้ ดำเนินการเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในขั้นตอนที่ 1

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยดำเนินการตามแผนบูรณาการ การจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ดังนี้

1. แผนบูรณาการพระนครศรีเพื่อการเรียนรู้ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และภาคภูมิใจในโบราณสถานสำคัญของคนเพชรบุรี นอกจากโรงเรียนได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแล้ว ยังเผยแพร่ให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มากกว่า 80 โรงเรียน และโรงเรียนที่ศึกษาดูงานอีกด้วย

2. แผนการจัดการเรียนรู้ “รักษ้แผ่นดินถิ่นคลองมอญ” เป็นแผนบูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติชุมชนบ้านคลองมอญ โบราณสถานสำคัญของชุมชน ลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน วัฒนธรรม การแต่งกาย การจัดทำอาหาร ที่อยู่อาศัย ความเชื่อต่าง ๆ และกีฬาชุมชนนำมาใช้ในการออกกำลังกาย อาชีพต่าง ๆ โรงเรียนได้เผยแพร่ให้สถานศึกษาต่างๆ นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนถึงปัจจุบัน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ “คุณค่าข้าวไทย” เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพทำนา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราโชวาท เดือนสติประชาชนชาวไทยไว้ ในหลายแห่งที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนิน มีการเรียนรู้วิธีการทำนา วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำนา และเรียนรู้ปฏิทินการทำนาของชาวนาไทย โรงเรียนได้นำไปเผยแพร่จัดกิจกรรมให้โรงเรียนต่างๆ จำนวนไม่น้อยกว่า 30 โรงเรียน

4. แผนการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นชุดของแผนการจัดกิจกรรมด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการระดมสมองของคณะครู นักเรียน และชุมชน ประกอบด้วย

แผนการจัดกิจกรรม สืบค้นสิ่งแวดล้อม ชุมชนบ้านคลองมอญ เป็นแผนการจัดกิจกรรม ของคณะครู นักเรียน และชุมชน ร่วมกันระดมสมอง เพื่อค้นหาความรุนแรงของ

สิ่งแวดล้อมในชุมชนบ้านคลองมอญ เนื่องจากการจัดกิจกรรมสามารถค้นหา ความรุนแรงของสิ่งแวดล้อมในชุมชนบ้านคลองมอญจำนวน 5 ด้าน มีความรุนแรงจากมากไปหาน้อย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อการจัดการขยะแบบยั่งยืน เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค 2) แผนการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์คุณภาพน้ำ เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการอนุรักษ์คุณภาพน้ำในลำคลองท่าแร่ ซึ่งเป็นคลองหน้าโรงเรียนให้มีคุณภาพที่ดีและสามารถใช้อุปโภค บริโภคได้ เนื่องจากชุมชนแห่งนี้เดิมยังไม่มีระบบการประปาส่วนภูมิภาค ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมีการบูรณาการกับ 8 สารการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรม คือ ท่องเที่ยวคลองท่าแร่ ชมแหล่งที่พักริมน้ำ มาก ล้าธรรมชาติพืชสัตว์ รวมใจจัดมลพิษ สร้างแนวคิดอนุรักษ์คลองท่าแร่ 3) แผนการจัดกิจกรรมหมอดินน้อยนักอนุรักษ์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการที่ดิน มีการใช้ การบำรุงรักษา การตรวจสอบสภาพที่ดิน โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้และร่วม ทำงานกับนักเรียน 4) แผนการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์พันธุ์พืชในชุมชนบ้านคลองมอญ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในพันธุ์พืชที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ในชุมชนบ้านคลองมอญ และบางชนิดสูญพันธุ์ไปแล้ว บางชนิดใกล้จะสูญพันธุ์ นักเรียนได้เรียนรู้เกิดความตระหนัก และร่วมมือกันอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป 5) แผนการจัดการเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ในชุมชนบ้านคลองมอญ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและร่วมกันตระหนักอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ในชุมชนบ้านคลองมอญ ซึ่งมีหลากหลายชนิด เช่น พันธุ์นกชนิดต่าง ๆ กว่า 80 ชนิด พันธุ์ปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น เน้นการเรียนรู้ของพันธุ์สัตว์ การดูแลรักษา และการอนุรักษ์ให้คงอยู่

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ได้ดำเนินการบูรณาการสู่การเรียนรู้ ดำเนินการเป็น 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในขั้นตอนที่ 1

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยดำเนินการตามแผนบูรณาการ การจัดกิจกรรมชุมนุมตามหลักสูตร โรงเรียนวัดบางลำภู พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ คือ กิจกรรม “ชุมนุมยุวเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้ ตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง

โดยเลือกเข้าเรียนรู้แต่ละชุมนุม ซึ่งมี 5 ชุม คือ ชุมนุมปลูกผักในแปลงซีแพค ชุมนุมเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ ชุมนุมปลูกมะลิ ในร่องซีเมนต์ ชุมนุมเพาะเห็ดนางฟ้า และชุมนุมเพาะเลี้ยงกล้วยไม้

กิจกรรมที่ 3 จัดการเรียนรู้ผ่านฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การปลูกพืชสมุนไพร ฐานการเรียนรู้การปลูกแก้วมังกร ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก ฐานการเรียนรู้การปลูกกล้วยน้ำว้า ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์ต้นลำพู เป็นต้น

กิจกรรมที่ 4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการและกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ โครงการฝึกทักษะอาชีพเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการคัดแยกขยะเพื่อสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม โครงการสร้างภูมิคุ้มกันโดยการออมทรัพย์ โครงการพ่อครัวแม่ครัวน้อย โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน กิจกรรมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน กิจกรรมบันทึกรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมบันทึกความดีตามรอยพ่อ กิจกรรมค่ายพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน กิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินการบูรณาการสู่การเรียนรู้ ดำเนินการเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในขั้นตอนที่ 1

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรูปแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยดำเนินการตามแผนบูรณาการ การจัดกิจกรรมชุมนุมตามหลักสูตร โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ คือ ชุมนุมเพาะเห็ด ชุมนุมเพาะเห็ด ชุมนุมปลูกพืช ไฮโดรบ็อกซ์ ชุมนุมนึ่งอ่อม ทำน้ำเพื่อสุขภาพ ชุมนุมแปรรูปอาหาร ชุมนุมน้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี การบำเพ็ญประโยชน์จิตสาธารณะ จิตอาสา และ กิจกรรมแนะแนว ได้เรียนรู้ในการช่วยเหลือผู้อื่น ความสามัคคี การแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการและกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ โครงการเพาะพันธุ์ปูม้า กิจกรรมทำพวงมะโหด กิจกรรมสานปลาตะเพียน กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมสำคัญทางศาสนา งานประเพณี เช่น วันสงกรานต์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการบูรณาการสู่การเรียนรู้ โดยการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีแผนจัดการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในทุกกลุ่มสาระ และทุกระดับชั้น ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเก็บข้อมูล วิเคราะห์ ปฏิบัติ ทดลอง แสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม นำเสนอเป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านฐานการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแต่ละสถานศึกษา มีการดำเนินการบูรณาการสู่การเรียนรู้ ไม่ครบทั้ง 4 กิจกรรม เนื่องจากสภาพแวดล้อม สภาพชุมชน และสภาพบริบทโดยรอบของสถานศึกษานั้น

ขั้นที่ 3 จัดทำสื่อ

สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำสื่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ซึ่งผลิตขึ้นมาเองจากความร่วมมือของบุคลากรและนักเรียน และในส่วนของโรงเรียน ได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ใน โรงเรียนและชุมชนมาใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตขึ้นมาเอง โรงเรียนจัดหาสื่อจากการจัดซื้อ จากการบริจาค และเผยแพร่สื่อที่ได้มา เพื่อใช้เป็นประโยชน์ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ให้ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ในระดับอำเภอ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในระดับ อื่น ๆ ขึ้นไป มาใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของบุคลากรสถานศึกษา และผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง โดยมีเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อเพื่อจัดการศึกษา ดังนี้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ 18 เครื่อง

โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมด 18 เครื่อง สภาพการใช้งานคอมพิวเตอร์ มีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารจัดการทั้งหมด 2 เครื่อง มีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน 16 เครื่อง และเพื่อสืบค้นข้อมูล 4 เครื่อง

2. ห้องจัดกิจกรรม มี 7 ห้อง คือ ห้องพยาบาล ห้องสำนักงาน ห้องสมุด ห้องสหกรณ์ ห้องสื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และ ห้องวิชาการ

3. สนามฟุตบอล

4. ลานกีฬาเอนกประสงค์

5. แหล่งเรียนรู้ ภายในโรงเรียน คือ 1) ห้องสมุดโรงเรียน 2) สหกรณ์โรงเรียน 3) ห้องคอมพิวเตอร์ 4) บ่อเลี้ยงปลา 5) นาข้าวของโรงเรียน 6) แปลงผัก 7) สวนมะละกอ 8) แปลงปลูกแก้วมังกร 9) คลองทำแฉ่ง เป็นต้น และ แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน คือ 1) ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทราย อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี 2) ศูนย์สาริตพิชไร้และพืชสวนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.ท่าแฉ่ง อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี 3) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมาชนนี ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี 4) สวนสัตว์เขาดินวนา กรุงเทพมหานคร และ 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นต้น และ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ 1) นายนิล ป้อมปรานี ให้ความรู้เกี่ยวกับคลองทำแฉ่ง 2) นายไพบุลย์ แดงประดับ ให้ความรู้เกี่ยวกับดิน และ 3) นายบุญเลิศ บำรุงพงษ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำนา เป็นต้น

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภูได้ดำเนินการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยได้รับความร่วมมือ จาก ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วัด ชุมชน และองค์กรอื่นๆ โดยมี เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเพื่อจัดการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก	จำนวน 1 เครื่อง
2. คอมพิวเตอร์ แบบตั้งโต๊ะ	จำนวน 17 เครื่อง
3. สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม	จำนวน 6 ชุด
4. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์พร้อมจอรับภาพ	จำนวน 1 ชุด

5. แหล่งเรียนรู้ คือ 1) ห้องสมุด 2) สหกรณ์โรงเรียน 3) ห้องคอมพิวเตอร์ 4) บ่อเลี้ยงปลา 5) แปลงพืชผักปลอดสารพิษ 6) แปลงปลูกแก้วมังกร 7) แปลงกล้วยน้ำว้า 8) โรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้า 9) โรงเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ และ 10) แม่น้ำเพชรบุรี และ แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา คือ 1) ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทราย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี 2) ศูนย์สาริตพิชไร้และพืชสวนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลท่าแฉ่ง อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และ 3) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมาชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี อุทยานสิ่งแวดล้อมสิรินธรจังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ได้ดำเนินการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทำให้โรงเรียน มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อเพื่อจัดการศึกษา ดังนี้

1. คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก	จำนวน 1 เครื่อง
2. คอมพิวเตอร์ แบบตั้งโต๊ะ	จำนวน 20 เครื่อง
3. สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม	จำนวน 6 ชุด

4. เครื่องฉายโปรเจกเตอร์พร้อมจอรับภาพ จำนวน 1 ชุด

5. แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา คือ 1) ห้องสมุด 2) สหกรณ์โรงเรียน 3) ห้องคอมพิวเตอร์ 4) บ่อเลี้ยงปลา 5) แปลงปลูกพืชไฮโดรบ็อกซ์ปลอดสารพิษ 6) โรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้า และ 7) โรงเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา คือ 1) แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน 2) โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย เพชรบุรี 3) โครงการศูนย์ขยายพันธุ์พืชไร่ และ 4) พืชสวนตามพระราชดำริ ต.ท่าแร่ อ.บ้านแหลม และศูนย์เพาะเลี้ยงปูม้าในชุมชน เป็นต้น

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำสื่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตขึ้นมาเอง โรงเรียนจัดหาสื่อจากการจัดซื้อ จากการบริจาค และเผยแพร่สื่อที่ได้มา เพื่อใช้เป็นประโยชน์ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ให้ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ในระดับอำเภอ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในระดับอื่น ๆ ขึ้นไป มาใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของบุคลากรสถานศึกษา และผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสื่อที่หลากหลายในแต่ละสถานศึกษาอาจแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก สภาพแวดล้อม สภาพพื้นที่ และสภาพเศรษฐกิจของสถานศึกษานั้น

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม

สถานศึกษา มีการดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ มีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำเครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เข้าร่วมประกวด ซึ่งทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ โดยได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จจากการดำเนินการ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีผลการประเมินด้านคุณนิสัยที่พึงประสงค์ ตามกรอบ 6 ประการ คือ 1) การสร้างจิตสำนึกที่ดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม 2) รู้รักสามัคคี ช่วยเหลือ

เกื้อกูลกัน 3) อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 4) ฝึกฝนอาชีพและใช้จ่ายอย่างประหยัด 5) รักการเรียนรู้ ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและ 6) ยึดมั่นคุณธรรมหลักศาสนา

2. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีทักษะด้านกีฬาอย่างน้อย 2 รายการ
3. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีทักษะด้านดนตรี อย่างน้อย 1 ชิ้น
4. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีทักษะด้านอาชีพและนำไปปฏิบัติได้อย่างน้อย 1 อาชีพ
5. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีทักษะการออม มีบัญชีเงินฝากกับสหกรณ์โรงเรียน
6. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน ผ่านการฝึกกิจกรรมสหกรณ์ครบวงจร
7. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน ปฏิบัติกิจกรรมด้านศาสนาอย่างเคร่งครัด
8. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู มีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผลให้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้ คือ นักเรียนมีนิสัยรักการออมทรัพย์ มีทักษะพื้นฐานการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะด้านการเล่นดนตรีไทย มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ภาษามอญ การเล่นสะบ้า นักเรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรโรงเรียนวัดบางลำภู พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านทักษะชีวิต
3. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
4. นักเรียนร้อยละ 80 ของโรงเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียง คือ ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด มีการออมทรัพย์ ใช้ทรัพย์สินตนเองอย่างประหยัด ปิดน้ำ ปิดไฟเมื่อเลิกใช้ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ไม่เอาเปรียบเพื่อน ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เสนอข่าวสารและร่วมวิเคราะห์ได้ ติดตามข่าวสารประจำวัน ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ วางแผนการเรียนและการทำงาน ยอมรับเพื่อนร่วมชั้น/ผู้อื่น เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู เชื่อฟังคำสั่งสอนพ่อแม่ รู้จักแยกแยะสิ่งใดถูกสิ่งใดไม่ถูก

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1 – 6 ฝากเงินออมทรัพย์ของห้องเรียนทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 บาท
2. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1 – 6 ฝากเงินออมทรัพย์ของโรงเรียนทุกวันพุธ อย่างน้อยครั้งละ 5 บาท
3. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1-6 ทำบัญชีแสดงรายรับ – รายจ่ายของตนเองได้ ถูกต้อง
4. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1- 6 เข้ากลุ่มชุมนุมความสนใจ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1 6 เป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน
6. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1 – 6 สร้างงานจากเศษวัสดุหรือวัสดุในท้องถิ่น คนละ 2 งาน
7. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1 – 6 รับประทานอาหารกลางวัน ที่โรงเรียนและรับประทานอาหารหมดทุกครั้ง
8. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1 – 6 ใช้อุปกรณ์การเรียนทุกชนิดอย่างประหยัด
9. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1-6 ไม่ดื่ม น้ำอัดลม
10. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1 6 รับประทานของที่มีประโยชน์ ไม่รับประทานของกรุบกรอบ
11. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1-6 ร่วมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน
12. ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้น ป.1 6 ร่วมรักษาสีสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำเครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำผลที่ได้จากการวัดผลและการประเมินผลด้วยเครื่องมือฯ มาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้อย่างพอเพียง นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน ด้วยวิธีการจัดนิทรรศการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ประกวด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนในสถานศึกษา ชุมชน ในหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่ อย่างต่อเนื่อง

โดยแต่ละสถานศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่เหมือนกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษา มีการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการศึกษาเอกสาร การจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดอบรมและศึกษาดูงานที่โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี โดยดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ 1) การแนะนำและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การแนะนำและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการแนะนำและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยส่งเสริมด้านสุขภาพ ด้านความสะอาด ด้านคุณธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านการมีจิตอาสา โดยดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมชมนุ่ม ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ มีการแนะนำและมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยได้ดำเนินการตาม โครงการดังนี้ โครงการสร้างนิสัยสุขภาพ โครงการปลดทุกข์สุขใจ

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู มีการแนะนำและมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยได้ดำเนินการตาม โครงการและกิจกรรม ดังนี้ โครงการค่ายพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน กิจกรรมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน กิจกรรมการแข่งขันกีฬา และ กิจกรรมเข้าร่วม 5 ชมนุ่ม คือ ชมนุ่มปลูกผัก ชมนุ่มเลี้ยงปลา ชมนุ่มปลูกมะลิ ชมนุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า และชมนุ่มเพาะเลี้ยงกล้วยไม้

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีการแนะนำและมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยได้ดำเนินการตาม โครงการและกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมการช่วยเหลือนักเรียนโดยฝึกพื้นฐานงานอาชีพ กิจกรรมชมนุ่มเศรษฐกิจพอเพียง และ กิจกรรมน้องอ้อม

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินงานด้านงานแนะนำและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง โดยมีการติดตามผล และนำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะนำ และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถานศึกษาได้ดำเนินงานแนะนำและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ผ่าน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ มาก และน้อย แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ สภาพบริบทของโรงเรียน และศักยภาพของนักเรียน บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน โดยส่งเสริม สนับสนุน ด้านศาสนา ด้านคุณธรรม ด้านการออม ด้านการช่วยเหลือและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ด้านการฝึกทักษะอาชีพตามความถนัดของผู้เรียน ด้านประชาธิปไตย ด้านพอเพียงพอประมาณของผู้เรียน โดยดำเนินงานตาม โครงการและกิจกรรมชุมชนต่าง ๆ ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ มีการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรม ได้แก่ โครงการค่ายคุณธรรมมุสลิม โครงการละหมาดเพื่อชีวิต โครงการพัฒนาประสบการณ์ชีวิต โครงการทำความดีถวายในหลวง กิจกรรมการออมทรัพย์ กิจกรรมสหกรณ์สร้างคุณภาพชีวิต กิจกรรมประชาธิปไตยและสร้างวินัยนักเรียน กิจกรรมลำดับญาติ กิจกรรมศิลปะการใช้จ่าย กิจกรรมโครงการพอเพียง และกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู มีการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรม ได้แก่ โครงการฝึกทักษะอาชีพเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการสร้างภูมิคุ้มกันโดยการออม โครงการพ่อครัวแม่ครัวน้อย กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน กิจกรรมบันทึกรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัว รั้วกินได้ การลดและประหยัดการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และพลังงาน กิจกรรมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน กิจกรรมชุมนุมยุวเกษตรกรหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน กิจกรรมการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า กิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน ขยายขนมผลไม้ ทุกวันพุธ กิจกรรมการแปรรูปอาหาร เช่น การทำเห็ดหวาน กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมชุมนุมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมรณรงค์ลด ละ เลิกอบายมุข

สรุปได้ว่า สถานศึกษา ได้ดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน โดยมีการกำหนดแผนงาน และมีโครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง” โดยจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม และชมรมต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักคำสอน ทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีครูผู้รับผิดชอบติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำผลการติดตามมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมดังนี้ โครงการจิตอาสา โครงการประชาธิปไตย และเสริมสร้างวินัยนักเรียน กิจกรรมจิตสาธารณะ กิจกรรมการเรียนรู้การปกครองส่วนท้องถิ่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมโครงการท้องถิ่นคลองมอญ จัดกิจกรรมอนุรักษ์คลองท่าแร่ กิจกรรมการจัดขยะอย่างยั่งยืน กิจกรรมสิ่งแวดล้อมและป้าชายเลน กิจกรรมอนุรักษ์ดินหรือ “หมอดินน้อย” กิจกรรมเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชุมชนของหนู กิจกรรมหลากหลายพันธุ์สัตว์ในชุมชนบ้านคลองมอญ และกิจกรรมหลากหลายพันธุ์พืช ในชุมชนบ้านคลองมอญ

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมดังนี้ โครงการคัดแยกขยะเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมอนุรักษ์กุ่มแม่น้ำ กิจกรรมรักษาความสะอาดแม่น้ำเพชรบุรี กิจกรรมอนุรักษ์ต้นลำพู กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ กิจกรรมบันทึกความดีตามรอยพ่อ กิจกรรมเขตรับผิดชอบ(ทำความสะอาดตามเวรสี) กิจกรรมบริการในงานต่าง ๆ ของวัดในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมทำความสะอาดวัดและที่สาธารณะในชุมชน กิจกรรมแสดงดนตรีไทยในงานต่างๆ ของวัด และชุมชน เป็นต้น

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมคัดแยกขยะ (รีไซเคิล) นำเศษวัสดุมาประดิษฐ์ เช่น นำกล่องนม ประดิษฐ์เป็นหมวก ขวดน้ำประดิษฐ์เป็นดอกไม้ และทำเป็นโคมเทียนถวายพระพร เศษกระดาษ มาทำเป็นดินกระดาษ กิจกรรมปลูกป่าชายเลน /ปลูกต้นไม้ กิจกรรมอนุรักษ์แม่น้ำเพชรบุรี และ กิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น “ชุมชนวัฒนธรรม”

สรุปได้ว่า สถานศึกษาได้ดำเนินงานด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับ มิติ 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้ สถานศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมทางสังคมและสาธารณประโยชน์ ผ่านการดำเนินงาน 2 รูปแบบ คือ 1) กิจกรรม 2) ชุมชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา

และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และนำข้อมูลที่ได้ ไปพัฒนาผู้เรียน บุคลากร สถานศึกษาและชุมชนต่อไป

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

สถานศึกษา มีการดำเนินงานด้านพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาเอกสาร การจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ เช่น การจัดอบรมและศึกษาดูงานที่โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) ติดตามและขยายผล ดังนี้

ขั้นที่ 1 พัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมดังนี้ โครงการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมพัฒนาคุณภาพการสอน(ศึกษาดูงาน) โครงการพัฒนาครูสู่ระบบ ICT

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมดังนี้ โครงการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการศึกษาดูงาน และจัดประชุม นิเทศ ติดตามและประเมินผล

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร) มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมดังนี้ โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการศึกษาดูงาน/อบรมโครงการศึกษาดูงาน โครงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อป้องกันการกระทำผิดวินัย

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการด้านพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำแผนงาน และจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทางโรงเรียนดำเนินการ จัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ได้อย่างสอดคล้องกัน โรงเรียนยังได้สนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ และมีการกระตุ้น การเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

สภาพการดำรงชีวิต ให้ไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น การประหยัด การอดออม การมีวินัย การลด ละ เลิก อบายมุข การใช้ชีวิตโดยไม่ประมาท และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ขั้นที่ 2 ติดตามและขยายผล

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ มีการดำเนินการติดตามและขยายผล เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ โครงการวิจัยและพัฒนา โครงการพัฒนาวิชาชีพครู โครงการนิทรรศการผลงานเพื่อการเรียนรู้ โครงการครุคุณภาพ โครงการนิเทศกัลยาณมิตร โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โครงการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู มีการดำเนินการติดตามและขยายผล เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ โครงการบริหารแบบการมีส่วนร่วม โครงการประชาสัมพันธ์ โครงการประชุมกรรมการฯเครือข่ายผู้ปกครอง และโครงการงานข้อมูลสารสนเทศ

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) มีการดำเนินการติดตามและขยายผล เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน โครงการประชุมผู้ปกครองในท้องถิ่น โครงการประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน โครงการวันปิดภาคเรียน โครงการวารสารประชาสัมพันธ์ โรงเรียน โครงการซ่อมแซมอาคารเรียน/อาคารประกอบ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ โครงการบริการสาธารณูปโภค

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการด้านพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีครูผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร และนำผลการติดตามมาปรับปรุงแก้ไข ไปพัฒนาการดำเนินงานโครงการ และการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อได้ผลการพัฒนาแล้ว โรงเรียนดำเนินการขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้บุคลากรในและนอกสถานศึกษา ในวิธีที่หลากหลาย เช่น จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว การประชุมต่าง ๆ ทางรายการ โทรทัศน์งานดาวเทียม และจัดทำข้อมูลทางwebsite เพื่อการสืบค้นที่สะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้ การขยายผล และเผยแพร่ กระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นต่อไป

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ

สถานศึกษา มีการดำเนินการด้านผลลัพธ์ และภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเกิดจากผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ อย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ โดยประเมินจากผลสำเร็จ 4 ด้าน คือ 1) สถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 3) บุคลากรของสถานศึกษา และ 4) ผู้เรียน ดังนี้

ด้านที่ 1 สถานศึกษา

สถานศึกษาดำเนินการตาม โครงการและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ดำเนินการตาม โครงการและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สถานศึกษา จัดกิจกรรมทุกภาคส่วน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และโรงเรียนที่ใกล้เคียง
3. สถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นแหล่งศึกษาดูงาน ให้ความรู้ ในองค์กรต่าง ๆ และสถานศึกษาอื่น ๆ
4. สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองนำนักเรียนมาเข้าเรียนที่โรงเรียนบ้านคลองมอญเพิ่มมากขึ้น อย่างต่อเนื่อง
5. สถานศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ “สถานศึกษาพอเพียง 2552”
6. สถานศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. สถานศึกษาได้รับคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ

8. สถานศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ดำเนินการตามโครงการและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน และสถานศึกษาอื่นๆ

3. สถานศึกษาได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ “สถานศึกษาพอเพียง 2552”

4. สถานศึกษาได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. สถานศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

6. สถานศึกษาได้รับคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ดำเนินการตามโครงการและจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. สถานศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ฐานเรียนรู้เพาะเห็ดนางฟ้า ฐานการเรียนรู้ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์

3. สถานศึกษา ขยายผลการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน เช่น กิจกรรมขยะรีไซเคิล กิจกรรมนำเศษเปลือกหอยที่เหลือใช้ในชุมชนมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้

4. ชุมชน มาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

5. สถานศึกษาได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียน การสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ “สถานศึกษาพอเพียง 2552”

6. โรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาต้นแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียน การสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. โรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียน การสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

8. โรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ของ กระทรวงศึกษาธิการ

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการด้านผลลัพธ์ และภาพความสำเร็จของ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมคุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง ให้ สะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริม ให้นักเรียน ผู้เรียน มีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ อย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินงานบริหารจัดการ ดังนี้

1. การบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการ บริหารทั่วไป ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ เน้นการมีส่วนร่วม การช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี บนฐานของความมีเหตุมีผล พอประมาณกับศักยภาพและสถานภาพ และไม่ประมาท ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของ สังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาณกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ให้กับตนเอง และสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรมนำความรู้ในการดำเนินชีวิต

4. ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และการนิเทศกำกับติดตาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

5. ผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้กับ โรงเรียนต่างๆทั้งในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และการนิเทศกำกับติดตาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

4. ผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้กับ โรงเรียนต่างๆทั้งในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร) ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และการนิเทศกำกับติดตาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

4. ผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้กับ โรงเรียนต่างๆทั้งในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการด้านผลลัพธ์ และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาณ กับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงการมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ให้กับตนเอง และสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรมนำความรู้ ในการดำเนินชีวิต

ด้านที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา

สถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. บุคลากรของสถานศึกษามีทักษะ เจตคติที่ดี สามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้
3. บุคลากรของสถานศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์
6. บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง ต่างๆ
7. บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์
8. บุคลากรของสถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตร บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้เป็นอย่างดี
9. บุคลากรของสถานศึกษา นำความรู้เกี่ยวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลสู่ท้องถิ่น ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตของชุมชน ได้อย่างยั่งยืน

10. บุคลากรของสถานศึกษา ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรจากองค์กรอื่น เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. บุคลากรของสถานศึกษามีทักษะ เจตคติที่ดี สามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

3. บุคลากรของสถานศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. บุคลากรของสถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตร บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้เป็นอย่างดี

5. บุคลากรของสถานศึกษา นำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลสู่ท้องถิ่น ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตของชุมชน ได้อย่างยั่งยืน

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. บุคลากรของสถานศึกษามีทักษะ เจตคติที่ดี สามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

3. บุคลากรของสถานศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. บุคลากรของสถานศึกษา มีความทุ่มเท ทรนงค์ และสนใจ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ และกระตือรือร้นที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. บุคลากรของสถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตร บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้เป็นอย่างดี

6. บุคลากรของสถานศึกษา นำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลสู่ท้องถิ่น ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

7. บุคลากรของสถานศึกษาได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. บุคลากรของสถานศึกษาแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงและการนิเทศกำกับติดตาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สรุปได้ว่า สถานศึกษา มีการดำเนินการด้านผลลัพธ์ และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแบบอย่างในการจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นบุคลากรที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ โดยรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ต่างๆ และดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยม ความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม ในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ

ด้านที่ 4 ผู้เรียน

สถานศึกษาได้ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจนประสบผลสำเร็จ ดังนี้ 1) การสร้างจิตสำนึกที่ดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม 2) รู้รักสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 3) อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 4) ฝึกฝนอาชีพและใช้จ่ายอย่างประหยัด 5) รักการเรียนรู้ ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและ 6) ยึดมั่นคุณธรรมหลักศาสนา 7) รักษา ศาสนา พระมหากษัตริย์ 8) ซื่อสัตย์สุจริต 9) มีวินัย 10) ใฝ่เรียนรู้ 11) อยู่อย่างพอเพียง 12) มุ่งมั่นในการทำงาน 13) รักความเป็นไทย 14) มีจิตสาธารณะ ตามรายละเอียดดังนี้

กรณีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองมอญ ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. นักเรียนร้อยละ 100 ของโรงเรียน มีผลการประเมินด้านคุณนิสัยที่พึงประสงค์ ตามกรอบ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) การสร้างจิตสำนึกที่ดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม 2) รู้รักสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 3) อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 4) ฝึกฝนอาชีพและใช้จ่ายอย่างประหยัด

5) รักการเรียนรู้ ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและ 6) ยึดมั่นคุณธรรมหลักศาสนา ซึ่งคณะทำงานของโรงเรียนได้ร่วมกันกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาคุณนิตยนักเรียน ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องการให้เกิดความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

2. นักเรียนร้อยละ 99.09 ของโรงเรียน มีทักษะด้านกีฬาอย่างน้อย 2 รายการ

3. นักเรียนร้อยละ 97.02 ของโรงเรียน มีทักษะด้านดนตรี อย่างน้อย 1 ชิ้น

4. นักเรียนร้อยละ 98.01 ของโรงเรียน มีทักษะด้านอาชีพและนำไปปฏิบัติได้อย่างน้อย

1 อาชีพ

5. นักเรียนร้อยละ 100 ของโรงเรียน มีทักษะการออม มีบัญชีเงินฝากกับสหกรณ์

โรงเรียน

6. นักเรียนร้อยละ 98.01 ของโรงเรียน ผ่านการฝึกกิจกรรมสหกรณ์ครบวงจร

7. นักเรียนร้อยละ 100 ของโรงเรียน ปฏิบัติกิจกรรมด้านศาสนาอย่างเคร่งครัด

8. นักเรียนร้อยละ 99.09 ของโรงเรียน อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

กรณีที่ 2 โรงเรียนวัดบางลำภู ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. นักเรียนร้อยละ 100 ของโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. นักเรียนร้อยละ 100 ของโรงเรียน สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้ คือ นักเรียนมีนิสัยรักการออมทรัพย์ มีทักษะพื้นฐานการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะด้านการเล่นดนตรีไทย มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ภาษามอญ การเล่นสะบ้า นักเรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรโรงเรียนวัดบางลำภู พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านทักษะชีวิต

3. นักเรียนร้อยละ 98.78 ของโรงเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

4. นักเรียนร้อยละ 100 ของโรงเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียง คือ ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด มีการออมทรัพย์ ใช้ทรัพย์สินตนเองอย่างประหยัด ปิดน้ำ ปิดไฟเมื่อเลิกใช้ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ไม่เอาเปรียบเพื่อน ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เสนอข่าวสารและร่วมวิเคราะห์ได้ ติดตามข่าวสารประจำวัน ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ วาง

แผนการเรียนและการทำงาน ขอมรับเพื่อร่วมชั้น/ผู้อื่น เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู เชื่อฟังคำสั่งสอนพ่อแม่ รู้จักแยกแยะสิ่งใดถูกสิ่งใดไม่ถูก

กรณีที่ 3 โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ) ดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 ฝากเงินออมทรัพย์ของห้องเรียนทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 บาท

2. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 ฝากเงินออมทรัพย์ของโรงเรียนทุกวันพุธ อย่างน้อยครั้ง ละ 5 บาท

3. ร้อยละ 99.44 ของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 ทำบัญชีแสดงรายรับ – ใช้จ่ายของตนเองได้ถูกต้อง

4. ร้อยละ 98.83 ของนักเรียนชั้น ป.1- 6 เข้ากลุ่มชุมนุมความสนใจ ตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

5. ร้อยละ 99.44 ของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 เป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน

6. ร้อยละ 97.77 ของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 สร้างงานจากเศษวัสดุหรือวัสดุในท้องถิ่นคนละ 2 งาน

7. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 รับประทานอาหารกลางวัน ที่โรงเรียนและรับประทานอาหารหมดทุกครั้ง

8. ร้อยละ 98.83 ของนักเรียนชั้น ป.1-6 ใช้อุปกรณ์การเรียนทุกชนิดอย่างประหยัด

9. ร้อยละ 97.77 ของนักเรียนชั้น ป.1- 6 ไม่ดื่มน้ำอัดลม

10. ร้อยละ 97.22 ของนักเรียนชั้น ป.1- ป.6 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ไม่รับประทานของกรูบกรอบ

11. ร้อยละ 100 ของนักเรียนชั้น ป.1- ป.6 ร่วมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน

12. ร้อยละ 99.44 ของนักเรียนชั้น ป.1- ป.6 ร่วมรักษาสีสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการดำเนินการด้านผลลัพธ์ และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการประเมินผลให้นักเรียนผ่านการวัดผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในหน่วยงานการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา จนทำให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุและด้านเศรษฐกิจ คือ เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในการใช้จ่าย มีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ และ

เป็นแบบอย่างในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยไม่เบียดเบียน และไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น มีการแบ่งปัน ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กับผู้อื่น ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม เป็นแบบอย่างในการมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า เป็นแบบอย่างในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษา และชุมชน และเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ทั้งด้านการแต่งกาย ประเพณี ศาสนา และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่น และชาติพันธุ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษาแบบอย่าง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้การสัมภาษณ์ สังกัด ศึกษาเอกสารและบันทึกข้อมูลจากสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง จากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านคลองมอญ โรงเรียนวัดบางลำภู และโรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใช้การบริหารแบบบูรณาการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ไว้ในคำขวัญ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษา ขั้นที่ 2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารทั่วไป

จากการศึกษาผลการกำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ไว้ในคำขวัญ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาบูรณาการ และสอดแทรกไว้ใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และคำขวัญของโรงเรียน เพื่อให้ได้เป้าหมายที่ชัดเจน ในการดำเนินงาน อีกทั้ง บุคลากร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

ของสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ทำให้กำหนดนโยบายได้ครอบคลุมทุกกิจกรรม ทุกกลุ่มงาน อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคม และสภาพบริบทของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่าสถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน โดยนำมาขับเคลื่อนในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งบูรณาการให้สอดคล้องกับมิติ 4 ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพความเป็นจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษา

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่าน โครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารทั่วไป พบว่า สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านโครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ 1) งานบริหารวิชาการ มีแผนงานด้านวิชาการ ที่ชัดเจน เป็นระบบ มีความยืดหยุ่น จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนงานวิชาการอย่างพอประมาณ และเป็นเหตุเป็นผล พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน 2) งานบริหารงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว เบิกจ่ายงบประมาณและใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นอย่างเหมาะสม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบการเบิกจ่ายได้ทุกโครงการและกิจกรรม 3) งานบริหารบุคลากร มีการดำเนินงานที่เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสมตามคำสั่งของสถานศึกษา บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน และมีการบันทึกรายงานผลการ การแก้ไข ปรับปรุงผลการดำเนินงาน และนำข้อบกพร่อง มาอบรม พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น 4) งานบริหารทั่วไป มีการดำเนินงานตามแผนงาน โดยผู้เรียน บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการใช้ ดูแล บำรุงรักษา ปรับปรุง อาคารสถานที่ และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ได้นานอย่างยั่งยืนต่อไป และนอกจากนี้ สถานศึกษาได้ใช้เทคนิคในการดำเนินงานและบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปได้ 3 เทคนิค คือ 1) เทคนิค บันได 3 ชั้น 2) เทคนิค ATAC Model และ 3) เทคนิค 4 ชั้น

2. ผลการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 ลักษณะ คือ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ สอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 2) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 ลักษณะ คือ (1) กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้รู้จักตนเอง ตัดสินใจคิดแก้ปัญหา และวางแผนชีวิต ได้้อย่างเหมาะสม (2) กิจกรรมนักเรียน โดยบูรณาการในกิจกรรมลูกเสือ

เนตรนารี และผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ และ (3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน เพื่อแสดงถึงความรักใคร่ชอบ ต่อตนเองและสังคม

จากการศึกษาจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ สอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาดำเนินการตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบบูรณาการ โดยใช้กลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ ซึ่งมีการบูรณาการ 2 แบบ คือ 1) แบบใช้กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2) แบบใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เป็นแกนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง โดยมีการติดตามผล และนำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถานศึกษาได้ดำเนินงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ มาก และน้อย แตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ สภาพบริบทของ โรงเรียน และศักยภาพของนักเรียน บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า สถานศึกษา ได้ดำเนินงานส่งเสริมนักเรียน ให้ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม และชมรมต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักคำสอน ทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีครูผู้รับผิดชอบติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำผลการติดตามมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับ มิติ 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้ สถานศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมทางสังคมและสาธารณประโยชน์ ผ่านการดำเนินงาน 2 รูปแบบ คือ 1) กิจกรรม 2) ชุมนุม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อ

สังคมและสาธารณประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และนำข้อมูลที่ได้ ไปพัฒนาผู้เรียน บุคลากร สถานศึกษาและชุมชนต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ใช้การบริหารแบบ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โดยกำหนดไว้ในคำขวัญ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษา ขั้นที่ 2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่าน โครงสร้างการบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารทั่วไป สอดคล้องกับปรีชา ศรีลับขวา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) สภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอบ้านฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษารองลงมาคือ ด้านระบบบริหารจัดการงบประมาณ และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประสาน พิทักษ์โกศล (2552 : 105-106) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า 1)ระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการบริหารงานวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมงคล อินทรโชติ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3 พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามคุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไข

ความรู้ บริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา โดยจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 ลักษณะ คือ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเนื้อหาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา พินุลสราวุธ (2549 อ้างถึงใน จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์, ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “การจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่จะเน้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ ให้เข้าถึงสาระสำคัญในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้ฝึกคิด ฝึกแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยสอดคล้องคุณธรรมนำความรู้” และ 2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 ลักษณะ คือ (1) กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมายและวางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพได้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับมิ่งหมาย มุ่งมาจน (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร โรงเรียนสัมมาสิกขาราชธานี อโศก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทั้งวิชาการและวิชาชีพควบคู่กันไป ในทางสายกลางด้วยความมีเหตุผลของความร่วมมือของชุมชนอย่างพอประมาณ ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของชุมชนสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีกับนักเรียน อยู่บนความพอเพียงด้วยการรู้จักการพึ่งตนเอง มีคุณธรรม ด้วยหลักของศาสนาพุทธ (2) กิจกรรมนักเรียน โดยบูรณาการในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม และชมรมต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ซึ่งสอดคล้องกับ จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์ (ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ศึกษาแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ในด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีกิจกรรมหลากหลาย อาทิ กิจกรรมชมรม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด กิจกรรมการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการประหยัดและออม กิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์สังคม เช่น การคัดแยกขยะ กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมการช่วยเหลือนักเรียนที่

ยากจนและขาดแคลน ซึ่งทุกกิจกรรมครูผู้สอนได้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเข้ากับหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการมอบหมายงาน ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเป็นโครงการเน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาอื่นนำการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดอื่น (อปท. , สพม. , สอศ. , กศน.)

บรรณานุกรม

- กานต์ชนิด ต๊ะน้อย. (2551). การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้าน
เทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). คู่มือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และ
บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554-2556. [อัคราณา].
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.) ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.
(พ.ศ.2550-2554). [อัคราณา]. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานกลางการดำเนินงาน โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระทรวงศึกษาธิการ.
- คัมภีร์ สุดแท้ และวิสัน จอมปาแฝด. (2551). การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา
ในสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์. (1). 124-133.
- จักรกฤษ วิชา. (ม.ป.ป.). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน. คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. [Online]. research.cmru.ac.th/ris/resout/arc/O-NR.
- จักรปรุฬห์ วิชาอัครวิทย์. (ม.ป.ป.). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน.
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
[Online]. research.cmru.ac.th/ris/resout/arc/O-NR.
- เจริญ อภิไชย. (2551). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียง ไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอแม่สาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ตรีศูล พงษ์พันธุ์. (2552). การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). MODEL การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจ
พอเพียง”. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). เศรษฐกิจพอเพียง : ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ.
กรุงเทพฯ : G.P.CYBERPRINT CO.,LTD.

- ประสาน พิทักษ์โกศล. (2552). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปรีชา ศรีลับขวา. (2551). สภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. [อัดสำเนา] กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พระมหาประทีป พรหมสิทธิ์. (2550). การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรัชญาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์. (2545). บทบาทครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย.
- มงคล อินทรโชติ. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มีงหมาย มุ่งมาจน. (2552). การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนสัมมาถิกขาราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิริินยา ดวงสัน. (2552). การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาริชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมดี สมพวงภักดี. (2550). สภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- สมาพร วงษ์ศรีแก้ว. (2551). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สัททยา พลปัดพี. (2548). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา นันทะไชย. (2548). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วันที่ค้นข้อมูล 19 มีนาคม 2555,
<http://amin.edu.ku.ac.th/articie/suchada.doc>
- สุนีย์ ทองห่อ. (2549). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุภาวดี จันทวานิช. (2535). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวดี จันทวานิช. (2535). วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2550). แผนปฏิบัติการราชการ ปีงบประมาณ 2550. เพชรบุรี : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2550). ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา OBEC SMIS (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2550). เพชรบุรี : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2550). สรุปผลการบริหารจัดการโดยองค์คณะบุคคล คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีงบประมาณ 2550. เพชรบุรี : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. [อัดสำเนา]. เพชรบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (ม.ป.ป.). การสังเคราะห์ผลการดำเนินงานโรงเรียนพอเพียงต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. บึงกาฬ : กลุ่มนิเทศและติดตามการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป). **การขับเคลื่อนนโยบาย สพฐ.**

ปี 2550-2551. [อัดสำเนา].ม.ป.ท:มปพ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **เศรษฐกิจพอเพียง
คืออะไร.** [อัดสำเนา].กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.).
พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.

[online].Available:[http://www.eto.ku.ac.th/sufficiencyeconomy/
pdf.html](http://www.eto.ku.ac.th/sufficiencyeconomy/pdf.html). [2550,พฤศจิกายน 17].

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.**
พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ.

อภิชัย พันทเสน.(2550.). **สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อภิชัย พันทเสน. (2549). **สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง.** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Noblit, George W. ; & R. Dwight Hare. (1988). **Meta-Ethnography : Synthesizing
Qualitative Studies.** Newburg Park. California : SAGE Publication, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน

และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

แบบสัมภาษณ์

สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่สัมภาษณ์.....
ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ.....สกุล.....
ผู้สัมภาษณ์ชื่อ.....สกุล.....
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....น.ถึง.....น.

ก. เปิดฉากสัมภาษณ์

1. กล่าวทักทาย/สวัสดี ผู้ให้สัมภาษณ์
2. ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเอง
3. ผู้สัมภาษณ์อธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
4. ขออนุญาตและขอคำยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์โดยวาจา
5. ขอข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ◆ ประวัติการศึกษา.....
 - ◆ ประวัติการทำงาน.....

ข. คำถามอ่อนเครื่อง

- ◆ ทำไมจึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ค. คำถามหลัก

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
1. ด้านการบริหารจัดการ ด้านนโยบาย 1.1 ท่านน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษาตั้งแต่เมื่อไรและมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนหรือไม่/อย่างไร		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>1.2 ท่านดำเนินการตามนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนหรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.3 ท่านมีการติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนหรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.4 ท่านนำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนหรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.5 โรงเรียนมีการกำหนด แผน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>ด้านวิชาการ</p> <p>1.6 ท่านดำเนินการตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.7 ท่านติดตามผล แผน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.8 นำผลการติดตามไปพัฒนา แผน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>ด้านงบประมาณ</p> <p>1.9 ท่านมีการงานแผนบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.10 ท่านมีการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.11 ท่านมีการติดตามผล แผนบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.12 ท่านนำผลการติดตาม มาพัฒนา ปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>ด้านบริหารทั่วไป</p> <p>1.13 ท่านมีการบริหารอาคารสถานที่ และการจัดแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่/อย่างไร</p> <p>1.14 ท่านมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียงในโรงเรียน และชุมชน หรือไม่/อย่างไร</p> <p>อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>2.1 โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.2 โรงเรียนมีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.3 โรงเรียนมีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.4 โรงเรียนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีคุณภาพ หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.6 โรงเรียนจัดการเรียนการสอน ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>2.8 โรงเรียนจัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอน หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.9 โรงเรียนจัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา หรือไม่/อย่างไร</p> <p>อย่างไร</p> <p>2.10 โรงเรียนใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน อยู่อย่างพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>อย่างไร</p> <p>2.11 โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผล และประเมินผล ที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหน่วยการเรียนรู้ ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.12 โรงเรียนใช้วิธีการวัดผล และประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>2.13 โรงเรียนรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>2.14 โรงเรียนจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>3.1 โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.2 โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนว ให้ผู้เรียน ได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.3 โรงเรียนจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหา/พัฒนาตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.4 โรงเรียน มีการติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>3.5 โรงเรียนนำผลการติดตามมาใช้พัฒนา การจัดการกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.6 โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้อยู่อย่างพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.7 โรงเรียน มีการจัดการกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.8 โรงเรียนส่งเสริมให้มีจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.9 โรงเรียน มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.10 โรงเรียน มีการติดตามการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.11 โรงเรียน นำผลการติดตามผล มาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>3.12 โรงเรียน มีแผนงาน/โครงการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในการกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.13 โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ หรือ สังคม หรือ สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.14 โรงเรียน มีการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมจิตอาสาของผู้เรียน เพื่อบริการสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>3.15 โรงเรียน มีการนำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินงานกิจกรรมจิตอาสาของผู้เรียน เพื่อบริการสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา</p> <p>4.1 โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>4.2 โรงเรียนมีการจัดประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานหน้าที่ หรือไม่/อย่างไร</p> <p>4.3 โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ หรือไม่/อย่างไร</p> <p>4.4 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการงานหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา หรือไม่/อย่างไร</p> <p>4.5 โรงเรียนมีการติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติการงานหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>4.6 โรงเรียนนำผลติดตาม มาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>4.7 โรงเรียนมีการขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภาพกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ</p> <p>5.1 โรงเรียนมีคุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.3 โรงเรียนจัดให้บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.4 โรงเรียนจัดให้บุคลากรจัดการวัสดุครุภัณฑ์ และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.4 บุคลากรจัดการวัสดุครุภัณฑ์ และทรัพยากรทางเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.5 โรงเรียนจัดให้บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์หรือไม่/อย่างไร</p>		

หัวข้อ/คำถาม	บันทึก	ข้อสังเกต
<p>5.6 โรงเรียนจัดให้บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.7 โรงเรียนจัดให้บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.8 โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษาหรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.9 โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจหรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.10 โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม หรือไม่/อย่างไร</p> <p>5.11 โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่/อย่างไร</p>		

ภาคผนวก ข
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
“สถานศึกษาพอเพียง 2552”

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่สถานศึกษา ในทุกระดับ เพื่อให้ ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา และ
นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิด
หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน
ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเอง และผู้อื่น
อย่างยั่งยืนตลอดไป นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่สถานศึกษา ในระยะ 2 ปี (2551-2552) กำหนดให้มีสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัด
กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัด
จำนวน 800 แห่ง ซึ่งในปี 2552 มีสถานศึกษาสมัครขอเข้าร่วมประเมินเพื่อเป็นสถานศึกษาแบบอย่างฯ
จำนวนทั้งสิ้น ๒,๐๓๒ แห่ง ผ่านเกณฑ์การประเมินเบื้องต้น จำนวน 1,606 แห่ง และผ่านการคัดเลือก
เป็นสถานศึกษาแบบอย่างฯ จำนวน 1,124 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำนวน 885 แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จำนวน 83 แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 28 แห่ง สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 78 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 แห่ง สังกัด
องค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 26 แห่ง และสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 10 แห่ง มีรายชื่อ
ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	จังหวัด	สังกัด
	สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1		
1	โรงเรียนบ้านคู	เชียงราย	สพฐ.
2	โรงเรียนคำรณราษฎร์สงเคราะห์	เชียงราย	สพฐ.
3	โรงเรียนบ้านแม่ข้าวต้มหลวง	เชียงราย	สพฐ.
4	โรงเรียนบ้านนางแลโน	เชียงราย	สพฐ.
5	โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม	เชียงราย	สพฐ.
6	โรงเรียนบ้านห้วยหมากเอือก	เชียงราย	สพฐ.
7	โรงเรียนบ้านทุ่งฟ้าผ่า	เชียงราย	สพฐ.

- 14 -

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	จังหวัด	สังกัด
399	โรงเรียนวัดหนองโพธิ์	นครปฐม	สพฐ.
400	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์	นครปฐม	สพฐ.
401	โรงเรียนอนุบาลนครปฐม	นครปฐม	สพฐ.
402	โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์	นครปฐม	สพฐ.
403	โรงเรียนวัดเกษศรากรม	นครปฐม	สพฐ.
404	โรงเรียนบ้านคลองโยง	นครปฐม	สพฐ.
405	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม	นครปฐม	สพฐ.
406	โรงเรียนบำรุงวิทยา	นครปฐม	สช.
407	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	นครปฐม	สอศ.
408	วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล	ประจวบคีรีขันธ์	สอศ.
409	ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาดำเนินการตามอัตราค่าตอบแทน	ประจวบคีรีขันธ์	กศน.
410	โรงเรียนบ้านคลองมอญ	เพชรบุรี	สพฐ.
411	โรงเรียนวัดบางลำภู	เพชรบุรี	สพฐ.
412	โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาคาร)	เพชรบุรี	สพฐ.
413	โรงเรียนบ้านลาดวิทยา	เพชรบุรี	สพฐ.
414	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครบุรี	เพชรบุรี	สอศ.
415	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี	เพชรบุรี	สอศ.
416	โรงเรียนอนุบาลปากท่อ	ราชบุรี	สพฐ.
417	โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์	ราชบุรี	สพฐ.
418	โรงเรียนบ้านโป่งกระทิงบน	ราชบุรี	สพฐ.
419	โรงเรียนบ้านจอมบึง (ราวีพร้อมประชาศึกษา)	ราชบุรี	สพฐ.
420	โรงเรียนวัดนาขุนแสน (แกละประชานุกูล)	ราชบุรี	สพฐ.
421	โรงเรียนสินแร่สยาม	ราชบุรี	สพฐ.
422	โรงเรียนวัดคอนแจง (โสมราษฎร์วิทยาคาร)	ราชบุรี	สพฐ.
423	โรงเรียนบ้านท่ามะขาม	ราชบุรี	สพฐ.
424	โรงเรียนวัดป่าไก่อ (ส่วนประชานุกูล)	ราชบุรี	สพฐ.
425	โรงเรียนวัดห้วยคะแคง (พรประชานุกูล)	ราชบุรี	สพฐ.
426	โรงเรียนวัดอ้ออี่เขี้ยว (รัฐราษฎร์มิตรผลอนุกูล)	ราชบุรี	สพฐ.
427	โรงเรียนวัดไผ่สามเกาะ (ปัญญาประชาสามัคคี)	ราชบุรี	สพฐ.
428	โรงเรียนวัดโพธิ์รัตนาราม	ราชบุรี	สพฐ.
429	โรงเรียนหนองโพวิทยา	ราชบุรี	สพฐ.
430	โรงเรียนวัดคอนทราย	ราชบุรี	สพฐ.
431	โรงเรียนวัดศรีประจวบชน	ราชบุรี	สพฐ.

- 36 -

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	จังหวัด	สังกัด
1117	โรงเรียนประชานูถูล (ข้าสนิทอนุเคราะห์)	กทม.	กทม.
1118	วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง	กทม.	สอศ.
1119	วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	กทม.	สอศ.
1120	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ	กทม.	สอศ.
1121	วิทยาลัยการอาชีพกาญจนภิเษกหนองจอก	กทม.	สอศ.
1122	วิทยาลัยพาณิชยการอินทราชัย	กทม.	สอศ.
1123	วิทยาลัยพาณิชยการบางนา	กทม.	สอศ.
1124	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตดุสิต	กทม.	กศน.

กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอประกาศให้สถานศึกษาทั้ง 1,124 แห่ง เป็นสถานศึกษาแบบอย่าง
การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
“สถานศึกษาพอเพียง 2552” ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2552

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค

ภาพบริบทและกิจกรรมของโรงเรียนที่ศึกษา

ภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

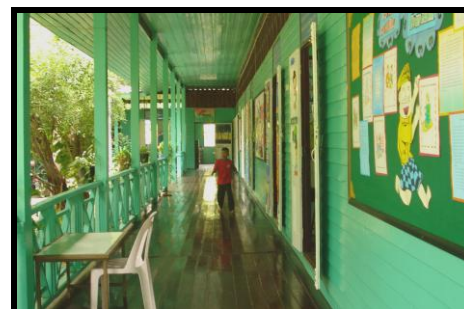
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

กรณีศึกษา : 3 โรงเรียน

1. โรงเรียนบ้านคลองมอญ

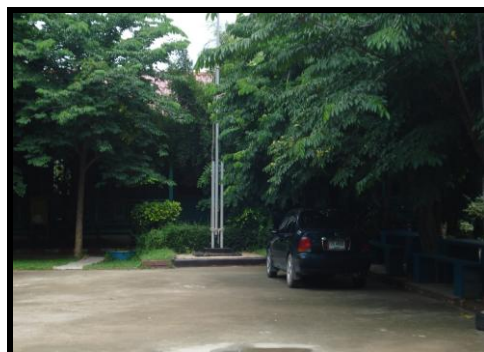
ภาพบริบททั่วไปของโรงเรียน

ภาพริบททั่วไปของโรงเรียน

ภาพบริบททั่วไปของโรงเรียน

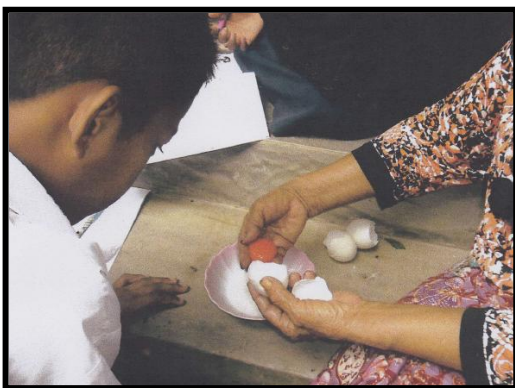
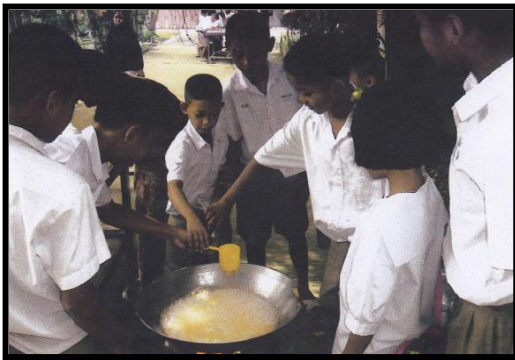
ภาพกิจกรรม/โครงการ/แหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านคลองมอญ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่สถานศึกษา

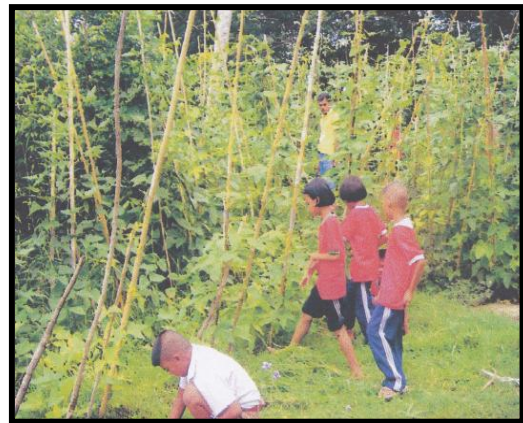
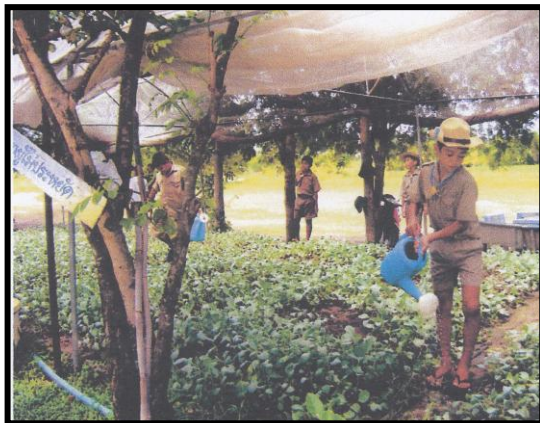
กิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็น และระบายนี สิ่งก่อสร้างในท้องถิ่น

กิจกรรมนักเรียนฝึกทำขนมฟอยทอง จากวิทยากรท้องถิ่น

กิจกรรมเตรียมความพร้อมเรื่องคุณภาพน้ำ เพื่อวัดคุณภาพน้ำในชุมชนโดยรอบของโรงเรียน

กิจกรรมปลูกผักปลอดสารพิษ (ถั่วฝักยาว, คะน้า) สนับสนุนโครงการกลางวัน และจำหน่ายในชุมชน

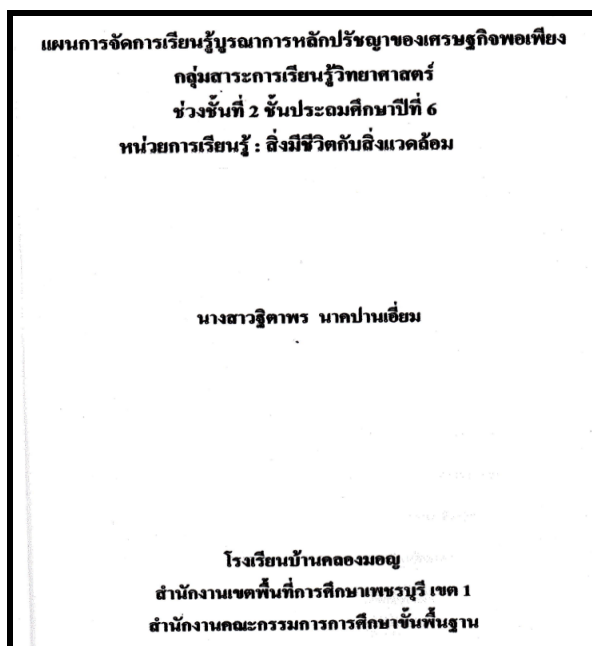

กิจกรรมเพาะพันธุ์พืช และขายพันธุ์ไม้ต่าง ๆ

กิจกรรมปลูกแก้วมังกร

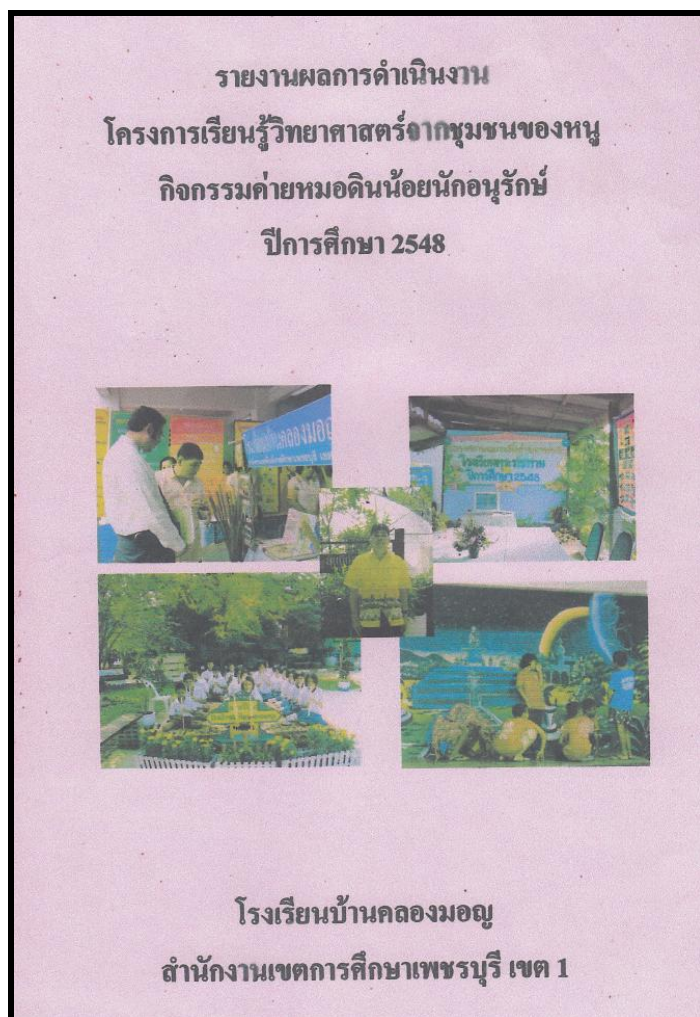
ตัวอย่างเอกสารประกอบ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ใบความรู้ โครงการพัฒนาศักยภาพ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ “ค่ายกิจกรรมรักษ์แผ่นดิน ถิ่นคลองมอญ”

รายงานผลการดำเนิน โครงการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากชุมชนของหนู
“กิจกรรมค่ายหมอดินน้อยนักอนุรักษ์”

2. โรงเรียนวัดบางลำภู

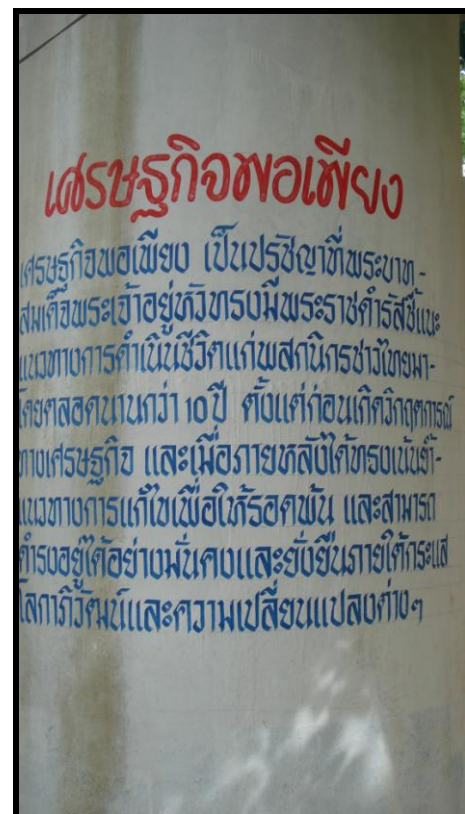
ภาพบริบททั่วไปของโรงเรียน

ภาพริบททั่วไปของโรงเรียน

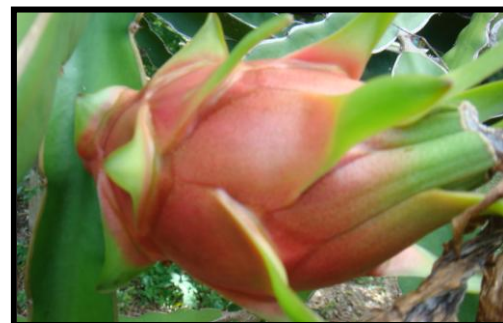
ภาพบริบททั่วไปของโรงเรียน

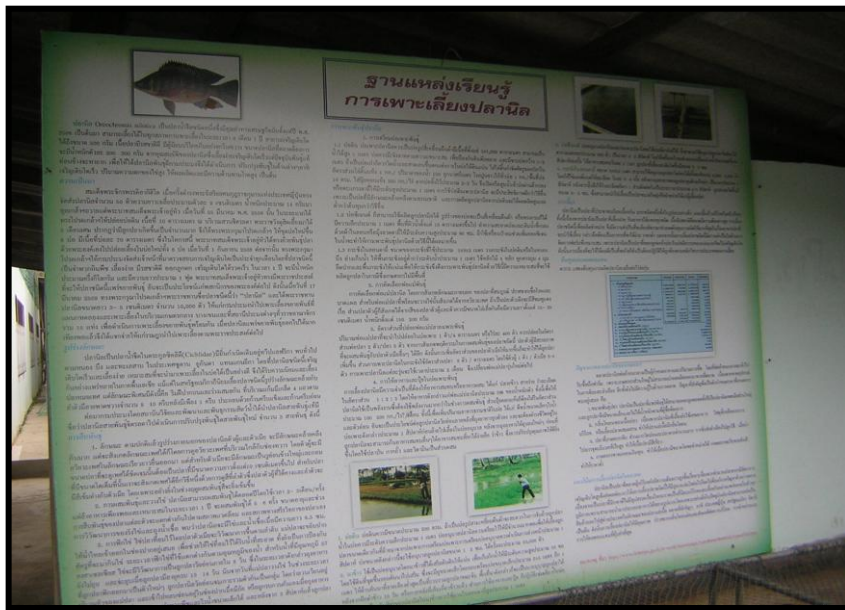
ภาพบริบททั่วไปของโรงเรียน

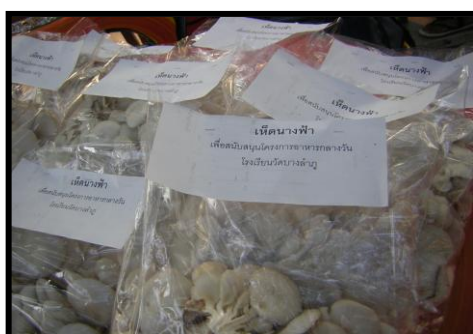
ภาพกิจกรรม/โครงการ/แหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แปลงพืช ผัก สวนครัว

บ่อเพาะเลี้ยงปลาชนิด

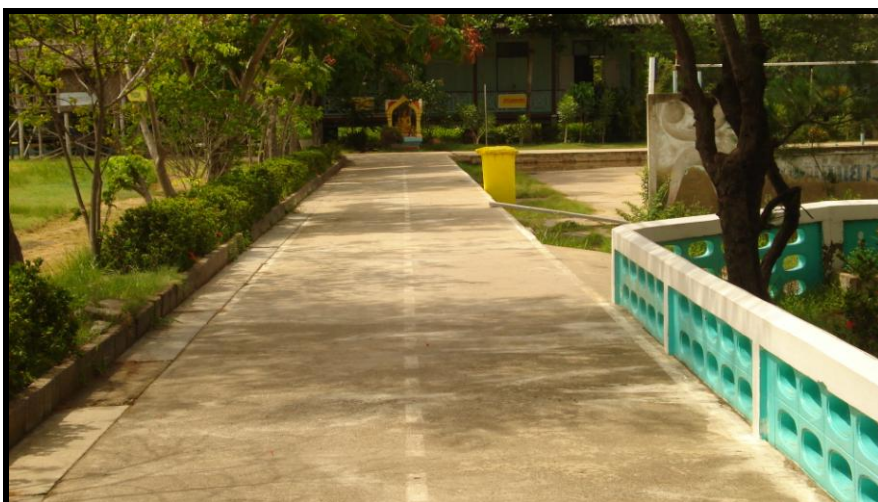
กิจกรรมเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า และนำไปจำหน่ายในชุมชน

กิจกรรมเพาะเลี้ยงปลาดุก

2. โรงเรียนวัดปากอ่าว (ญาณสาครวิทยาการ)

ภาพบริบททั่วไปของโรงเรียน

ล้างมือถูกวิธี 7 ขั้นตอน

ช่วงนี้ใช้ชีวิตนกก่าสิงระบาด **อย่าลืมล้างมือ!** ให้สะอาดทุกครั้ง ก่อนทานอาหาร หรือเตรียมอาหาร, หลังเข้าห้องน้ำ, หลังจามหรือไอ, หลังเล่นกับสัตว์เลี้ยง หรือกลับมาจากนอกบ้าน เพื่อปกป้องตัวคุณและครอบครัว ที่คุณรัก... เพราะการล้างมือที่ถูกต้อง ช่วยลดอัตราการเสี่ยงของการเกิด โรคระบาดต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

หยุด!
ใช้ชีวิตน ก ด้วย การ ล้างมือ

1. ฟ้ำมือถูกัน
2. ฟ้ำมือถูหลังมือและนิ้วถูขอกัน
3. ฟ้ำมือถูมือและนิ้วถูขอกัน
4. หลังนี้ . ถูฟ้ำมือ
5. ถูนิ้วหัวแม่มือโดยรอบ
6. ปลายนิ้วมือถูข้างมือฟ้ำมือ
7. ถูรอบข้อมือ

ภาพกิจกรรม/โครงการ/แหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการปลูกผักปลอดสารพิษ (ไฮโดรบอลิอก) ผลผลิตสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันและ
จำหน่ายในชุมชน

การปลูกพืชไร้ดิน (ไฮโดรปอนิกส์)

โรงเรียนวัดปากซำ (มูลนิธิเกษตรศึกษา)

การเจริญผู้จากวิทยากร

อาจารย์เฉลิมชัย รุจิเรข วิทยากรมูลนิธิเกษตรศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จ.ฉะเชิงเทรา

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหลักการ การปลูกพืชไร้ดิน

อุปกรณ์

1. ถังปลูก (ประเภทที่ใช้ท่อโฟลไมด์)
2. แผ่นโฟมเพาะพันธุ์พืช
3. แผ่นปลูกพืช (จะขึงสำหรับปลูก)
4. ถาดสำหรับเพาะเมล็ด
5. กัทลอร์ , ไม้จิ้ม

วิธีทำ

ตัดแผ่นโฟมเป็นสี่เหลี่ยมประมาณ 1 x 1 นิ้ว ใช้มีดคมตัดหรือมีดสำหรับหั่นหั่น ฟันซี่ๆ นำโฟมที่ตัดไปแช่ให้ชุ่มน้ำ ใส่น้ำจืด จุ่มเมล็ดพันธุ์พืชลงในช่องโฟม 2-3 เมล็ด นำไปจัดเรียงในถาดสำหรับเพาะ รอจนเมล็ดมีรากงอกขึ้นฟองน้ำ และมีใบอ่อน งอกออกมา จึงนำต้นกล้าไปใส่ในแผ่นปลูกแล้วนำไปในถังปลูกโดยเติมน้ำเกือบเต็มถังต้องเติมสารอาหารพืช ประมาณ 50-90 ซีซี และเติมสารอาหารลิทมิว 50-90 ซีซี (ตามชนิดของพืช) วางถาดปลูกไว้ในที่มีแสงแดดรำไร ดูแลรดน้ำ ประมาณ 1 เดือน จะได้พืชปลอดสารพิษรับประทาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

คุณค่าทางสารอาหาร วิตามิน แคลเซียม ฟอสฟอรัส ธาตุเหล็ก คากโบอาหาร

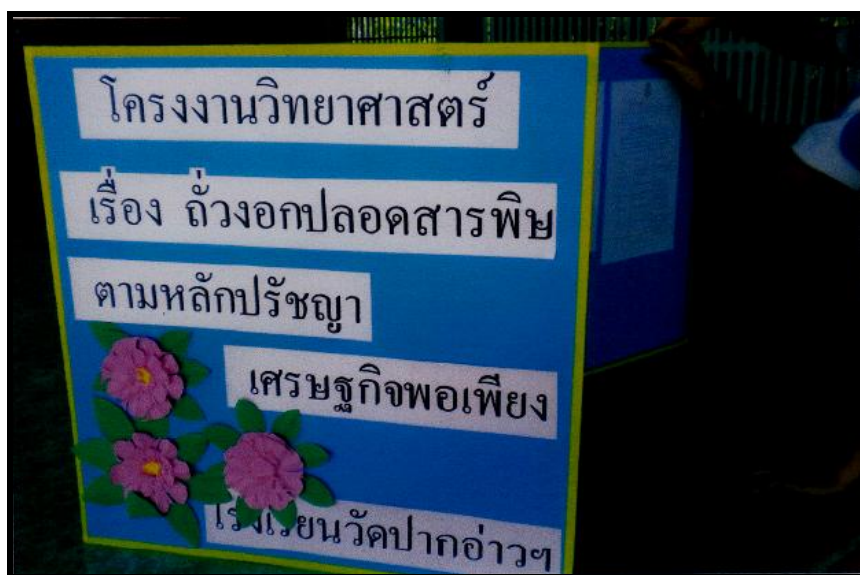
สัมพันธ์กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ความพอประมาณ** การเจาะรูแผ่นโฟม การใส่สารอาหารพืช การหอดเมล็ดพืชที่ปลูกมีแสงแดดไม่จัดเกิน
- ความมีเหตุผล** สร้างงานสร้างรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน รับประทานผักปลอดสารพิษ แก้ปัญหาสำหรับพืชกินเส้น และไม่มีบริเวณปลูกพืช
- ภูมิคุ้มกัน** มีอาชีพ มีรายได้ รับประทานผักที่ปลอดภัยจากยาฆ่าแมลง ได้รับคุณค่าของสารอาหาร
- เงื่อนไขความรู้** รู้วิธีการปลูกพืชไร้ดิน นำไปประยุกต์ใช้กับวัสดุอย่างอื่นที่บ้านได้
- เงื่อนไขคุณธรรม** ไม่ผิดอย่างแมลง ขายในราคาถูกไม่แพงเกินไป
- นำไปสู่** วิถีชีวิตที่มั่นคง ลดรายจ่ายของครอบครัว มีรายได้ เพิ่มเศรษฐกิจที่ดี

รายละเอียดโครงการปลูกพืชไร้ดิน (ไฮโดรปอนิกส์)

นายเฉลิมชัย รุจิเรข วิทยากร เป็นวิทยากรอบรมการปลูกพืชปลอดสารพิษไฮโดรปอนิกส์

นำผลงาน จัดนิทรรศการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ป้ายคำสอนตามธรรมชาติ

โรงเรียนเพาะเห็ดนางฟ้า

คณะครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมแห่เทียนวันเข้าพรรษา

ผลงานการประดิษฐ์ของนักเรียน ซึ่งทำจากเศษวัสดุเหลือใช้

ภาคผนวก ง

คู่มือ

การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(สถานศึกษาพอเพียง)

ใช้สำหรับ ปี 2554 – 2556

รายการประเมิน และเกณฑ์คุณภาพ
สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(สถานศึกษาพอเพียง)

การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ และ การ บริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษา พอเพียง) เป็นการประเมินระดับคุณภาพ /การปฏิบัติของ สถานศึกษา ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ ซึ่งระบุในเครื่องมือ ประเมิน สถานศึกษาแบบอย่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ และ การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554- 2556 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รายการประเมินด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้

- องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย (4 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ (4 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ (4 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป (2 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมินด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้

- องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ (4 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมิน ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้

- องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (5 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน (6 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (4 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมิน ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้

- องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล (3 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมิน ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้

- องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา (1 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา (1 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา (5 ตัวบ่งชี้)
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน (5 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมิน ด้านที่ 1
ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
มี 4 องค์กรประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์กรประกอบที่ 1	นโยบาย (4 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1	มีนโยบายน้อมนำ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2	ดำเนินการตาม นโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3	ติดตามผลการดำเนินการ ตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4	นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อน หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
องค์กรประกอบที่ 2	วิชาการ (4 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1	มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2	ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3	ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4	นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน /โครงการ / กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนรู้
องค์กรประกอบที่ 3	งบประมาณ (4 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1	มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2	ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3	ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4	นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการ ารงบประมาณตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
องค์กรประกอบที่ 4	บริหารทั่วไป (2 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1	บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2	ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

ตัวอย่าง ร้อยรอย/เอกสาร/หลักฐานประกอบการประเมิน

- หลักสูตรสถานศึกษา / หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
- แผนปฏิบัติการประจำปี
- คำสั่ง / ประกาศ
- บันทึกการประชุม / การนำผลการรายงานไปใช้ / เอกสารการประชุม
- รายงานผลการปฏิบัติงาน / รายงานการดำเนินโครงการ
- ผลการวัดความสำเร็จของกิจกรรมในแต่ละโครงการ / รายงานผลการจัดกิจกรรม
- แผนการติดตามประเมินผล
- เครื่องมือการติดตามประเมินผล
- รายงานการวิจัย
- แผนการนิเทศ / บันทึกผลการนิเทศ / ภาพนิ่ง / วิดิทัศน์
- เอกสารการระดมทุน / ทรัพยากร
- รายงานการใช้ทรัพยากร ในการจัดการศึกษา
- แหล่งเรียนรู้ / หลักฐานเชิงประจักษ์
- สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ / ทะเบียนสื่อ นวัตกรรม
- เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
- สังเกตสภาพภูมิทัศน์

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	
องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเป็นนโยบายของสถานศึกษา
2	= บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายข้างต้นของสถานศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม ในการดำเนินการตามนโยบายข้างต้นของสถานศึกษา ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	= มีแผนปฏิบัติงานประจำปีที่สอดคล้องกับนโยบายข้างต้นของสถานศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงานอย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคมของสถานศึกษา
นิยาม ศัพท์	<p>นโยบาย : สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ /พันธกิจ/เป้าประสงค์/เป้าหมาย/ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์/มาตรการ เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>บุคลากร : ผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา</p> <p>กลุ่มงาน : กลุ่มงาน/ฝ่าย ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ในโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา</p> <p>ผู้เกี่ยวข้อง : กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปกครอง</p> <p>ภูมิสังคม : ภูมิประเทศ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน/สังคม ที่สถานศึกษาดังอยู่</p>
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการประชุมชี้แจงการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี ให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษาทราบ
2	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมกับแต่ละโครงการ/กิจกรรมที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
3	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี แต่ไม่ครบทุกกิจกรรม
4	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี ครบทุกกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพความเป็นจริง
นิยาม ศัพท์	<p>แผนปฏิบัติงานประจำปี : แผนปฏิบัติงานประจำปีที่กำหนดขึ้น ตามนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา</p> <p>อย่างเหมาะสม : ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆเกิดขึ้น มีการปรับแผนฯ/กิจกรรม ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้</p>

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา		
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้รับผิดชอบการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีเครื่องมือ/วิธีการติดตามผล ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติงานประจำปี
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคมของสถานศึกษา
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการรายงานผลการติดตามผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างสม่ำเสมอ
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสาเหตุและปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการดำเนินการตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และพิจารณาหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา เพื่อให้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ได้ผลดียิ่งขึ้น
3	=	ดำเนินการ แก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการ/กิจกรรม/การดำเนินงาน ตามแนวทางข้อเสนอ ที่ได้จากการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	=	รายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบถึง ผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการ/กิจกรรมฯ ตามที่ได้ดำเนินการแล้วตามเกณฑ์คุณภาพ 3
องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีแผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการสู่การเรียนรู้
2	=	บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	=	มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินงาน และจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน ในการดำเนินการตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 อย่างพอประมาณ และเป็นเหตุเป็นผล
4	=	มีการดำเนินงานตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 มีโครงการ/กิจกรรม ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้น และมีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
นิยามศัพท์		งานวิชาการ : การเก็บข้อมูล/ศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานต่าง ๆ ของสถานศึกษา แผนส่งเสริมงานวิชาการฯ : แผนงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการสู่การเรียนรู้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	ประชุมชี้แจงการดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีผู้รับผิดชอบที่มีศักยภาพ และเหมาะสมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ
3	=	มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ แต่ไม่ครบทุกขั้นตอน/ไม่ครบทุกกิจกรรม
4	=	มีผู้รับผิดชอบตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และดำเนินการตาม โครงการ/กิจกรรม ของแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ทุกขั้นตอน และทุกกิจกรรมตามความเหมาะสม และมีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติตามความจำเป็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้รับผิดชอบการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีเครื่องมือ/วิธีการติดตามผล การปฏิบัติงานตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงานฯ และเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนส่งเสริมงานวิชาการฯ
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และรายงานผลการติดตามผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการพิจารณาหาแนวทาง แก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การส่งเสริมงานด้านวิชาการฯ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3	=	ดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การส่งเสริมงานด้านวิชาการฯ ตามแนวทาง/ข้อเสนอ ที่ได้จากการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	=	รายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบถึง ผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การส่งเสริมงานด้านวิชาการฯ ตามที่ได้ดำเนินการแล้วตามเกณฑ์คุณภาพ 3
นิยามศัพท์		การส่งเสริมงานด้านวิชาการฯ : การปฏิบัติงานต่างๆ ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา		
องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ		
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา
2	=	บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสม
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และเป็นเหตุเป็นผล สำหรับแต่ละโครงการ/กิจกรรม
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และการจัดสรรงบประมาณคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการประชุมชี้แจงการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษารับ
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีผู้รับผิดชอบการเบิกจ่าย และบริหารจัดการงบประมาณ แต่ละโครงการ/กิจกรรม ตามแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการเบิกจ่ายและใช้ทรัพยากร ตามแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา อย่างโปร่งใส เป็นไปตามระเบียบทางราชการ
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการเบิกจ่ายงบประมาณและใช้ทรัพยากรตามความจำเป็น อย่างเหมาะสม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบการเบิกจ่ายได้ทุกโครงการ/กิจกรรม
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ในการติดตามผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการติดตามผลการใช้งบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ที่ตั้งไว้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความซื่อสัตย์สุจริต ในการใช้งบประมาณตาม แผนงบประมาณของสถานศึกษา
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการรายงานผลการติดตามผลการใช้งบประมาณแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา		
องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ		
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา/ปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาสาเหตุและปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และพิจารณาหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3	=	ดำเนินการปรับปรุง/พัฒนา การบริหารจัดการงบประมาณตามข้อเสนอที่ได้จากเกณฑ์คุณภาพ 2
4	=	รายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การบริหารจัดการงบประมาณตามที่ดำเนินการแล้วตามเกณฑ์คุณภาพ 3
องค์ประกอบที่ 4 บริหารงานทั่วไป		
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การใช้/ดูแล/รักษา/ปรับปรุง อาคารสถานที่ และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และผู้เรียน/บุคลากร/ผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการใช้/ดูแล/รักษา/ปรับปรุง อาคารสถานที่ และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับภูมิสังคมที่สถานศึกษาดังอยู่
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และใช้ประโยชน์อาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง”
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่า
นิยามศัพท์		อยู่อย่างพอเพียง : ใช้ชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดดี พุด ทำ อย่างพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่เผชิญกับปัญหาไปอย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านผู้สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	
องค์ประกอบที่ 4 บริหารงานทั่วไป	
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีผู้รับผิดชอบ งานประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน
2	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และบุคลากรของสถานศึกษา รวมถึงผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน
3	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และใช้ประโยชน์จากบุคลากรและทรัพยากรของชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน
4	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างสม่ำเสมอ
นิยามศัพท์	ชุมชน : คณะกรรมการสถานศึกษา และ/หรือ ผู้ปกครอง และ/หรือ ชุมชนที่อยู่บริเวณรอบสถานศึกษา

รายการประเมิน ด้านที่ 2
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1	หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1	มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2	มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3	มีการศึกษา/วิเคราะห์ /วิจัย เพื่อพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
องค์ประกอบที่ 2	การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ (4 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1	มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2	คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
องค์ประกอบที่ 3	สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1	จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2	จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3	ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน
องค์ประกอบที่ 4	การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1	จัดทำเครื่องมือ และวัด และประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2	ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 4.3	รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 4.4	จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกาด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ตัวอย่างร่องรอย/เอกสาร หลักฐานประกอบการประเมิน

- หลักสูตรสถานศึกษา/หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น/เอกสารหลักสูตร
- แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งปฏิบัติงาน/แผนปฏิบัติการประจำปี
- หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้/แผนการนิเทศติดตามผล
- โครงงานของผู้เรียน
- บันทึกการประชุม
- สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้/ทะเบียนสื่อนวัตกรรม
- งานวิจัยในชั้นเรียน
- เครื่องมือวัดผลประเมินผล
- แผนงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน/ภาพถ่ายกิจกรรม
- แฟ้มสะสมผลงานผู้เรียน/รางวัลที่ได้รับ

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
องค์ประกอบที่ 1 หลักสูตร/ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= สถานศึกษามีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้
2	= มี และใช้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์คุณภาพ 1 แต่ไม่ครบทุกระดับชั้นที่เปิดสอน
3	= มี และใช้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครบทุกระดับชั้นที่เปิดสอน
4	= มี และใช้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครบทุกระดับชั้นที่เปิดสอน และเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาอื่นๆ นำไปปรับใช้ได้
นิยามศัพท์	หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : หน่วยการเรียนรู้ที่มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดสำหรับแต่ละชั้นปี ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการดำเนินการ นิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
2	= มีแผนและเครื่องมือในการ นิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล เพื่อดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการบันทึกผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รายงานผลการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การใช้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต่อผู้บริหาร
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และนำผลการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล ไปปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการสำรวจ/ศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสภาพของปัญหา/ปัจจัยที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และพิจารณาเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหา/ปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ตามมาตรฐานการเรียนรู้
3	= มีการนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 มาแก้ไขปัญหา/ปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างสม่ำเสมอ และเผยแพร่หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ ภายใน/นอกสถานศึกษา
นิยาม ศัพท์	วิจัย : มีการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อค้นพบในการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อ ปรับปรุง/พัฒนางาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ดียิ่งขึ้น
องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครบทุกระดับชั้น
4	= แผนการจัดการเรียนรู้ฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 สามารถนำไปเผยแพร่เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นนำไปปรับใช้ได้
นิยาม ศัพท์	แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ระบุการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีคุณภาพ อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครอบคลุม 2 - 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้
3	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครอบคลุม 4 - 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้
4	= มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ตั้งแต่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไป
นิยาม ศัพท์	คุณภาพของแผน : ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระหรือเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดผลประเมินผล และบันทึกหลังสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ : การระบุถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึง หลักความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ในการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ ซึมซับ ฝึกฝน และเห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียง

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2	= มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ มากกว่า 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
3	= มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
4	= มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครบทุกระดับชั้น
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพียง 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 มากกว่า 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
3	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
4	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครบทุกระดับชั้น
นิยามศัพท์	ผู้เรียนมีส่วนร่วม : ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ต่าง ๆ เช่น เก็บข้อมูล วิเคราะห์ ปฏิบัติ ทดลอง แสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม นำเสนอ ฯลฯ
องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= จัดหา/ผลิต และใช้ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มากกว่า 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
3	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 ครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
4	= เผยแพร่สื่อการเรียนรู้ฯ ที่ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา
นิยามศัพท์	การจัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ : การได้มาซึ่งสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การผลิตขึ้นเอง การจัดซื้อ การขอรับบริจาค ฯลฯ และการเผยแพร่สื่อที่ได้มา เพื่อใช้ประโยชน์ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= จัดทำ/พัฒนา แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 ครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มากกว่า 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
3	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 ครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับอำเภอ/เขตพื้นที่การศึกษา ขึ้นไป
นิยามศัพท์	แหล่งเรียนรู้ : แหล่งที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาในด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษา การเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ : การทำให้ชุมชนในระดับต่างๆ ได้รับทราบ และมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= บุคลากรสถานศึกษาและผู้เรียน มีส่วนร่วมในการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน
2	= บุคลากรสถานศึกษาและผู้เรียน ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้/สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน
3	= บุคลากรสถานศึกษาและผู้เรียน ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้/พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน
4	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องมาอย่างน้อย 2 ปี
นิยามศัพท์	ภูมิปัญญาท้องถิ่น : องค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีอยู่ในท้องถิ่น/ชุมชน อย่างน้อย 2 ปี : ย้อนหลัง 4 ภาคการศึกษา นับจากภาคการศึกษาปัจจุบัน

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		
องค์ประกอบที่ 4 การวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และนำไปใช้ในการวัดผล/ประเมินผล แต่ไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และนำไปใช้ในการวัดผล/ประเมินผล ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
4	=	นำผลที่ได้จากการวัดผลและการประเมินผลด้วยเครื่องมือฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 มาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง”
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีวิธีการวัดผลและประเมินผล แต่ไม่หลากหลาย และ/หรือ ไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	=	มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลาย แต่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3	=	มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4	=	นำผลที่ได้จากการวัดผลและการประเมินผล ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 มาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน
ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	รายงานผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับทราบ
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และรายงานผลการประเมินฯ ให้ผู้บริหารทราบด้วย
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และรายงานผลการประเมินฯ ให้ผู้ปกครอง/กรรมการสถานศึกษาทราบ
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และนำผลการประเมินฯ ไปปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายปรากฏให้เห็นประจักษ์ในระดับสถานศึกษา
2	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนฯ ในระดับสถานศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และระหว่างสถานศึกษา/ท้องถิ่น
3	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัดขึ้นไป
4	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างต่อเนื่องย้อนหลัง 2 ปี
นิยาม ศัพท์	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนนำเสนอความรู้ ประสบการณ์ ของตนเอง ให้ผู้อื่นรับรู้ และรับฟังความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้อื่น จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ หรือประสบการณ์ใหม่

รายการประเมิน ด้านที่ 3
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1	การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (5 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1	มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2	จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3	มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4	ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.5	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
องค์ประกอบที่ 2	กิจกรรมนักเรียน (6 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1	มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2	จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4	มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.5	ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.6	นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
องค์ประกอบที่ 3	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (4 ตัวบ่งชี้)
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1	มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2	ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหา /พัฒนา สถานศึกษา /ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ /สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3	ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4	นำผลการติดตามมา ปรับปรุง /พัฒนา การดำเนินกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างร่องรอย / เอกสาร หลักฐานประกอบการประเมิน

- แผนงาน/โครงการ แนบแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- การจัดกิจกรรมแนบแนว การประเมินผล การนำผลไปใช้ให้ผู้เรียนได้รู้จักศักยภาพของตนเอง
- แฟ้มสะสมงาน/ การสรุปรงาน ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์
- แผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน ในด้านต่างๆ
- การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา/ชุมชน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรม หรือหลักคำสอนทางศาสนา ตามภูมิสังคม
- แผนงาน/โครงการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
- การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
- แฟ้มสะสมงาน/ การสรุปรงาน/ โครงการที่เกี่ยวข้อง
- รูปภาพประกอบการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต่างๆ
- เกียรติบัตร/ รางวัลต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- สอบถาม/ สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้แทนชุมชน

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีแผนงานแนะแนว เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิต ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามแผนงานแนะแนวฯ ดังกล่าว
2	= แผนงานแนะแนวฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 มีกิจกรรม/งานต่างๆ ที่จัดทำขึ้นโดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐานรายบุคคลของผู้เรียนในสถานศึกษา
3	= บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานแนะแนวฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	= แผนงานแนะแนวฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 มีโครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง บริบท และภูมิสังคมของโรงเรียน /ชุมชน
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักศักยภาพของตนเอง
2	= มีการจัดกิจกรรมตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการจัดกิจกรรมแนะแนว ให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงของชุมชน/สังคมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
3	= มีการจัดกิจกรรมตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการวางแผนชีวิต ทั้งด้านการเรียน และการประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา และสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน/ชุมชน
4	= มีการจัดกิจกรรมตามเกณฑ์คุณภาพ 3 จนทำให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการเลือกประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ เพื่อให้ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีระบบดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน เพื่อให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง และสภาพแวดล้อม อย่างเป็นเหตุเป็นผล
2	= บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีส่วนร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= มีผู้รับผิดชอบดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 อย่างต่อเนื่อง จริงจัง และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
4	= ผลจากการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ทำให้ผู้เรียนสามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองได้ จนเห็นผลประจักษ์

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีเครื่องมือ/วิธีการติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของสถานศึกษา และสภาพแวดล้อม
3	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการดำเนินการติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการรายงานผลการติดตามผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้ดำเนินการได้ผลดียิ่งขึ้น
3	= พิจารณาดำเนินการ แก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามแนวทาง/ข้อเสนอที่ได้จากการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	= รายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ถึงผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามที่ได้ดำเนินการ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3
องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน	
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีแผนงาน/โครงการ และผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต
2	= บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง ตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง ตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	= กิจกรรมในแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 มีกิจกรรมที่หลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมและบริบทของสถานศึกษา

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ในสถานศึกษา และมีครูผู้รับผิดชอบดำเนินการที่เหมาะสม
2	=	การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ของสถานศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
3	=	การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมและบริบทของสถานศึกษา
4	=	การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน/สังคม
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม เพื่อส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน ในสถานศึกษา
2	=	ชุมนุม/ชมรม ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 เกิดจาก ความสนใจและสมัครใจ ของผู้เรียน
3	=	ชุมนุม/ชมรม ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 มีกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมและบริบทของสถานศึกษา
4	=	กิจกรรมของ ชุมนุม/ชมรม ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ขยายผลสู่ชุมชน/ สังคม
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ ชมรม/ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ศิลปวัฒนธรรม/ ประเพณีไทย/ ประเพณีท้องถิ่น/ หลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ
2	=	มีผู้รับผิดชอบดำเนินการ ชุมนุม/ชมรม/กิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ
3	=	ชุมนุม/ชมรม/กิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้/ ศาสนสถาน/ ปรากฏการณ์ชาวบ้าน/ บุคลากร/ ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง
4	=	ชุมนุม/ ชมรม/ กิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ส่งผลให้ผู้เรียน เห็นคุณค่า ภูมิใจ และร่วมเชิดชู ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ศิลปวัฒนธรรม/ ประเพณีไทย/ ประเพณีท้องถิ่น/ หลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียน
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีเครื่องมือ/วิธีการติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในสถานศึกษา และสภาพแวดล้อม
3	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการรายงานผลการติดตามผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาสาเหตุและปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ของสถานศึกษา
2	= ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น
3	= พิจารณาดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามแนวทาง/ข้อเสนอ ที่ได้จากการพิจารณา ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา
4	= รายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ถึงผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามที่ได้ดำเนินการ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการจัดทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามความสนใจของผู้เรียน
2	= บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม ตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สภาพภูมิสังคมของชุมชน
4	= กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ครอบคลุมทุกระดับชั้นที่เปิดสอน
นิยามศัพท์	จิตอาสา : การที่ผู้เรียน ช่วยเหลืองานผู้อื่นโดยไม่ต้องร้องขอและกระทำโดยไม่หวังผลตอบแทน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ : กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจ ในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความเสียสละต่อสังคม การมีจิตสาธารณะ โดยดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ในด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม
2	=	กิจกรรมตามเกณฑ์คุณภาพ 1 เกิดจากความสนใจของผู้เรียน และ สอดคล้องกับความจำเป็น และความต้องการตามความเป็นจริง ของสถานศึกษา/ชุมชน
3	=	กิจกรรมตามเกณฑ์คุณภาพ2 ปรากฏผลการแก้ปัญหาปรับปรุง/ พัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน อย่างสร้างสรรค์และชัดเจน
4	=	ผลจากกิจกรรมตามเกณฑ์คุณภาพ 3 สามารถเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษา หรือองค์กรอื่น ๆ ในการพัฒนากิจกรรมจิตอาสา และ/หรือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการติดตามผลการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ1 และมีเครื่องมือวิธีการติดตามผลการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของสถานศึกษาและสภาพแวดล้อม
3	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการติดตามผลการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ
4	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการรายงานผลการติดตามผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีการพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาสาเหตุและปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	=	ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียน ให้ดำเนินการได้ผลยิ่งขึ้น
3	=	พิจารณาดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียน ตามแนวทาง/ข้อเสนอที่ได้จากการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	=	รายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ถึงผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียนตามที่ได้ดำเนินการ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3

รายการประเมิน ด้านที่ 4
ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1	การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1	มีแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2	ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3	ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4	จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา
องค์ประกอบที่ 2	การติดตามและขยายผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1	ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2	นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3	ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างร่องรอย/เอกสาร หลักฐานประกอบการประเมิน

- แผนพัฒนาบุคลากร
- แผนปฏิบัติการประจำปี
- แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
- หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการฯ
- บันทึกการประชุม
- แบบประเมินตนเองของครู
- รายงานการปฏิบัติกิจกรรมคุณธรรม
- แผนการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- รายงานผลการประชุม อบรม และสัมมนาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
- ภาพถ่ายกิจกรรม / รางวัล / เกียรติบัตร

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	
องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	= บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากร ของสถานศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการดำเนินการอย่างทั่วถึง
4	= มีการดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 ครอบคลุมทุกกลุ่มงาน และทุกระดับชั้น
นิยามศัพท์	บุคลากรของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= บุคลากรของสถานศึกษา เข้าร่วม การประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่
2	= สถานศึกษา จัดการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ ให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่
3	= บุคลากรของสถานศึกษา นำผล/ความรู้/ประสบการณ์ ที่ได้จาก การประชุม/อบรม/สัมมนา/การศึกษาดูงาน ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และ/หรือ เกณฑ์คุณภาพ 2 มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่
4	= บุคลากรของสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และ/หรือ เกณฑ์คุณภาพ 2 และ/หรือ เกณฑ์คุณภาพ 3
นิยามศัพท์	การมีส่วนร่วม : ความร่วมมือของบุคลากรในการวางแผนการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร การลงมือปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงาน

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= สถานศึกษา จัดหาสื่อ/ช่องทาง/วัสดุอุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการแสวงหาความรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่บุคลากร
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และบุคลากรมีการแสวงหาความรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านวิธีการ/ช่องทาง ต่างๆ
3	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีการแสวงหาองค์ความรู้ของบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร อย่างสม่ำเสมอ
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และบุคลากรมีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ และการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม
นิยาม	การดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม : การใช้ชีวิตอย่างสงบสุขในครัวเรือน อย่างเหมาะสมตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม
ศัพท์	มีการละเล็กละเอียด ขาดเรียน ขาดเรียนเป็นพลเมืองดีของสังคม มีส่วนร่วมในการกิจกรรมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน / พัฒนาสังคม / รักษาสิ่งแวดล้อม / อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่บุคลากรของสถานศึกษาในด้านวัตถุ / สังคม / สิ่งแวดล้อม / วัฒนธรรม
2	= มีการระดมทรัพยากร จากทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เพื่อดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1
3	= ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และเกณฑ์คุณภาพ 2 อย่างสม่ำเสมอ
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และบุคลากรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากผลของการจัดกิจกรรม ตลอดจนมีการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่บุคคล ในครอบครัว และชุมชน
นิยาม	การพัฒนาคุณภาพชีวิต : การเปลี่ยนแปลงสภาพการดำรงชีวิต ไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น การประหยัด
ศัพท์	การออม การมีวินัย การละเล็กละเอียด ขาดเรียน การใช้ชีวิตโดยไม่ประมาท การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ฯลฯ
องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล	
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม ในการติดตามผลดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีเครื่องมือ/วิธีการ ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากรฯ

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	
3	= มีการดำเนินการติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ๑ โดยใช้เครื่องมือ/วิธีการ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 และมีการรายงานผลการติดตามผลการดำเนินงาน แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการกิจกรรม พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร ๑ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3	= มีการพิจารณาดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา โครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร ๑ ตามแนวทาง/ข้อเสนอ ที่ได้จากการดำเนินการ ตามเกณฑ์คุณภาพ 2
4	= มีการรายงาน/แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ถึงผลการแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา โครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร ๑ ตามที่ได้ดำเนินการ ตามเกณฑ์คุณภาพ 3
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา
2	= มีการปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และเผยแพร่ ขยายผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
3	= มีการปฏิบัติตามเกณฑ์คุณภาพ 2 โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากบุคลากรของสถานศึกษาและชุมชน
4	= มีการดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างต่อเนื่อง เพื่อเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อย่างน้อย 2 ปี
นิยามศัพท์	วิธีการเผยแพร่ที่หลากหลาย : มีช่องทางในการพัฒนาและเผยแพร่ปรัชญาฯ ได้หลายวิธี เช่น จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว การประชุมต่างๆ จัดทำ website เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

รายการประเมิน ด้านที่ 5
ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ
มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ / เศรษฐกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

ตัวอย่างร่องรอย/เอกสาร หลักฐานประกอบการประเมิน

- สภาพภูมิทัศน์สถานศึกษา (ภายใน - ภายนอก)
- บรรยากาศการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
- รายงานผลการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
- หลักฐานแสดงความเป็น “บุคคลตัวอย่าง / ต้นแบบ” เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	
องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง	
0 =	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1 =	สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2 =	สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบุคลากรรวมถึงผู้เรียน มีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน
3 =	สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบุคลากรรวมถึงผู้เรียน มีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4 =	สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบุคลากรรวมถึงผู้เรียน มีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อ ชุมชน/สังคม/ประเทศชาติ อย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 2 ปี
องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา	
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	
0 =	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1 =	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2 =	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3 =	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาทกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกัน
4 =	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาทกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ให้กับตนเอง และสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรมนำความรู้ในการดำเนินชีวิต
องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา	
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0 =	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1 =	บุคลากรของสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	
2	= บุคลากรของสถานศึกษาเกินกว่าครึ่งหนึ่ง มีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3	= บุคลากรของสถานศึกษาเกินกว่าครึ่งหนึ่ง มีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบุคลากรของสถานศึกษาส่วนหนึ่งมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4	= บุคลากรของสถานศึกษาเกินกว่าครึ่งหนึ่ง มีความเข้าใจมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากร และดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการวางแผน และมีวินัยในการใช้จ่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สุรุ่ยสุร่าย
2	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการวางแผนและมีวินัยในการใช้จ่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สุรุ่ยสุร่าย และมีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ และ/หรือ เป็นแบบอย่างในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการวางแผนการใช้จ่าย ใช้จ่ายทรัพย์อย่างพอประมาณ ไม่เกินตัว และมีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ และ/หรือ เป็นแบบอย่างในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมทั้งมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์จากสาธารณะสมบัติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า
4	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่าง ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 จำนวนมากกว่าร้อยละ 25 ของบุคลากรในสถานศึกษา
นิยามศัพท์	สาธารณะสมบัติ : สนามโรงเรียน น้ำ ไฟฟ้า ต้นไม้ คุุคลอง ถนน ฯลฯ มีวินัยในการใช้จ่าย : ใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ไม่เกินตัว สมฐานะ มีเหตุผลในการใช้จ่าย
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในตนเอง และดำเนินชีวิตที่ไม่ทำให้ ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน
2	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในตนเอง มีการดำเนินชีวิตที่ไม่ทำให้ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน และมีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน / ช่วยเหลือผู้อื่น / บริจาค / ทำบุญตามความเชื่อทางศาสนา อย่างสม่ำเสมอ
3	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในตนเอง มีการดำเนินชีวิตที่ไม่ทำให้ ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน และมีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน / ช่วยเหลือผู้อื่น / บริจาค / ทำบุญตามความเชื่อทางศาสนา และมีส่วนร่วมในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างสม่ำเสมอ
4	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่าง ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 จำนวนมากกว่าร้อยละ 25 ของบุคลากรในสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ	
0	= ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	= มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	
2 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ รวมถึงรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ รวมถึงรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์/ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษาและชุมชน
4 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่าง ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 จำนวนมากกว่าร้อยละ 25 ของบุคลากรในสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์	
0 =	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ทั้งด้านภาษาการแต่งกาย ประเพณี ศาสนา และประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของท้องถิ่น/ชาติพันธุ์
2 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีส่วนร่วมในการสืบทอด/สานต่อ/รักษา วัฒนธรรมไทยฯ และมรดกของชุมชน/สังคม/ประเทศชาติ
3 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้สถานศึกษา ชุมชน สังคม ดำเนินการ สืบทอด สานต่อ/รักษา วัฒนธรรมไทย และมรดกของชุมชน สังคม/ประเทศชาติ
4 =	มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่าง ตามเกณฑ์คุณภาพ 3 จำนวนมากกว่าร้อยละ 25 ของบุคลากรในสถานศึกษา
องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน	
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา	
0 =	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1 =	ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา เฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 25
2 =	ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 25 – 50
3 =	ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 51 – 74
4 =	ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป
นิยามศัพท์	ผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ : ผ่านเกณฑ์การวัดผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ที่จัดสอนในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมา
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ	
0 =	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1 =	มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในการใช้จ่าย

5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ		
2	=	มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีการยอมรับตามศักยภาพหรือเป็นแบบอย่างในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3	=	มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และเป็นแบบอย่างในการมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์จากสาธารณะสมบัติอย่างประหยัดและคุ้มค่า
4	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างน้อยห้องละ 1 คน
ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยไม่เบียดเบียน หรือสร้างความเดือดร้อนให้ตัวเอง/ผู้อื่น
2	=	มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และเป็นแบบอย่างในการแบ่งปัน ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับผู้อื่น
3	=	มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และเป็นแบบอย่างในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม
4	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างน้อยห้องละ 1 คน
ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และเป็นแบบอย่างในการรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 2 และเป็นแบบอย่างในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์/ ฟื้นฟู สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษา และชุมชน
4	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างน้อยห้องละ 1 คน
ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม		
0	=	ไม่มี/ไม่ปฏิบัติ
1	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ทั้งด้านภาษา การแต่งกาย ประเพณี ศาสนา และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่น/ชาติพันธุ์
2	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมไทยฯ ตามเกณฑ์คุณภาพ 1 และมีส่วนร่วมในการสืบทอด/สานต่อ/รักษา วัฒนธรรมไทยฯ และมรดกของชุมชน/สังคม/ประเทศชาติ
3	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่า และมีส่วนร่วมตามเกณฑ์คุณภาพ 2 ตลอดจน มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้สถานศึกษา/ชุมชน/สังคม ดำเนินการสืบทอด/สานต่อ/รักษาวัฒนธรรมไทยฯ และมรดกของชุมชน/สังคม/ประเทศชาติ
4	=	มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างตามเกณฑ์คุณภาพ 3 อย่างน้อยห้องละ 1 คน

ภาคผนวก จ**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย**

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายรัฐ ระหว่างบ้าน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหญ้าปล้องวิทยา
2. นายไฉน ยั่งล่อ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
3. นายวีระ น้อยสง่า ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดกุฎี(นันทวิเทศ)

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและ
การบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.	นายพิสิษฐ์	แม่นเขียน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองมอญ
2.	นายตรีศุล	พงษ์พันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางลำภู
3.	นายธีรพันธ์	ไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากอ่าว
(ญาณสาครวิทยาการ)
4.	นางสาวอารยา	เพิ่มชัย	ครูโรงเรียนบ้านคลองมอญ
5.	นางสาวอารีลักษณ์	จันทร์ปลอด	ครูโรงเรียนบ้านคลองมอญ
6.	นางรุ่งกาญจน์	บัวสุน	ครูโรงเรียนบ้านคลองมอญ
7.	นายสุรชัย	ม่วงอุมิงค์	ครูโรงเรียนบ้านคลองมอญ
8.	นายสพรั่ง	อุบลน้อย	ครูโรงเรียนวัดบางลำภู
9.	นางสาวโสภา	เที้ยวหาทรัพย์	ครูโรงเรียนวัดบางลำภู
10.	นางกัญญารัตน์	พุลพิพัฒน์	ครูโรงเรียนวัดบางลำภู
11.	นางปัทมา	เผ่าสำราญ	ครูโรงเรียนวัดบางลำภู
12.	นางสมบุรณ์	สรรพอุดม	ครูโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
13.	นางสมยา	บุญตัน	ครูโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
14.	นางสาวจิตรา	ขวัญยืน	ครูโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
15.	นางสัมพันธ์	สิทธิวิภัทร	ครูโรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
16.	เด็กหญิงสุมัยดา	รอดเสมอ	นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองมอญ
17.	เด็กชายโกเมศ	จำปาทิพย์	นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองมอญ
18.	เด็กชายชัชเช	ภักดีเตล็ด	นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองมอญ
19.	เด็กชายพีรพล	หวังขาว	นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองมอญ
20.	เด็กหญิงธัญญลักษณ์	ปานยิ้ม	นักเรียนโรงเรียนวัดบางลำภู
21.	เด็กหญิงจิราภา	พงษ์เก่า	นักเรียนโรงเรียนวัดบางลำภู
22.	เด็กหญิงไปรดา	จินสมุทร	นักเรียนโรงเรียนวัดบางลำภู
23.	เด็กหญิงนัลดาวพร	สุดเสีี่ยม	นักเรียนโรงเรียนวัดบางลำภู

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและ การบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

24. เด็กชายปวเรศ	อุนันชัย	นักเรียน โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
25. เด็กหญิงกนกวรรณ	ชุนสนิท	นักเรียน โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
26. เด็กชายจิรวัดน์	สมสงวน	นักเรียน โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
27. เด็กหญิงจิราภา	ศรัทธาธรรม	นักเรียน โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)
28. นายอนันต์	มานะนัส	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนบ้านคลองมอญ
29. นายสัมฤทธิ์	ทองเต็ม	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนวัดบางลำภู
30. นายเข้ม	ประสมศรี	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนวัดปากอ่าว(ญาณสาครวิทยาการ)